

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54 — Telefon št. 96

Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54 — Telefon št. 99

Podružnica: Maribor, Barbarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čeku: zaveza: Ljubljana
št. 11.843 — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 3. julija.

Pri nas je polno »diplomatoev«, ki pri časi kave ali vina kaj radi sodijo in obsojajo. Večina teh ostrih kritikov goji patriotsko željo, da bi postale razmere boljše. Kdo bi zameril tudi neosnovano besedo, če je namen čist? A med nami je sovražna sila, ki vse trenutne težave porablja zase in za svojo politiko. To je klerikalna akcija, ki je ista pri nas, ista v Češkoslovaški.

Ta akcija zlorablja vsak dogodek, da slabi narodno idejo in da kompromituje državo. Deficitizem je njena glavna taktika, v kalnem se potem dobro ribari. V »Slovencu« je neki g. Sedivy objavil grd napad na sokolski zlet v Pragi. Vtika se tudi v naše razmere do Bolgarov in seveda zastopa stališče, ki je stvarnim interesom naroda nasprotno — za Bolgare. Mimogrede se strupeno skuša delati razliko med srbskimi in drugimi naši Sokoli. Razlog zakaj so vesoljni klerikalci za Bolgare je prav razumljiv: zato ker so eni in drugi proti Srbom in Srbstvu. Ta skupna mrznja odmeva tudi v članku g. Sedivega.

Obenem je v glasilu SLS neki doktor — iznesel Kolumbovo jajce. On pravi, da je lahko odkloniti opasnost s strani Italije s tem, da se proti Italiji ustanovi »balkanska konfederacija« ali vsaj zveza Jugoslavije, Grške, Bolgarske, Rumunske in morda celo Madžarske. Ta stvar se mu zdi prav enostavna in iz izvajanj veje začudenje, kako da že drugi niso prišli na to. V tem je seveda zopet skrit očitak proti Srbom, češ, da so oni raje z Italijo kakor z Bolgarsko.

Zadnji čas klerikalci sploh delajo propagando za Bolgare. Prišli so v tem oziru tri leta za Radičem, ki si je pisaril s Todorom Aleksandrom in še sedaj sanjari, da postane predsednik republike konfederacije, v kateri bodo Hrvatje na eni, Bolgari pa na drugi strani Srbe kozjih molitvic. Zapirajo oči pred preteklostjo stoletnega krvavega boja med polslovenskimi Bolgari in Srbi, zlasti pa pred polpreteklostjo, ki s krvavo roko piše o dveh vojnah, kjer so Bolgari zahrbtno, brez vojne napovedi napadli Srbe: l. 1913. svojo zavezništvo izmenada v nočni tišini, l. 1915. pa, ko je Nemec prekoraj Dunav, potem ko so se bili pogajali z antanto, da stopijo v vojno ob njeni strani! V obeh slučajih zlasti pa od l. 1915. do 1918. so Bolgari postopali z azijsko krutostjo, klali ranjence, ujetnike, žene, otroke. Sklicali so preko 100 srbskih duhovnikov na posvet, izmenada pa so jih odgnali in vse poklali. V svojem okupacijskem okolišu v Srbiji so morili in mučili Srbe in celo dede, ki ni hotela zatajiti narodnosti. Ko pa je Srbija zmagala, so organizirali tole, ki oborožene prehajajo čez granico in morijo civilno prebivalstvo. Pretekli mesec so se vršili procesi, ki so razkrili, da so bolgarski četaši porezali ženam nedolžnih naselencev prsa, otroke pa klali kakor živinčeta. Naši bolgarski zagovorniki pozabljajo, da smo od l. 1918. naprej, izveniši dobo Stambolijskega, ko se je sklenil niški sporazum, v čisto posebne vrste stalnem vojnem stanju z Bolgarsko. To vojskovanje z bolgarsko neoficijelno armado onemogočuje ureditev uprave v naših graničnih okrajih, ubija vsak gospodarski napredek in nas stane krvavih in denarnih žrtev.

Cudovito in krivično je pri tem obnašanje Slovencev klerikalnega mišljenja: za malenkost, ki se zgodi domačemu človeku, se razlega krik, če pa Bolgari pokoljejo pol srbskega sela, si moramo dati doposti, da nam češki klerikalec daje nauke o širokogrudnosti! Gospodje, ki se navidez ogrevajo za Bolgare, pozabljajo, da sta od leta 1918. do danes Solija in Rim eno, da imata tajno vojno konvencijo proti Jugoslaviji, da Italija oborožuje Bolgarsko (proti komu?), da so italijanski oficirji v nadzorstvenih komisijah ves čas igrali vlogo g. Borgheza pri plebiscitu v celovški komisiji in da je Italija ravnozar da Bolgarom posojilo za oboroževanje (proti komu?) pod krinko podpore za begunce.

Diplomatski strokovnjak SLS je pozabil, da je od osvobođenja službeno priznana naloga naše države organizirati Balkan. Ni treba, da se to dela proti Italiji. A daleč smo še od izpolnitve tega programa, ki ga je iznašel klerikalni »diplomata«. Za zveze je treba več nego lekcije v »Slovencu«. Treba, da jo vsi res hočejo. Te volje ni niti sence videti v Soliji, namreč nasprotno, kdor ima oči, opazuje na vsak korak, da tam nič drugega ne mislijo nego kako bi mogli ponoviti zavratni napad iz leta 1913. in 1915.

Članek naše SLS smatra za prav izvedljivo, da si pridobimo Rumunsko in morda celo Madžarsko za zvezo proti Italiji. Pozabil pa je zopet vprašati, čemu naj bi Pešta in Bukaresta nastopili proti Rimu? Pozabil je, da je Pešta neprestano v bratskih zvezah z Rimom. Tudi ni čital, da je Italija Rumunski pravkar dala posojilo. Dalje je pozabil, da Rumunsko od nas, brez uspeha hvala bogu, zahteva, da naša vojska brani njeno besarsko granico proti Rusiji.

Vlada ustavila vse parlamentarno delo

Zakonodajni odbor odgođen, tudi davčni odbor preneha delovati. — Pred novimi zapletljaji. — Silna nervoznost radi Radičeve demagoške taktike.

Beograd, 3. julija, p. Dopoldne je imel ministrski predsednik Uzunović konferenco s finančnim ministrom dr. Peričem in predsednikom Narodne skupščine Trifkovićem. Na konferenci so razpravljali o zahtevi SDS in drugih parlamentarnih klubov, da se skupščina zopet čimprej skliče zaradi velikih poplav, da bi mogla nujno donesti zakonski načrt o pomoči poplavlencem. Po tej konferenci je izjavil g. Trifković novinarjem, da vlada odklanja sklicanje Narodne skupščine. Vlada ima na razpolago potrebne kredite in jih hoče tudi takoj uporabiti. Ako bodo ti krediti izčrpani, se lahko dobe novi krediti s tem, da jih skupščina naknadno odobri.

Vlada pa ne odklanja samo sklicanje skupščine, ona se je odločila ustaviti sploh vse parlamentarno delo. Danes je odgodila tudi delovanje zakonodajnega odbora. V ponedeljek pride na vrsto finančni odbor, potem pa tudi ostali odbori, med njimi odbor za neposredne davke. S tem se hoče vlada orestiti vsega zakonodajnega dela, da bi se mogla popolnoma posvetiti reševanju internih sporov. V političnih krogih so si popolnoma na jasnem, in tudi vladne vrste same priznavajo, da se nahaja situacija

pred novimi hudimi zapletljaji. Konflikt pretijo z dveh strani, namreč od pašičevcev in radičevcev. Radič vedno očitneje prehaja k demagoški taktiki in so njegova izvajanja v Metkoviću, zlasti pa njegova zahteva, da se skliče Narodna skupščina, na vlado napravila najmučnejši vtis. Radič se na vso moč trudi, da se s primernimi parolami rehabilitira pred narodom. Radikalci z nestrpnostjo pričakujejo seje radičevskega kluba v Zagrebu, ki mu bo v sredo predsedoval Stjepan Radič sam.

Beograd, 3. julija, p. Za ponedeljek je bilo določeno zborovanje samostojne demokratske stranke v Bački Topoli. Zaradi velikih poplav je g. Pribečević ta shod odpovedal. V ponedeljek odpotuje g. Pribečević na daljšo turnejo po Srbiji. Za 11. t. m. je določeno zborovanje v Kosovski Mitrovici. Dotlej bo nekaj zborovanj v Sandžaku. V ponedeljek teden, na pravoslavni Petrov dan, bo veliko zborovanje v Paraćinu, dne 18. t. m. pa jubilarni shod v Glini, kamor pride ogromna množica naroda.

Beograd, 3. julija, p. Za ponedeljek je sklicana seja ožjega radikalnega glavnega odbora.

Radič pripravlja napad na vlado?

V Metkoviću je naznanil, da se mora Narodna skupščina sestati v osmih dneh. — Pred odločilno sejo Radičevega kluba.

Metković, 3. julija n. Snoči se je pripeljal semkaj iz Dubrovnika St. Radič s poslanci Pernarjem, Torbarjem, Trnjarijem in Matijevićem. Danes dopoldne je imel velik shod, na katerem je bilo več tisoč ljudi. Radič je uvodoma napadel navzočega sreskega poglavarja, da je ljudem prepovedal priti na shod ter mu je zabrusil: »Zato bodeš tudi odstavljen!« Ko je znova napadel glavarja, je ta večkrat odločno in glasno protestiral. Poslanec dr. podsekretar Pernar pa je zakrčal: »Molčite. Ako vam ni prav, tožite g. Radiča pred sodiščem!« Radič je za tem obširno govoril o zakonih, ki imajo priti pred parlament. Dejal je, da se najprej donese zakon o agrarnih odnosih v Dalmaciji, potem pa o izenačenju neposrednih davkov. Ni res, da bi bila skupščina odgodena za dva ali tri mesece. Nasprotno, že prihodnje dni, vsekakor pa v 8 dneh bo zopet sklicana k sejam, da razpravlja o omenjenih zakonih. Seljaška stranka ostane na vladi, da more dokončati veliko delo narodnega sporazuma. Končal je svoj govor z vzklikom: »Živio seljaški kralj!«

Beograd, 3. julija n. Iz krogov radičevcev se čuje, da namerava St. Radič najkasneje v jeseni začeti izdajati v Beogradu nov list »Dom«, ki bo pisan v cirilici. Iz tega sklepajo, da namerava Radič resno začeti akcijo med srbskimi kmeti.

Beograd, 3. julija n. Politični krogi pričakujejo z velikim zanimanjem, kako bo potekala seja radičevskega kluba v sredo v Zagrebu. Tej seji pripisujejo posebno važnost, ker bodo radičevci na njej pretresali vsa aktualna politična vprašanja, med njimi tudi odgovode zbornice in njenih odborov, nadalje konvencije in likvidacijo agrarnih odnosov v Dalmaciji. Ta seja utegne biti odločilna že zaradi Radičevih izjav, ki jih je podal na današnjem shodu v Metkoviću, kjer je rekel, da se skupščina zopet sestane v osmih dneh.

Beograd, 3. julija n. Min. predsednik Uzunović in Pavle Radič sta imela danes dopoldne konferenco, na kateri sta dosegla sporazum glede zasedbe mesta državnega podtajnika v prosv. ministrstvu. Določeno je, da pride na to mesto dr. Gjuro Basariček.

Ožja opozicija obtožuje g. Puclja korupcije

Interpelacija radi znane volovske afere.

Beograd, 3. julija p. Nocoj je 25 poslanecv ožje opozicije vložilo interpelacijo na min. predsednika proti ministru Puclju. Ta interpelacija temelji na trditvah interpelacije, ki jo je stavil l. decembra 1921 zemljoradniški posl. Vola Lazić, nekdanji Pucljev ožji tovariš. V tej interpelaciji se konstatira, da je država prejela od Nemčije kot drugi a conto na reparacije 17.500 govedine in 60.000 ovac, ki so bile prodane izvoznemu konzorciju in sicer govedina po 1510 Din, ovce pa po 45 in pol Din. Vlada je prodala to reparacijsko živino pod roko. Živina je bila namenjena narodu, prodala pa se je spekulantskemu konzorciju vojnih bogatašev z Rade Pašićem na čelu. S tem se je ljudstvu napravila velika škoda ter se je oslabil moralni ugled naše države pred zunanjo svetom in pred reparacijsko komisijo. Prodaja se je izvršila z dogovorom z družbo »Industrija mesnih proizvodov d. d. Promet v Zagrebu«, v kateri je imel veliko besedo tudi tast Rade Pašića Grk Vellalitis.

V razpravi o tej interpelaciji v skupščini, ki se je vršila 3. januarja 1922, je pripisal predsednik zbornice dr. Ribar vso odgovornost poljedelskemu ministru, ki je bil takrat isti, kot danes, namreč g. Puclj. Iz minister je takrat izjavil, da je vse to izvedel na lastno inicijativo. Interpelacija velja nadalje, da je v afero zapleten tudi Radič.

Po vsem tem se bo morda priznalo, da ustvaritev balkanske zveze proti Italiji ni realna misel, in so jako ponesrečene razne bolgarofilske izjave naših klerikalcev, ki v njih sami duška dajejo svoji uprav rimski mrznji proti Srbom. Proti bolgarskim telovadcem niso nastopili srbski, ampak vsi jugoslovenski Sokoli. Toliko poštenja smemo zahtevati celo od češkega klerikalca, da to prizna. Ne sme biti v Ljubljani ali Zagrebu drugo stališče napram zunanemu nasprotniku nego v Beogradu. Bolgari in Italijani, ki so danes napram nam tajni zavezniki, morajo povsod najti napram sebi našo enotno fronto. Najbolja in edina naša zunanja politika je krepka notranja politika narodnega edinstva in gospodarske konsolidacije.

de Pašić Navaja njegovo brzojavko, ki jo je poslal v tej stvari Pašićev sin iz Nemčije. Interpelacija se pozivlja tudi na očitke Pucljevega tovariša bivšega poslanca SKS Drolenika proti g. Puclju. Interpelacija zahteva, naj se nujno uvede preiskava, da se krivci kaznujejo. Interpelacija je izročena anketnemu odboru.

Klerikalci vodijo preiskavo proti Orjuni

Beograd, 3. julija p. Klerikalci so danes silno razburjeni, ker je »Reč« zabeležila domnevo, da je prvi strel na Vidovdan v Ljubljani bil oddan od klerikalne roke. Podpredsednik klerikalnega kluba Sušnik to energično demantira, sklicujoč se na komunikne pol. direktije in na službeno objavo Orjuna. Med tem so se klerikalci, besni, da se vlada ni odločila za razpust Orjuna, etablirali kot detektivski ter preiskujejo, odkod je dobila akcijska četa vojvodinske Orjuna čelade. Sedaj trdijo, da jih je dala Orjuni vojaška oblast v Novem Sadu ter je klerikalni klub naslovil na ministra vojne vprašanje, ali ve, da so Orjunaš dobili čelade od vojaških oblastev v Novem Sadu in ali je voljan odrediti preiskavo ter krivce kaznovati.

Davi je prispel kralj v Vojvodino

Osijek, 3. julija n. Ob 10.30 dopoldne se je odpravil z motoriziranim čolnom iz Sombora po Donavi v Osijek, da prepotuje poplavljen kraj v Baranji.

Bivši nemški knezi morajo čakati

Berlin, 3. julija d. Državni zbor je bil odgođen do 3. novembra. Razprava o zakonskem načrtu o odškodnini bivšim knezom je bila odložena do 31. decembra.

Berlin 3. julija s. Tukaj se pričakuje, da bo prišlo do jeseni med Prusijo in bivšimi knezi do dogovora. S tem bi bilo to vprašanje rešeno, ker bi ostala le država Ghotla ki v tem oziru še ni storila nobene ureditve

Pred izvedbo Caillauxovega sanacijskega načrta

Poročilo finančnih izvedencev. — Za sanacijo franka bodo potrebne mnoge žrtve. — Uvedba nove valute. — Caillaux potuje v London.

Pariz, 3. julija. (brezz.) Jutri bo objavljen načrt odbora strokovnjakov za sanacijo francoske valute. Načrt priporoča predvsem, da se vzpostavi ravnotežje v proračunu in stabilizira francoski frank. Vsi nepotrebni izdatki naj se črtajo. Inflacija naj se odpravi postopno potom Francoske banke. Glavni del letnega dolga se ima spremeniti v efekte, ki naj se amortizirajo v kratkem roku. Za končno konsolidacijo franka so potrebna inozemska posojila, ki naj se sklenejo s pomočjo bančnih zavodov. Končno predvideva načrt uvedbo nove valute in priporoča, da se dovoli prosto cirkulacijo kapitala.

Pariz, 3. julija. s. Kakor poroča »Matin«, je poročilo finančnih strokovnjakov najobsežnejše delo o francoskih financah, ki se je objavilo po vojni. Poročilo predlaga zvišanje davkov za štiri milijarde, od katerih bi tri milijarde odpadle na neposredne davke. Nadalje bi se zvišali osebni in tovarniški tarifi ter se znižale mirovine za svoje vojake z manjšo invaliditeto. S tem bi se približala poldruga milijarda frankov.

Nadalje predlaga poročilo, da bi se amor-

tizacija kratkoročnih dolgov odstopila posebni kasti. Končno predlaga poročilo stabilizacijo franka. Najprej se je mislilo, da bi se stabilizacija izvršila po kurzu 162 in pol, ker odgovarja ta kurz vrednosti 5 centigramov zlata. Poročilo izjavlja, da sta za stabilizacijo mogoči dve metodi. Ali uporaba zlate zaloge Francoske banke ali pa pritegnitev angleških kreditov. Poročilo predlaga sodelovanje z velikimi emisijskimi zavodi, zlasti z onimi Anglije in Zedinjenih držav. Po stabilizaciji bi se morala uvesti nova valuta, t. j. nov kovani denar in novi bankovci.

Predvsem pa je potrebna ureditev mednarodnih dolgov, zato bo finančni minister v kratkem odpotoval v London. Njegov sanacijski program bo v bistvu zasledoval takojšnjo stabilizacijo franka, ki se bo tehnično izvedla na ta način, da se bodo dali na razpolago francoskim izvoznikom inozemske devize po določenem kurzu. Stabilizacijski kurz za frank bi znašal po Caillauxovem mnenju 1 : 7. t. j. sedem papirnatih frankov za en zlati frank.

Odkrita komunistična zarota v Rimu

Rimska policija je zasledila komunistično zaroto proti fašistovskemu režimu. — Tajen komunistični dnevnik. — Aretacija zarotnikov.

Rim, 3. junija, o. Policija je prišla na sled široko zasnovani komunistični zaroti proti sedanjemu fašistovskemu režimu v Italiji. Zarotniki so imeli svoja shajališča v mestnem okraju Esquilino. Zarotniškemu gibanju je načeloval mehanik Armando Mancinotti.

Poličijski agenti so izsledili na stanovanju komunističnega poslanca Molinellija več tisoč izvodov tajnega komunističnega dnevnika »Solidaritá proletaria«. V podzemskih prostorih v ulici Bixio pa so našli ogromno množino letakov, ki pozivljajo italijanski narod k

odporu proti Mussolinijevi vladi in proti fašistovski milici. Nadalje pozivljajo letaki italijansko vojaštvo k vstaji. Te letaki bi morali razdeliti po Italiji načelni pokrajinskih komunističnih sekcij. Poslanec Molinelli je bil aretiran, čeprav se je skliceval na svojo poslansko imuniteto. V zapore je bilo oddanih devet oseb. Preiskava se nadaljuje.

Iz najdenih dokumentov je razvidno, da so komunisti za svojo akcijo dobivali velikanske vsote denarja iz desetih neznanih virov.

Neobveznost 8 urnega delovnika v Angliji

Vladni krogi presojaajo položaj optimistično. — Občutna škoda v bombažni industriji

London, 3. julija (brezz.) Debatà o premogovni krizi v spodnji zbornici je do neke mere razčistila položaj. Izkazalo se je, da stoji vlada prekoslej na stališču predlogov premogovne komisije. Sprejeti zakoni nikakor ne izključujejo možnosti novih pogajanj. Vlada je še vedno pripravljena posredovati pri novih pogajanjih. Zakonski načrt o uvedbi osemurnega delovnika ni obveznega značaja, temveč nudi samo možnost podaljšanja delovnega časa.

Ministrski predsednik Baldwin je konfiriral z Macdonaldom in drugimi voditelji delavske stranke. Radi tega presoja položaj bolj optimistično.

London, 3. julija s. Radi rudarske stavke so se stroški v bombažni industriji zelo povečali. Obenem se je produkcija znižala na polovico normalnega obsega. Pri sedanjem položaju je skoraj nemogoče, da bi mogle tvornice naročeno blago dobaviti do določenih rokov. Razmere v bombažni industriji, ki so bile že pred stavko zelo neugodne, so postale sedaj skoraj neznesne.

V političnih krogih menijo, da bodo določbe o osemurnem delavniku dobile zakonsko veljavo v sredo. Ministrski predsednik Baldwin je odklonil predlog delavskih voditeljev, naj odgodi rešitev tega zakona po gornji zbornici.

Strahovita poplava traja

Dunav in Sava zopet naraščata. — Proga med Beogradom in Nišem prekinjena. — Ogromne vrednosti uničene. — Kralj v poplavljenih krajih.

Beograd, 3. julija. p. Vesti, ki prihajajo iz poplavljenih krajev, vedo povedati o novi nevarnosti, ki grozi nekaterim pokrajinam. Računati je z novim navalom Dunava in Save. Pri ministrstvu za notranje stvari je ustanovljen poseben reševalni odbor, ki zbira vso stvarino za obrambo nasipov vzdolž Donave in tudi drugih rek. Vlada je poslala v ogrožene kraje večje število vlačilcev in manjših ladij, posebno v Apatin, da pomagajo reševati. Nasipi se mirzično utrujejo. Pri Beogradu naraščata še vedno Dunav in Sava. Iz Kupinova prihajajo vesti, da dela prebivalstvo s pomočjo vojaštva noč in dan pri utrjevanju nasipov ob Savi, ki vedno bolj narašča. Danes je veda kljub vsemu naporu prodrla nasip in se razlila preko ravnine, kjer je poplavila 170 ha pšeničnega polja, 900 koruznega, 700 ha še nepokošenih travnikov in okrog 600 ha pašnikov. Samo okrog Kupinova znaša škoda nad dva milijona dinarjev. K sreči ni bilo žrtev.

V južni Srbiji so začele reke padati, v severni pa še vedno naraščajo. Zlasti velja to za Južno Moravo, kjer je dosegla voda Kruševački most. Vsa pokrajina je pod vodo in škoda je ogromna. Zvečer so dosepele vesti, da so narasle vode pretrgale tudi glavno železniško progo proti Jugu pri Lapovu, tako da je prekinjen promet med Beogradom in Nišem.

Po uradnih poročilih je stanje povodnji naravnost strašno in nevarnost je vedno večja. Samo na državnem veleposestvu Belje je 32.000 inter zemlje pod vodo. Popoldne je Dunav prodrla nasipe pri Apatinu in tudi na nekaterih drugih mestih.

Po poročilih, ki jih je prejela generalna direkcija voda, je padel Dunav pri Budimpešti za 24 cm, pri Dunaju pa zapet narasel. Zato se je bati, da marsikateri nasip ne bo vzdržal strašnega pritiska narasle velereke. Gospodarsko-finančni odbor ministrov je določil kredit 10 milijonov dinarjev kot prvo pomoč poplavlencem.

Demonstracija telefonskih uradnikov v Parizu

Pariz, 3. julija. k. Danes dopoldne so priredili uradniki glavnega telefonskega urada demonstracijo, da protestirajo proti počasnosti, s katero parlamentarni odbor razpravlja o reviziji njihovih plač. Več govornikov je pozvalo uradnike, naj ne zapuste svoje službe ter naj počakajo na odločitev vlade.

Švedski monopol v Grčiji

London, 3. julija. s. Kakor poroča »Exchange Telegraph« iz Stockholma, je grška vlada pri neki švedski tvornici vžigalice najela posojilo enega milijona funtov sterlingov z 8 in pol odstotki obresti. Za to dobi ta tvornica v Grčiji monopol na vžigalice.

Miss Gibson v umobolnici

Rim, 3. julija. o. Danes dopoldne je bila miss Violet Gibson, ki je nameravala izvršiti atentat na Mussolinija, oddana v umobolnico. Spremljali so jo rimski kvestor, dva zdravnik in strežnice.

Usoda Abd el Krima

Pariz, 3. julija. (brezz.) Abd el Krim in njegovi tovariši bodo prepeljeni na otok Madagaskar.

Pariz, 3. julija. (brezz.) Francosko-španska pogajanja o Maroku bodo zaključena 14. julija.

Jugoslovenski dijaki pri Mussoliniju

Rim, 3. julija. k. Mussolini je sprejel danes 50 jugoslovenskih dijakov. Na pozdrav je odgovoril z željo po poglobitvi dobrih sednih odnosov med Jugoslavijo in Italijo.

Amnestija za Radoslavova

Sofija, 3. julija. r. Vladni poslanci so vložili v sobranju predlog, da se amnestira bivši ministerski predsednik za časa svetovne vojne dr. Vasil Radoslavov. Vlada je večeraj penzionirala mnogo višjih oficirjev, ki so znani kot prijatelji bivšega predsednika Cankova.

Pričetek velikih sokolskih dni

Praga v sokolskem navdušenju. — Triumfalni prihod jugoslovenskega Sokolstva. — Sokolski zlet ob udeležbi vseh narodov Evrope.

(Poročila naših posebnih poročevalcev.)

Praga, 3. julija.

Tekom včerajšnjega in današnjega dne so bile v Pragi dovršene vse priprave za glavne sokolske dni, ki pričenejo jutri. Staroslavna prestolnica češkega naroda se je odela v prekrasno slavnostno obleko. Vse ulice so okrašene z zastavami, hiše na mnogih krajih z zelenjem in venci, izložbe velikih tvrdk imajo prelepe dekoracije. Zlasti se odlikujejo ulice, po katerih se bo gibala sokolska povorka. Pogled na Vavlsko namestje, na katerem so postavljene ogromni v zelenje in barve zaviti in z mogočnimi girlandami zvezani stebri, katerega hiše nosijo cvetje, vence, dragocene preproge in zastave vseh slovanskih narodnosti nudi divno sliko. Prekrasno so dekorirane tudi vse javne zgradbe, na Vltavi so ladje in čoln okrašeni z nebrojem zastav, na vseh uličnih oglih stojijo prodajalci, prodajoč male zastavice slovanskih narodov, ki jih ljudje na tisoče kupujejo. Skoraj nobeno okno ni brez kinca. Po ulicah in po trgih se zbirajo od ranega jutra goste, slavnostno razpoložene množice in zlasti blizu Wilsonovega kolodvora ter na Vavlskem trgu je gneča vedno večja. Vlak za vlakom grmi v kolodvor in prinaša na tisoče gostov.

Sinoči so prispele delegacije mesta Pariza, Londona in slavnega Verduna.

Londono delegacijo vodi lordmajor sir Newton, pariško delegacijo tvorijo namestniki župana dr. Faure in mnogi odborniki, slavni Verdun je zastopan po županu Schleiteru. Gostje so bili oduševljeni pozdravljeni in ob burnih ovacijah mnogo desetisočglave množice spremljani v hotele.

Danes pozdravlja Praga jugoslovenske brate.

Ze včeraj so prispeli delegati jugoslovensko-čehoslovenske Lige in vodstvo sokolskega saveza z načelnikom doktor Murnikom. Danes jutraj se je pripeljala delegacija jugoslovenske vlade z ministri Dušanom in Mišo Trifunovićem, dr. Superino in dr. Sršićem. Njej so se priključili tudi številni poslanci, med njimi poslanec Valerijan Pribičević in dr. Pivko. Čez Bratislavo so se v posebnem vlaku pripeljali oddelki jugoslovenske vojske pod poveljstvom generala Cvetkovića. Prihod Jugoslovenov je dvignil slavnostno razpoloženje na višek. Bolj prirščno in oduševljeno kakor vse druge pozdravlja Praga jugoslovenske brate in ves dan se vršijo burne ovacije jugoslovenskemu Sokolstvu, katerega posebni vlaki pripeljejo drug za drugim na Wilsonov kolodvor.

Mnogo pozornosti vzbujajo tudi navzočnost predsednika Zveze poljskega Sokolstva, grofa Zamojskega, ki je prišel s 24. tehničnimi delegati, akoravno je predsedstvo poljske zveze pod pritiskom rimskih vplivov sklenilo, da se zleta ne udeležijo.

Današnji listi objavljajo proglas staroste Jugoslovenskega Sokolskega Saveza

Gangla in podstaroste Paunkovića, ki se v imenu jugoslovenskega sokolskega naraščaja zahvaljujejo zlati Pragi, češkemu Sokolstvu in celemu čehoslovaškemu narodu za pravo slovansko gostoljubje, ki je bilo izkazno jugoslovenski sokolski omladini. »Praske dnevi ne bodo nikdar izbrisani iz spomina našega naraščaja in njegovih vzgojiteljev. Praga in češki narod sta si na vedno pridobila naša mlada sokolska srca.«

Ves dan so se na zletišču včeraj in danes vršile

sokolske prireditve

ob udeležbi tisočerihi množice. Včeraj je bila tekma moških nižjih oddelkov, katere se je udeležilo 274 društev in katero si je ogledal tudi predsednik republike v spremljuju vojne ministra generala Syrovy. Danes ob 6. jutraj so pričele tekme višjih oddelkov, sledile so jim ženske tekme. Na Vltavi je bila velika ženska pavalna tekma. Popoldne ob 16. se je vršila na zletišču javna vežba dijaštva in naraščaja praških sokolskih žup, mednarodna tekma vojaških sol in se je predvajala prekrasna zletna scena »Kde domov mu je«. V vseh gledališčih se vršijo slavnostne predstave. Ob 9. zvečer se predvaja na Vltavi slavnostna igra »Slovansko bratstvo« s sodelovanjem velikanskega aparata.

Prvi glavni sokolski dan

napoči jutri. Ob 6. jutraj so že tekne na zletišču, ob 8. se pokloni Sokolstvo pred grobovi dr. Tyrša in Fügnerja, ob 9. dopoldne se vrši

slovesna izročitev grobišča jugoslovenskih vojakov

zastopnikom kraljevske vlade, ob sodelovanju zastopnikov čehoslovaške vlade, češke in jugoslovenske vojske in Sokolstva. Ob 14. prične prva velika sokolska vežba. Vrši se ob največjem službenem sijaju ter se nanjo pripelje prezident republike v spremstvu članov vlade in generalitete v povorki, ki jo bo tvorila sokolska konjenica. Vse vstopnice na ogromnem zletišču so razprodane in še vedno se oglašajo tisoči. Zato je ČOS. odredila, da so tudi dopoldanske vaje na popoldansko vežbo splošno pristopne proti posebno znižanim cenam.

Vsi češki listi posvečajo zletu članke in obširne popise. Tudi

Sokolstvu nasprotno časopise

priznava ogromni pomen prireditve in moralni silo Sokolstva. Tako piše glavni organ socijalnih demokratov: »Pravo Lidu«. Brez zavisti, da celo z radostnimi občutki sledimo uspehom sokolskih slavnosti, občudujemo njihovo veličino in klanjamo se ideji in organizaciji, katere je znala ustvariti ta čuda discipline duha in telesa. Dosedanji potek sokolskih slavnosti potrjuje, da je Sokolstvo velika sila in opora naroda in njegove države.

Praga, 3. julija s. V Prago je prispela posebna delegacija poljske armade, sestojala iz 15 višjih in nižjih oficirjev ter 11 podčastnikov. Ravno tako je prispel na zlet oficijelni zastopnik rumunske vojske potkovnik Samboteanu.

Delegacije tujih mest.

Praga, 3. julija s. Na sokolski zlet so dospela odposlanstva skoraj vseh evropskih prestolic ter zastopstva mnogih slovanskih večjih mest. Med drugimi so prišli v Prago tudi varšavski župan Hlsky, atenski župan Patsis ter posebno mnogo zastopnikov jugoslovenskih mest in občin.

Kongres čehoslov.-jugoslovenske lige

Praga, 3. julija or. Danes dopoldne je bil na »Staromestski radnici« otvoren kongres Čehoslov.-jugosl. lige. Jugoslovensko delegacijo lige vodi minister prosvete Trifunović. Ob številni udeležbi so bili podani sledeči referati: organizacijski (dr. Ripka in posl. Pivko), dijaški (prof. Paleček in dr. Gradojevič), turistični (inž. Daneš in ravnatelj Pustoslavšek), kulturni (Berlinger), pravni (dr. Pavlovič) in referat o izboljšanju poštnih in telefonskih zvez med CSR in SHS (dr. Ružička). Sprejeto so bile številne resolucije. Zvečer se je vršil v dvoranah Meštanske Besede manifestacijski večer lige, ki je nadvse krasno uspel.

Praga navdušeno pozdravlja jugoslovenske goste

re Praga, 3. julija

Med ogromnim navdušenjem naroda prihajajo danes v Prago sokolski vlaki drug za drugim iz vseh delov čehoslovaške države. Pred kolodvorji se gneče na tisoče in tisoče ljudstva, po ulicah odmeva vzklikanje, ljudstvo obšipa Sokole in Sokolice s cvetjem, godbe svirajo na vseh straneh. Največje zanimanje je vladalo za prihod jugoslovenskih Sokolov, ki so se pripeljali z osmimi posebnimi vlaki, v polurnih presledkih. Sprejem je bil tako veličasten, da čehoslovaška prestolnica še ni doživela kaj sličnega.

Dopoldne je prijeljal v Prago tudi delegacija mesta Ljubljane, da skupno z zastopniki raznih drugih evropskih mest uživa gostoljubje češke prestolice. Na vsej poti od češke meje do Prage je bila delegacija ljubljanskega mesta na vseh važnejših postajah slavnostno pozdravljena. Posebno svečan je bil sprejem v Čeških Budjevicah. V Mezimostih je bil zbran vseh občinski svet, govorila pa sta župan in načelnik okrajnega odbora. Deklice v narodnih nošah so izročile ljubljanski delegaciji šopke svežega cvetja, godba pa je zasvirala jugoslovensko himno. Nadvse prirščno je bil sprejem tudi na kolodvoru in starodavnem Taboru.

Danes se je pripeljala v Prago tudi delegacija jugoslovenske vlade in vojske. Na kolodvoru je pozdravil zastopnike jugoslovenske vlade zunanji minister dr. Beneš, vojsko pa vojni minister general Syrový. Glavni sprejem je bil na Vavlskem trgu. Ovacije, ki jih je priredil čehoslovaški narod zastopnikom jugoslovenske vlade in armadi, so bile nadvse entuzijastične. V povorki je korakal tudi oddelk čehoslovaške vojske v polni bojni opremi, svirali pa sta dve godbi. Pešadijo je vodil poročnik Raktelj iz Ljubljane.

Dopoldne in popoldne se je vršil kongres čehoslovaško - jugoslovenskih lig na magistratu. Navzoč je bil tudi zunanji minister dr. Beneš. Zastopane so bile vse lige iz Jugoslavije.

Praga sama dobiva od ure do ure veličastnejšo sliko. Prizori po posameznih ulicah in cestah so naravnost divni, promet ogromen, kakor ga Praga še ni doživela. Vsi listi so izšli danes v slavnostni obliki in so polni toplih pozdravov zlasti na jugoslovenski Sokolstvo in vojaštvo. Glavne svečanosti pričnejo na jutri in bodo zaključene v torek s slavnostno povorko.

Sedajle ob 23. ponoči, ko Vam to javljamo, so ulice živahne, kakor sredi dneva. Povsod vlada veselje in navdušenje, od Vltave gori odmeva petje in vzklikanje. Praga nočijo ne spi. Pripravlja se na svoje triumfalne dni.

Razburjenje v Pragi radi italijanskih nasilnosti

Praga, 3. julija or. Danes so imeli prireditve v Prago zastopniki Jugoslovenov iz Italije. Njih je nameravala Praga posebno počastiti in sestavit se je poseben sprejemni odbor. Med tem so dospeli vesti, da Italijanske oblasti nasilno sprejeto odhod Slovencev in Hrvatov z laskega ozemlja k sokolskim slavnostim in da so celo nekaj potnikov, ki so se že nahajali na železnici, aretirali. Vsa češka javnost je ogorčena nad tem postopanjem, ki je za kulturno državo skrajno sramotno. Italijani so uživali na Češkem mnogo simpatij, a so si jih korenito zapravili. Množice so z zabljanim

sprejele vest, da je italijanska vlada odpravila svojo udeležbo na zletu. Razširjena je govorica, da so iz Italije prispeli mnogi detektivi, ki vohunijo, kdo je s Primorja prišel na praški zlet.

Spored svečanosti glavnih sokolskih dni

Jedro glavnih svečanosti VIII. vsesokolskega zleta, ki se bodo vršile v nedeljo, pondeljek in torek, so proste sokolske vaje na sokolskem stadionu, in sicer proste vaje moških in žensk. Izvajajo jih bo 24.800 Sokolov, 17.000 Sokolic in nad 5000 starih Sokolov, med katerimi je več preko 80 let starih, ki kljub temu še vedno izvajajo težke vaje. Vrh tega bo nastopilo na tisoče Sokolov in Sokolic iz drugih držav. Ker je na vežbališču prostora samo za 14.000 vežbačev, so proste vaje razdeljene na več dni.

Glavni zletni dan prične danes s svečanostjo na Olsanskem pokopališču, na grobovih ustanoviteljev Sokolstva, dr. Miroslava Tyrša in I. Fügnerja. Takoj nato, ob 9. dopoldne izroče zastopniki vlade češko-slovaške republike na Olsanskem pokopališču zastopnikom jugoslovenske vlade grobove jugoslovenskih vojakov. Tem svečanim budo prisostvovali tudi štirje jugoslovenski ministri.

Ob 2. popoldne bo na sokolskem stadionu nastop članstva. Najprej nastopi 5000 starih Sokolov iz vzhodno-čehskih krajev, nato pa 14.000 Sokolic. Sledila bo tekma med Jugoslavijo in Čehoslovaško v teku na 100, 200, 300 in 400 m, pri kateri bodo sodelovali člani sokolskih društev iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Brna in Prage. Končno se izvede na stadionu slavnostni prizor »Solčno mesto«, ki bo predstavljalo slavno preteklost in sedanjost procvit češkega mesta Plzna.

Drugi dan zleta, 5. julij, je določen za nastop tujih gostov. Med drugim nastopi okoli 6000 jugoslovenskih Sokolov, češko-slovaški Sokoli iz Amerike, ki so prišli na zlet istotako v ogromnem številu, ter vsi ostali inozemski gostje. Tega dne se bodo vršile moške in ženske proste vaje, ki bodo zaključene z velikim prizorom »Kde domov mu je«, ki bo predstavljalo idejni značaj čehoslovaške države himne.

Tretji glavni dan VIII. vsesokolskega zleta pade na državni praznik slavnega češkega reformatorja Jana Husa. Ta dan bo veličastna povorka Sokolstva skozi Prago na Staromestski trg, kjer se sokolske armade poklonijo predsedniku republike in čehoslovaški vladi. V povorki bo preko 30.000 Sokolov v krojih, nad 5000 Sokolic in vsi gostje. Skupno število udeležencev v povorki v sokolskem kroju bo znašalo najmanj 50.000. Popoldne se na sokolskem stadionu ponovi program prejšnjih dni in bodo glavna točka programa zopet proste zletne vaje, za katere vlada nedvomno največje zanimanje. Kot zaključek tretjega zletnega dne nastopi čehoslovaška vojska, ki bo pred očmi vsega naroda in zastopnikov iz vseh evropskih držav dokumentirala tesno vezi čehoslovaške sokolske ideje s samostojno čehoslovaško vojsko, katere najvišja naloga je obramba domovine. Nastopile bodo vse enice češke vojske ter defilirale pred predsednikom republike. S tem bo zletni program zaključen.

Za časa vsesokolskih dni se bo izvajala vsak večer na Vltavi divno inscenirana slavnostna igra »Slovansko bratstvo«, pri kateri bo sodelovalo na tisoče Sokolov, igralcev, plavalcev, legijonarjev in pevcev. Stadion ima prostora za 130.000 gledalcev in je že za vse tri glavne dni bil razprodan do zadnjega sedea že pred dvema mesecema. Tudi za izkušnje, ki se bodo vršile vsak dan dopoldne, so vstopnice že skoro razprodane. Že to je najboljši dokaz razvoja sokolske ideje. Leta 1882., ob priliki I. vsesokolskega zleta, je nastopilo komaj 696 članov, gledalcev pa je bilo 1600. To dan pa bo na sokolskih slavnostih v Pragi na desetisoče tujcev iz vseh krajev sveta.

Iz skupščinskih odborov

Beograd, 3. julija. p. Dopoldne je zakonodajni odbor nadaljeval razpravo o zakonikem predlogu glede centralne uprave. Klerikalec dr. Gosar se je v svojih izjavah pridružil protestom ostale opozicije, zakaj da vlada ne poda potrebnega ekspozicije za zahtevi po temeljiti redukciji ministrstev. Musliman dr. Spaho je zahteval da se v ministrstvih ukinejo predvsem nepotrebni oddelki. Odveč je n. pr. da je v ministrstvu ver poseben oddelk za vsako poedino veroizpoved. Kritiziral je, da še vedno ni samoupravnih edinic, v Vojvodini in Bosni pa tudi ne samoupravnih občin. Za njim je govoril posl. Marković, ki je priznal, da dosedanja zakoni o samoupravi še niso uveljavljeni. Odgovornost pa da ne zadene radikalne stranke kot celine. Minister pravde Jurijević je potem podal nekaj pripomb k izjavi dr. Spaha, povdarjajoč, da v Bosni ni narodnih manjšin, ker so muslimani kri naše krvi. Nato je predsednik Ljuba Jovanović zaključil sejo in izjavil, da sklic prihodnjega pismenim potom. S tem je tudi zakonodajni odbor odgoden.

Beograd, 2. julija. p. Nocoj je davčni odbor razpravljal o čl. 13. novega davčnega zakona, ki govori o začasnih osvoboditvah plačevanja davkov od dohodkov od zemljišč. Radikal Miletić je predlagal naj se zmanjša število let za oprostitve davka, in sicer za vinogradnike od 10 na 5 in za nasade sliiv od 6 na 3 leta. Odbor je njegov predlog odklonil. Pri točki 4., ki se nanaša na osvoboditev plačevanja davkov za koloniste, se je razvila živahna debata.

V drugem delu tega člena, ki govori o odpisu zaostalih davkov v slučaju elementarnih neizgod, je predlagal davidovičev dr. Sečerov, naj se zaostali davki ne črtajo, ako je oškodovanec zavarovan proti vremenskim neizgodam. V vseh kulturnih državah pospešujejo vlade zavarovanja proti vremenskim neizgodam in ne priviligirajo kmetov, ki se nočejo zavarovati. Po

slanec Demetrović je zahteval, naj se v elementarne neizgode računa tudi suša. Po daljši debati je vladna večina sprejela čl. 13.

Prihodnja seja v pondeljek. Za pondeljek je tudi sklicana zadnja seja finančnega odbora, ki ima razpravljati o svojem nadaljnjem programu.

Karakteristična korupcijska afera z dežele

V kaj se vse vmešava g. Pucelj.

Tudi širši slovenski javnosti so znane škandalozne razmere v bivšem ribniškem cestnem odboru, kjer se je gospodarilo z javnim denarjem, da je bilo jo, dočim so ceste žalostno propadale. Končno se je oblast le odločila napraviti konec temu nezgodnemu stanju: cestni odbor je bil razpuščen in za gerenta je bil postavljen g. Ivan Arko ml., ki se je energično poprijel očiščevalnega dela. Imenovanje g. Arka so z zadovoljstvom pozdravili brez razlike strank vsi poštteni krogi, ki so ga v njegovem delu tudi radi podpirali, dobro vedoč, da bo energični mož napravil enkrat red.

Afera ribniškega cestnega odbora je bila naravno čisto lokalna zadeva in ni imela nobenega strankarskega značaja. V gerentskem sovetu, ki je bil prideljen g. Arku, so sedeli pametni in ugledni možje brez razlike strank. Naenkrat sta se v to stvar začela mešati gg. Pucelj in Škulj ter sta iz ribniške cestne zadeve napravila velepolitično afero, ki naenkrat postaja važna za oceno javne morale gotovih ljudi in strank. Predvsem naj povemo, da se nam zdi, da bo tiste, ki so na pomoč klicali g. Pucelja še hudo glava bolela. Kajti poprej se je lahko mislilo, da izven opljačkanih občin ne bo nihče posebe pozornosti obračal na to, kdo je in koliko nasleparil pri ribniškem cestnem odboru.

Mi od vsega početka stvari nismo smatrali za politično, ampak za kriminalno, in je naravno, da smo v interesu okraja in ugleda naše uprave podprli vsako stremiljenje, da se korupcija izžene. Prepričani smo bili, da bodo občine ribniškega okraja obračunale z dosedanjimi gospodarji cestnega odbora. To se je tudi zgodilo. Razpisane so bile nove volitve, pri katerih je dosedanji odbor propadel. A naenkrat se je pojavil g. Škulj, ki očitno ne soglaša s tem, da se končno v cestnem gospodarstvu ribniškega okraja napravi red in dal je proti izidu volitve v občinskem odboru v Dolenji vasi vložiti pritožbo, ker se mu izvoljeni cestni odborniki ne zdijo »ta prav«. Radovedni smo, kdo bo zmaga, korupcija ali pravica. Volitve v sodraski občini so bile razveljavljene, češ, da se je zgodila formalna napaka. To se da popraviti in moške, ki so proti korupciji, naj bi preko vseh osebnosti šli na dnevni red, vsaj za toliko časa, da se hlev izčisti, potem pa, bog pomagaj, naj se zopet sprejmejo. To mnenje prevladuje v vseh treznih krogih ribniškega okraja.

A tega mnenja ni g. Pucelj. Na njegovo zahtevo je veliki župan dan pred volitvijo novega odbora brez najmanjšega vzroka razrešil gerenta g. Ivana Arka, ki ga je par tednov prej postavil in s kojim so bili vsi zadovoljni razen korupcijsašev. Mar bi bil g. Pucelj ta čas, ki ga je izgubil v boju proti gospodu Arku uporabil, da prepreči davčne eksekucije in odgon kmečke živine! Vprašan, kaj ima proti g. Arku, je gospod Pucelj naivno priznal, da nič, vendar on hoče »drugače«. Mož ne čuti, kako se je s tem razgalil!

Komedija s cestnim odborom se sedaj nadaljuje tako, da se končno volitve in konstituiranje novega odbora z vladne strani zavlačuje. Imenitno vlogo igra tudi Gradbena direkcija, pod koje okrijem so l. 1911. izvoljeni cestni odbori »gospodarili«. Danes je 3. julij in ta urad še ni dal od sebe računov za l. 1925., ki jih pregleduje! Kdo ima interes na tem zavlačevanju?

Afera ribniškega cestnega odbora je odprla zanimivo poglavje iz naše uprave. Jamčimo pa vsem, ki ščitijo korupcijo, da kazni ne uidejo.

Politične beležke

Delo vladne večine

Predsednik sedanje vlade je povodom vesti o nestabilnosti njegovega kabineta z ozirom na brezdelje Narodne skupščine, v kateri imajo radikali in radičevci dvestotinsko večino, vse mesece sem izjavljal, da so te vesti same želja opozicije, ker je njegova vlada poslovna, ki bo sprejela celo vrsto potrebnih in neodložljivih zakonov in s tem demantirala svoje nasprotnike. No, vladna večina ni ničesar storila in vlada je sedaj poslala skupščino na počitnice. Z ozirom na to piše beogradska »Reč«: »Radikalni tisk in predsednik vlade sta obsojala opozicijo, češ da ovira sprejetje nutnih in neodložljivih zakonov v narodno korist, ker kritikuje sedanje vlado. To je bila laž, ker je vlada imela »dvostotinsko večino«, največjo, ki je kdaj bila v naših skupščinah po uveljnitvi, in maloštevilna opozicija ni mogla ovirati vlade, četudi bi hoteli. Kolika je ta laž, se vidi iz zadnjih izjav vladnih krogov, da se skupščina odlaga zato, ker nima po zahtevi vlade kaj delati. Vlada je torej varala javnost, ko je govorila, da sedi na krmilu države zato, ker se nahajajo pred njo veliki in neodložljivi državni posli. S svojim sklepom, da pošlje skupščino domov in da ne določi niti dneva njenega ponovnega sklicanja, kaže, da Zvonovičeva vlada nima nobenega dela in da sedi pri državnem krmilu samo zato, da ne dopusti, da bi se kaj delalo, ker bi

vsako delo pokazalo tudi nemožnost, da ostane koalicijska RR na oblasti in na čelu države.«

Kdo bo plačal?

Dr. Žerjav je v »Jutru« pozval vse somišljenike SDS, naj vsakega nasprotnika, ki bi trdil, da SDS, »Jutro« ali »Domovina« prejema kake podpore od bank, takoj na mestu zavrnejo, da laže, in mu da tako priliko za tožbo pred sodnijo. »Slovenec« se skuša norčevati iz tega poziva in vprašuje, ali dr. Žerjav prevzema tudi stroške za vse posledice. Kaj se to pravi? Stroške bodo pač morali plačati klerikalni obrekovalci, ki se v ostalem po zgledu poslanca dr. Kulovca prav skrbno izogibajo sodniji in raje požro sramotilen očetek, da lažje, kakor pa, da bi se odrekli laži. Hudo pa se motijo klerikalci s »Slovencem« in dr. Kulovcem vred, ako menijo, da ne bodo plačevali stroškov, če ne tožijo pred sodiščem. Te račune že sedaj plačujejo, ker se od njih obračajo vsi pošteni ljudje, ki imajo še toliko časti v sebi, da se nočejo družiti s falzifikatorji in obrekovalci.

Radić o konvencijah in turistu dr. Krajaču

Ob povratku s svojih zborovanj je St. Radić dal novinarjem v Dubrovniku daljšo izjavo o položaju v državi in Dalmaciji. Iztrgal je po svoji navadi vse mogoče, za zaključek pa si je privoščil trgovskega ministra dr. Krajača, ki je ob debati o konvencijah pobegnil v Južno Srbijo. »Dr. Krajača« so nettunsko konvencije silno vznemirile — je dejal Radić — »in jedva smo ga vzdržali, da ni podal ostavke. Čim se je malo pomiril, je odšel na Šar-planino, kar ga kot planinarja jako odlikuje, toda kot minister trgovine mora vsakekar priti v Dalmacijo. Ta ni napočna: Kadar se v Beogradu pretresajo važne stvari, si Radićev ministri lahko kot turisti gredo hladit vznemirjenje na planine, v resortni funkciji pa jih Radić citira v Dalmacijo — na letovišče.

O jasnih pogodbah in dolgem prijateljstvu

piše tržaški »Piccolo«. Njegov članek je sicer samo ponovitev fašistovskih želja, da bi že skoro stalo pred italijanskimi možganimi jugoslovensko ljudstvo Julijske Krailne docela ponižano in udano v usodo, katero mu je napovedal Mussolini. Samo radi lepšega govora o pogodbah, v resnici pa se vleče po članku diktat, da se imajo nemudoma odstraniti jugoslovenski učitelji in duhovniki, potem bo mir v deželi, drugorodno prebivalstvo bo melko in počeli bodo fašistovski oblastniki z njim, kar bodo hoteli.

Proti jugoslovenskim hujšakem in agitatorjem, ki vrše protidržavno propagando, ni treba sicer izrednih odredb, zakon je enak za vse, ne sme pa se opustiti napram njim zato, ker so Jugosloveni, ona pravična sankcija, ki čaka slabe državljane italijanske narodnosti. Italijani so pripravljani, ravnati lojalno z onimi, ki nudijo lojalno svojo roko, drugim pa povedo odkrito, da se preteklost ne povrne. V Italiji ni narodnostnega problema in situacija v Julijski Krailni se je očistila z nastopom fašistovske vlade in z Mussolinijevimi ukrepi proti gradorodcem.

Nato se »Piccolo« vzpenja do značilne trditve, da so za zblizanje med obema narodnostima v Julijski Krailni prispevali z neposredno močjo odnošaji prirščnega prijateljstva, ki se je zgradilo z dalekovidnim motrenjem vzajemnih interesov med Italijo in Jugoslavijo. »Piccolo« približa, da so relacije med Italijo in kraljevino SHS tudi danes sijajne in lahko se reče, da se dan na dan izpopolnjujejo. Precizno lojalne izjave je podal pred nekaj dnevi v skupščini Ninič, to so izjave o prijateljskih odnosih med obema državama, ki so po Italiji na široko simpatično odmevale.

»Piccolo« veže fašizem s prijateljskim do Jugoslavije in iz te zveze naj sledi za Jugoslovene v Julijski Krailni spoznanje, da naj opuste vse svoje dosedanje težnje ter se brezpozorno uklonijo pred fašistovskim režimom. Takrat, ko je rekel Ninič v skupščini, da se glede Jugoslovenov v Julijski Krailni ne more naslanjati na nikak dogovor, so se v Italiji oddahnili, uvidevši, da se beograjska vlada odstranjuje od vsakega dotikanja razmer onstran svojih zapadnih granic. Takrat so fašisti Julijskim Jugoslovenom pozledali ostro v obraz in jim rekli, da naj se kar na kratko spriznajo z novimi razmerami in nametj rimske vlade. Ali »Piccolo« še čuti ultranacionalistična jugoslovenska skrivališča v Julijski Krailni, ki hujškajo in dražijo ter se poslužujejo podzemne propagande in organizacije na th spoznavu, ker jim je s politično energijo fašistovske vlade odvzeta možnost za odkrito delovanje...

»Piccolo« članek nam odkriva, kako vsestransko zasledujejo in preganjajo Jugoslovene po Julijski Krailni in kako hočejo v našem primorskem ljudstvu ubiti boj za njegove pravice. Ninič je samo ena oseba v Jugoslaviji in zato naj Italijani opuste fikcijo, da se pri nas nihče več resno ne briga za usodo naših primorskih bratov. »Piccolo« je že razpravljal o manjšinskem vprašanju in je bil včasih celo nekoliko naklonjen nekaterim zahtevam drugorodcev. Časi se menjavajo in ljudje v njih. Zato se bo moral morda tudi »Piccolo« še vrniti k razpravi o pravični rešitvi jugoslovenskega manjšinskega vprašanja v Italiji.

Potovanja po Švici.

Vsakovrstna pojasnila in znizane vozovnice pri Antillesch Schweizer Verkehrs-bureau Wien I., Schwarzenbergplatz 18. 172a

Naši kraji in ljudje

25letnica smrti Pavline Pajkove

Pretekli mesec je minulo 25 let, odkar je umrla v Ljubljani zaslužna slovenska pisateljica, gospa Pavlina Pajkova, poleg Lujze Pesjakove prva slovenska žena, ki je javno nastopila v naši književnosti.

Pavlina Pajkova, rojena Doljak, se je rodila leta 1854. v Paviji na italijanskem, a je že v 6. letu po smrti svojih roditeljev prišla k svoji strici Matiji Doljaku, ki je bil poslanec v goriškem deželnem zboru. Pod vplivom slavnega voditelja goriških Slovencev dr. Lavriča se je mlada Pavlina navdušila za slovenski jezik in slovensko književnost. Šele 18 let stara je že začela priobčevati svoje spise n. pr. v «Soči» l. 1872., «Prva ljubezen» in «Ženska v rodbini».

Kakor vsi takratni pisatelji, je tudi Pavlina začela najprej pesniti. Svoje lirске pesniške proizvode je priobčevala večinoma v «Zori», ki jo je urejal v Mariboru njen poznejši soprog prof. dr. Janko Pajk. Najboljše njene pesmi so «Materni glasovi», venec devetih pesmic. Pozneje se je oprijela pripovedništva ter je s svojimi spisi zalagala vse takratne revije in knjižnice, kakor «Zoro», «Kres», «Ljubljanski Zvon», Dom in Svet, Knezovo knjižnico, Gaberškovo Slovansko knjižnico, Mohorjevo koledar in Večernice itd.

Njeni spisi so izšli tudi v treh samostojnih knjigah, katerih dve je izdal Drag. Hribar v Celju, eno pa Andrej Gaberšek v Gorici.

Pavlina Pajkova je bila prva, ki je med Slovenci načela žensko vprašanje, t. j. boj za ženske pravice, kar je pokazala s svojimi spisi: «Nekoliko besed k ženskemu vprašanju», «Ženska pisma prijatelju (Zora) 1877.» i. dr.

V zakonu je bila zelo srečna, toda sreče ni imela s potomci, ker sta ji kmalu sledila v smrti oba sinova doktor Milan (profesor na ljubljanski realki) in Teodor.

Dr. Jurtele zadnja pot

Ptuj, 1. julija.

Smrt nadvse priljubljenega slovenskega prvoboritelja dr. Jurtele je globoko pretresla naše mesto, ves ptujski kraj in vso slovensko javnost. Takoj, ko je izdihnil blagi mož svojo plemenito dušo, je sklical župan dr. Senčar žalno sejo občinskega sveta, na kateri je bilo sklenjeno, da se položi pokojnikovo truplo, ki je prevzel ob prevratu kot slovenski vladni komisar vodstvo ptujske mestne občine, v občinski posvetovalnici na mrtvaški oder. V žalnih sejah se je spominjal pokojnikovih zaslug tudi ptujski okrajni zastop, čegar načelnik je bil pred leti, ter Hranilno in posojilno društvo, katero je vodil kot predsednik nad 40 let.

Na dan pogreba so prihajali prijatelji in znanci ter čestitke blagega rajnika v velikem številu, da mu izkažejo zadnjo čast. Na trgu pred mestnim uradom se je zbrala v sredo zvečer ogromna množica ljudstva, da spremlja narodnega prvoboritelja k zadnjemu počitku. Župan dr. Senčar se je v kratkem in jedrnatem govoru pred mestno hišo poslovil imenom občine, vseh ptujskih narodnih društev in korporacij od odličnega sina slovenskega naroda, požrtvovalnega dobrotnika in delavca, moža, ki je daroval vse svoje življenje nesebično in uspešno v prid mesta, okraja in vsega slovenskega ljudstva. Pevsko društvo je zapelo turobno žalostinko, nakar se je pričel pomikati spreved ob črno zastrtih žarnicah proti mestnemu pokopališču. Za krsto so se razvrstili zastopniki raznih oblasti, med njimi veliki župan dr. Pirkmayer, srezki poglavar dr. Vončina, ptujski občinski svet z županom dr. Senčarjem na čelu, sovet okrajnega zastopa pod vodstvom vladnega komisarja g. Brenčiča, zastopstva mest in občin, kakor mariborski podžupan dr. Lipold, župan iz St. Lenarta dr. Gorišek, dr. Rakež za Šmarje pri Jelšah, g. Petovar za okrajni zastop v Ormožu, dalje zastopstva številnih narodnih društev, predsednik CMD vladni svetnik Senekovič in glavni tajnik dr. Skuli, pokojnikovi stanovski tovariši in zastopniki odvetniške zbornice, bivši minister dr. Kukovec, doktor Vrečko iz Celja, dr. Koderman iz Maribora in seveda vsi domači tovariši. Sokol in četa Orjunašev so se udeležili spreveda v krojih. Ob odprtem grobu sta proslavljala v izbranih besedah pokojnikove zaslug predsednik CMD gospod Senekovič in dr. Rakež, ki se je spominjal pokojnika v krasnem govoru kot ustanovitelja akad. dr. «Triglava» in vnetega ljubitelja akademske mladine sploh. Oko nam je zarosilo, ko je zaklical našemu dobremu prijatelju v slovo: Večnaja pamjat! Zadonela je še žalostinka, otožni smo se razhajali pod vtisom genljivih poslovnih govorov.

Dr. Jurtele počiva v domači grudi, katero je toliko ljubil, toda živel bo še dalje med nami v svojih delih.

Tragična smrt je doletela pred leti tudi njegovega edinega brata Andreja, ki je bil dolga leta gimnazijski profesor v Moskvi, odkoder je prihajal vsako leto na počitnice v svojo ožjo domovino. Boljševiki so ga ubili z gladom in je umrl 1. januarja 1920. v bolnici Sujuza v Moskvi.

Mesto venca blagopokojnemu dr. Jur-

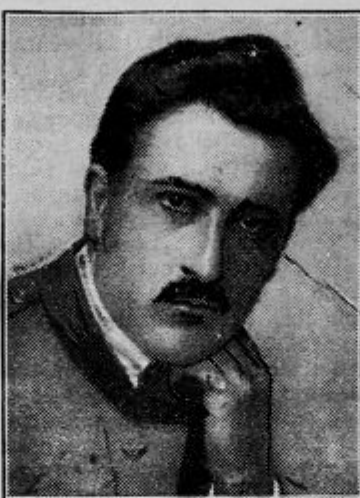
teli so po njegovi inicijativi darovali za dobrodelne namene: Mestna občina v Ptuju 1000 Din Dijaški kuhinji v Ptuju, Okrajni zastop v Ptuju Tuberkulozni ligi 1000 Din, Hranilno in posojilno društvo v Ptuju 500 Din, Dijaški kuhinji 1000 Din moški podružnici CMD v Ptuju, 500 Din za pogorelce v Apačah, Posojilniško uradništvo 130 Din Dijaški kuhinji, 100 Din moški podružnici CMD, dr. Fermevc 100 Din Dijaški kuhinji v Ptuju, dr. Gvidon Sernec 300 Din Dijaški kuhinji v Ptuju, Franc Toplak 100 Din Dijaški kuhinji, 100 Din moški podružnici CMD v Ptuju.

Letošnje strelske tekme

V nedeljo, 27. junija se je vršila na vojaškem strelišču v Ljubljani pod pokroviteljstvom gospoda generala Zivkovića velika strelska tekma SLD. Tekmo so otvorili ob 7. vojakih, aktivni in rezervni, in sicer s streljanjem na vojaško tarčo na 300 m. Ob 9. je bila vojaška tekma zaključena in razdeljena darila in diplome. Prvo darilo je prejela rez. nar. Praunseis. Ob tej priliki je imel gen. Zivkovič na vojakov krasen nagovor. Poudarjal je velik pomen do- brega strelstva za vojaštvo in pomen strelskih tekem za vojakov in tudi ostale strelce. Govoril je o generalu Zivkoviću, ki je sledil oficijelna otvoritev po predsedniku SLD, dr. Lovrenčiču, ki je v zbranih besedah pozdravil navzoče zastopnike posameznih uradov in organizacij, med njimi v prvi vrsti g. gerenta Turka, ki je zastopal mesto občine, ki je dala SLD, tudi krasno darilo, kot prehodno za prvaka strelca, na lovsko tarčo srnjaka. Nadalje se je zahvalil za pripravljala dela vodji tekme gospodu ravnatelju Malenšku, Vilku Turku in ostalim članom vodstva tekme.

Okrog 9.30 se je pričelo streljanje na bežečega jelena, kjer je prejel prvo nagrado Maurer iz Zagreba, drugo Potokar in tretjo Lepajne. Pri tekmi na srnjaka je dobil prvo nagrado za 59 točk Šifer in sicer prehodno darilo strelskega mojstra za l. 1926. Kot drugi in tretji sta bila Hajnrihar in Stele z 58 in 57 točkami. Uspeh je bil nekoliko boljši kot lanskemu letu. V spodnjem delu strelišča so medtem streljali na divjega lovca, kjer je bil prvi Ogrinič 127 točk, drugi Potokar in tretji Sterlekar. Pri malokalibrskem streljanju so dosegli Avčič 80, Ogrinič 78 in Herfort 71 točk. Pri mednarodni tarči na 300 m, ki so jo letos prvi streljali v Ljubljani, je bil prvi Gorup s 449 točkami, drugi Sterlekar 340 in tretji Smiljanič. Pri lovski tarči je zopet Gorup dosegel največ točk in sicer 75, Dobrila 74 in Jelenc 72. Tudi tujci znatni napredek. Popoldne pa je bilo streljanje z zrnjem in sicer na leteče golobe in bežečega zajca. Posebno za prvo je vladila velika zanimas-

nje, kjer so tekmovali strelci iz vseh delov države in dosegli izredne, svetovne rekorde. Kot mojstri so se izkazali: Sterezla Stevan, ki je prišel na tekmo iz Banata, veleposelnik Rozmanit iz Maribora in Brancovaki. Prvi je dosegel 100 odst.

Andrei Maurer
I. darilo na bežečega jelena

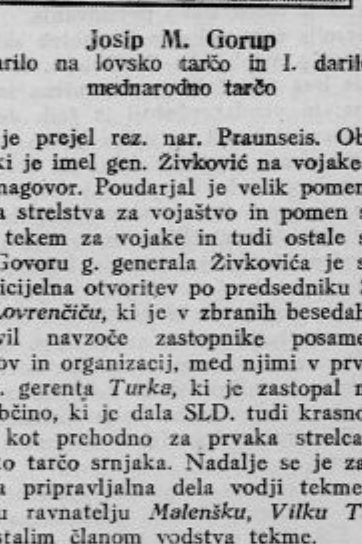
Adolf Potokar
I. darilo na bežečega zajca

Stevan Serežja
I. darilo na letečega goloba

Albin Šitler
I. darilo na letečega srnjaka

Josip M. Gorup
I. darilo na lovsko tarčo in I. darilo na mednarodno tarčo

rilo je prejel rez. nar. Praunseis. Ob tej priliki je imel gen. Zivkovič na vojakov krasen nagovor. Poudarjal je velik pomen do- brega strelstva za vojaštvo in pomen strelskih tekem za vojakov in tudi ostale strelce. Govoril je o generalu Zivkoviću, ki je sledil oficijelna otvoritev po predsedniku SLD, dr. Lovrenčiču, ki je v zbranih besedah pozdravil navzoče zastopnike posameznih uradov in organizacij, med njimi v prvi vrsti g. gerenta Turka, ki je zastopal mesto občine, ki je dala SLD, tudi krasno darilo, kot prehodno za prvaka strelca, na lovsko tarčo srnjaka. Nadalje se je zahvalil za pripravljala dela vodji tekme gospodu ravnatelju Malenšku, Vilku Turku in ostalim članom vodstva tekme.

Okrog 9.30 se je pričelo streljanje na bežečega jelena, kjer je prejel prvo nagrado Maurer iz Zagreba, drugo Potokar in tretjo Lepajne. Pri tekmi na srnjaka je dobil prvo nagrado za 59 točk Šifer in sicer prehodno darilo strelskega mojstra za l. 1926. Kot drugi in tretji sta bila Hajnrihar in Stele z 58 in 57 točkami. Uspeh je bil nekoliko boljši kot lanskemu letu. V spodnjem delu strelišča so medtem streljali na divjega lovca, kjer je bil prvi Ogrinič 127 točk, drugi Potokar in tretji Sterlekar. Pri malokalibrskem streljanju so dosegli Avčič 80, Ogrinič 78 in Herfort 71 točk. Pri mednarodni tarči na 300 m, ki so jo letos prvi streljali v Ljubljani, je bil prvi Gorup s 449 točkami, drugi Sterlekar 340 in tretji Smiljanič. Pri lovski tarči je zopet Gorup dosegel največ točk in sicer 75, Dobrila 74 in Jelenc 72. Tudi tujci znatni napredek. Popoldne pa je bilo streljanje z zrnjem in sicer na leteče golobe in bežečega zajca. Posebno za prvo je vladila velika zanimas-

175 gimnazij – 83.559 gojencev

Inšpektor ministrstva prosvete, g. Jo- van Kangrga, je objavil v «Glasniku profsorskega društva» statistiko gimnazij, gojencev in profesorjev v naši kraljevini v pravkar končanem šolskem letu.

Po tej statistiki je v naši državi skupno 175 gimnazij: V Srbiji, Črni gori in Vojvodini 94, in sicer 50 z osmimi razredi, 19 s štirimi, 2 s tremi, 4 s petimi, 12 s šestimi in 7 s sedmimi razredi. Na Hrvaškem in v Slavoniji je 42 gimnazij, in sicer: 32 po osem razredov, 4 po šest, 2 po pet, 3 po štiri, in 1 po tri razrede. Slovenija ima 13 gimnazij: 9 po osem, 3 po sedem in 1 po šest razredov. Bosna in Hercegovina 18 gimnazij: 8 po osem, 1 po sedem, 1 po šest, 1 po pet, 6 po štiri in 1 s tremi razredi. V Dalmaciji je 8 gimnazij, in sicer: 4 z osmimi, 2 s sedmimi, 1 s petimi in 1 s štirimi razredi.

Pomorske akademije obstajajo v državi 3, trgovskih akademij je 9, ruskih šol pa je 12.

V vseh 175 gimnazijah je bilo v preteklem šolskem letu 83.559 gojencev, med njimi 24.735 gojenk. Po pokrajinah izgleda ta statistika sledeče: V 94 gimnazijah v Srbiji, Črni gori in Vojvodini je bilo 50.479 gojencev, med njimi 14.466 ženskih; na Hrvaškem in v Slavoniji 17.425 gojencev, med njimi 5.497 ženskih; v Sloveniji 5.799, med njimi 1.107 ženskih; v Bosni in Hercegovini 6.707, med njimi 1.823 ženskih. V Dalmaciji 3.149, med njimi 810 ženskih.

V treh pomorskih akademijah je bilo 163 gojencev, v devetih trgovskih akademijah 2001, v ruskih gimnazijah 2527, med njimi 1032 ženskih.

Maturantov je bilo letos v vseh gimnazijah 2327, in sicer: v Srbiji, Črni gori in Vojvodini 951, na Hrvaškem in v Slavoniji 638, v Sloveniji 207, v Bosni in Hercegovini 157, v Dalmaciji 85, v pomorskih akademijah 9 in v ruskih gimnazijah 280.

Samo v Beogradu je bilo letos 7220 gimnazijcev, med njimi 3997 moških in 3223 žensk. Maturantov je bilo 225, med njimi 123 moških in 102 žensk.

V vseh gimnazijah v naši državi je bilo preteklo leto 2019 kvalificiranih učnih moči, i. s. v Srbiji 1049 kvalificiranih in 438 nekvalificiranih, na Hr-

Danes ob pol 11., 3., pol 5., 6., pol 8. in 9., v ponedeljek ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri veliki senzacionalni velefilm:

„Roman trgovca z dekleti“

Pretrsljivi roman trgovca z dekleti v 7 dejanjih v glavni vlogi čudoviti velikan sveta MARCO. Dekleta, ogibajte se trgovca z dekleti! Film, ki ga morate videti! Mladini neprimerno! 5294 Mladini neprimerno!

Kino „LJUBLJANSKI DVOR“, Telefon 730.

vatskem 522 kvalificiranih in 269 nekvalificiranih, v Bosni 136 kvalificiranih in 77 nekvalificiranih, v Dalmaciji 112 kvalificiranih in 37 nekvalificiranih, v Sloveniji pa 200 kvalificiranih in 26 nekvalificiranih učnih moči.

Zgodovinski grad Turjak

Nedeljsko »Jutro« je opozorilo na praznik sv. Ahacija in na obletnico krščanske zmage nad Turki, ki se obhaja na dan sv. Ahacija. V zvezi s tem je opozorilo tudi na zgodovinski turjaški grad ter njegovo romantično okolico. Nebroj ljubljanskih izletnikov je pohitel preteklo nedeljo na priljubljeni Turjak ter se udeležilo spominke proslave praznika sv. Ahacija. Ogledali so si vse tamošnje znamenitosti ter razpravljali o tem in onem, največ pa seveda o čudovitem mašnem plašču, ki naj bi bil napravljen iz plašča turškega paše Hasana. Ta plašč je bil baže iz samega čistega zlata ter posejan z dragocnimi kamni: rubini, safirji, smaragdi itd. Tega plašča pa seveda že dolgo ni več na Turjaku, kajti sicer bi ga pred leti menda lahko drago prodali dvema Francozoma in Angležu, ki so po ljudski govorici prišli na Turjak kupovat ta dragoceni plašč ter ponujali zanj podkupljive milije. Ker pa so Turjanci pošteni ljudje, so tujcem seveda povedali, da pristnega Hasanovega plašča že dolgo nimajo več.

Zanimanje vzbujajo tudi zvon s sledečim originalnim napisom:

Im Namen Gottes bin ich durch das Feuer geflossen, Adam Kokiel hat mich zu Laibach gegossen.

1647.

Zanimiva je sicer vsaka sled na turjaški graščini, še bolj pa je zanimivo pripovedovanje domačinov o tej in oni stvari. Vsakdo ti pripoveduje na dolgo in široko kot bi vse to sam doživel in kot bi človek še nikdar prav ničesar ne čul o zgodovini te priljubljene okolice. Kaže ti letnice, ki so udobne tuintam, našteje ti razno turjaško gospodo ter ti pripovedujejo o bojih in zmagah, ki jih je voleval in izvajal kak Turjan. Vsako leto na praznik sv. Ahacija se obude v narodu mnogoštevilni spomini, ki rode najprejše pripovedovanja – in prav je tako...

Delegacija poljske in rumunske armade na zletu.

Konjske dirke v Št. Jerneju

Priljubljene vsakoletne konjske dirke v Št. Jerneju na Dolenjskem so se vršile pretekli tork po programu navzlic deževnemu vremenu. Čeprav je bilo dirkališče razmočeno, se je napram lanskemu letu pokazal presenetljiv napredek. In to potrjuje, da so mnega strokovnjakov, ki trdijo, da konjereja v tej dolini lepo napreduje, popolnoma pravilna. Poleg razpisanih nagrad so v soboto prispela nepričakovano krasna darila od ministrstva poljedelstva, ki so mnogo pripomogla k večji vnemi in tako živahni vožnji dirkačev, kakršne še nismo imeli prilike opazovati na tem dirkališču. Posetil je dirko tudi gospod minister poljedelstva, ki je pazno nasledoval njen potek, kar je še bolj podžigalo dirkače. Bilo pa je tudi razveseljivo gledati preproste konjereje-dirkače, ki so vozili na ameriških dirkalnih vozičkih,

ki so se sijajno obnesli. Radi tega je bila konkurenca še bolj ostra in uspehi po do- seženih časih bi bili še mnogo boljši, ako bi ne bilo dirkališče razmočeno. V naslednjem izid:

I. dirka: Prijavljenih 7 dirkačev. Dobili: 1. Anton Kodrič, Sutna, «Danko» 3 leta. Rekord 2 min. 19 sek. 2. Alojzij Mencin, Drama, «Vida» 4 leta. 3. Josip Stritar, Sv. Križ, «Danica» 3 leta. Zmagovalec 1925. je imel v tej dirki za celih 28 sek. slabši rekord.

II. dirka: Prijavljenih 10 dirkačev. Dobili: 1. Alojzij Pungertič, Skočjan, «Rička» 9 let. Rekord 2:10. 2. Alojzij Kocjan, Zaboršt, «Prama» 5 let. 3. Franc Zupančič, Rakovnik, «Betyar» 5 let. Lanskoletni rekord izboljšal za celih 12 sek.

III. dirka: Martin Kocjan, Mihovca, drž. zrebec «Danko» 12, brez treninga in brez konkurence, za častno darilo.

IV. dirka: dvovprežna: Prijavljenih 5 parov. Dobili: 1. Alojzij Pungertič, Skočjan, Betyar-Rička, rekord 2:21. 2. Franc Ivanc, Krško, Trebor-Helios. 3. Alojzij Kocjan, Zaboršt, Prama-Branko. Lanskoletni rekord izboljšal za 13 sek.

V. dirka: jahalna. Prijavljenih 7 dirkačev. 1. Martin Kocjan, Mihovca, «Furioso», 8 let, rekord 1:35. 2. Matija Lenčič, Mihovca, «Danko» 3 leta. 3. Jože Strojnik, Ostrog, «Nonius» 4 leta. Lanski rekord izboljšal za 2 sek. pod istimi pogoji le na mnogo slabšem terenu.

Za starega obiskovalca konjskih dirk v Št. Jerneju je bila letošnja dirka pač lep užitek, katerega je motilo le vreme, tako, da se je morala radi naliva dirka za celo uro prekiniti in se je nato nadaljevala po mlakah, ki so stale po dirkališču. Konjerejem čestitamo, vendar pričakujemo pri večji vaji drugo leto še boljše uspehe. Sledite Ljutomeru in držite se svojega dirkalnega društva, ki Vam v vseh ozirih skuša pomagati.

Kongres Saveza jugoslov. srednješolskih združenj v Skoplju

Skopje, 29. junija

V nekdanji Dušanovi prestolici, carskem Skoplju, se je vršil dne 27. in 28. junija VIII. kongres Saveza jugoslovenskih srednješolskih združenj, katerega se je udeležilo veliko število delegatov iz vseh pokrajin naše države, razen iz Hrvaške, kar je jako značilno za radičevsko sporazumaško politiko. Delegati iz severnih pokrajin so prispeli v Skopje 26. junija popoldne. Na kolodvoru so jih pričakali tovariši in tovarišice iz skopljanske dijaške župe in Južne Srbije. Carsko Skopje, nekdanja ponosna Dušanova prestolnica, je bila v zastavi. Slovenski delegati, katerih je bilo vsled prevelike oddaljenosti samo 7, so bili nastanjeni v medresi (muslimanskem bogoslovju), vzorno urejenem internatu muslimanskih bogoslovcev, v hotelu Moskvi pa so imeli vse dni brezplačno hrano.

Na prvi dan kongresa je bila ob 5. zjutraj budnica vojaške godbe, ob 9. dopoldne pa se je v dvorani Prosvetnega doma pričel kongres, ki ga je otvoril savezni predsednik Zvezdan Vujadinović v navzočnosti ministrskega odposlanca, ravnatelja skopljanske gimnazije Alekse Jovanovića, velikega župana skopljanske oblasti Vildovića

Osmi dan Ljubljanskega velesejma

Originalna reklama

Nekaj, kar zelo pogrešamo na Ljubljanskem velesejmu, je originalna reklama, kot jo vidimo na drugih podobnih prireditvah. Dobra originalna reklama je za uspeh razstavljalca potrebna, ker le na ta način se obrne pozornost najširše publike in kupcev na gotovo blago.

V tem pogledu dela redko izjemo znana tverka s čevlji Peter Kozina. Na sejmšču kmalu pri vrodu, kakor nam kaže slika, stoji sedem velikih mož, ki opozarjajo na čevlje »Peko«. Mislimo, da ne opozarjajo zastonj, kajti čevlji »Peko«, znani širom Jugoslavije, so tako izvrstne kakovosti, da jih poleg onih originalnih mož smemo mirne duše priporočati tudi mi vsem zainteresentom.

Danes:

PRIKAZEN V OPERI

po ravnokar v »Jutru« izhajajočem romanu Gastona Leroux.

Pred-a'anje tega filma trajaja 2 uri in so predstave dop. ob pol 11., popoldne ob 3., 5., 7. in 9.

Kino Ideal

ter več novinarjev. Kongres so pozdravili za centralo tajnik Danilo Gregorič, za ministristvo prosvete Aleksa Jovanovič, za Zvezo jugoslovenske napredne omladine iz Slovenije Vekoslav Bučar ter zastopniki raznih srednješolskih dijaških žup. Takoj nato so bili izvoljeni razni odbori in predsedstvo kongresa. Citati so se referati o pomenu srednješolskih organizacij (Vujanovič), o reformi srednjih šol (Kobilica) in o sanaciji srednješolskih organizacij (Gregorič). Ob 13. uri je bilo prvo zasedanje zaključeno. Drugo se je pričelo ob 15. uri. Na dnevnem redu so bila poročila uprave, revizijsko poročilo in poročila žup. Iz poročila uprave smo posneli, da je s. vez od lanskega leta lepo napredovala. Revizijsko poročilo, ki ga je podala predsednica nadzorstvenega odbora Jovanka Jovičič, dokazuje, da je centralni upravni odbor izvršil svoje naloge odlično. Popoldansko zasedanje je bilo zaključeno ob 19. uri.

Zvečer se je vršil nato na čast delegatom v Oficinskem domu koncert s plesom, katerega se je udeležilo mnogo odličnih osebnosti.

Na Vidovdan so delegati prisostvovali volški paradi, ob 10. dopoldne pa so napravili ob spomeniku padlih žrtvih vidovdanskega svečanost, pri kateri so nastopili razni govorniki, med drugimi Slovenca R. Kobilica in V. Bučar. Na spomenik so dijaški položili krasen venec svežega cvetja.

Pri volitvah je bil izvoljen nov upravni odbor s predsednikom Danilom Gregoričem in tajnikom Tatičem. O polnoči je bil kongres zaključen.

Nenavaden poskus samomora

Na izredno originalen način, ki je gotovo brez primere v kroniki samomorov, je skušal izvršiti v petek v Beogradu samomor ruski begunec, privatni uradnik Sergi Rudikin.

Dopoldne se je popolnoma nepričakovano vrnil v svoje stanovanje, katero je zapustil uro poprej. Zapr se je v svojo sobo in prosil sestanek, naj ga ne vznemirja, da mora izvršiti važno delo in potrebuje mir. V ostalem je pripomnil svoli gospodinjici, ki ga je začudeno opazovala, da se tako v kratkem preseli v carstvo popolnega mira. Čez nekaj trenutkov nato so v hiši slišali slab strel. Čeprav je odmev prihajal iz Rudikinove sobe, ni nihče stihnil, kaj se dogaja.

Cim pa so prišli v njegovo stanovanje, se jim je nudil bol komičen, kakor vznemirljiv prizor. Postelja Rudikina je bila popolnoma razmetana tako, da so se mogle videti deske. Preko postelje je ležal razgaljen prsi sam Rudikin, ki je udarjal s ključom po deski postelje. Iz prsi mu je curčila kri. Domačini so takoj poklicali policijo, ki je ugotovila, da je skušal Rudikin izvršiti samomor. Rudikin je položil na desko postelje revolverski projektil. Nato se je nagnil preko postelje tako, da je bil sklonjen z razgaljenimi prsi točno nad projektilom. Nato je z velikim ključom tolkel po revolverski krogli, dokler ni eksplodirala. Misli je, da bo eksplozija sigurno ubila, toda načrt se mu je izjalovil. Pri eksploziji je bil namreč le lahko ranjen v levo stran prsi. Prepeljali so ga takoj v bolnico, kjer so ga obvezali, nato pa so ga odpustili v domačo oskrbo. Na policiji je izjavil, da je hotel izvršiti samomor, ker je sit življenja, njegovi tovariši pa so mnenja, da je vzrok njegovega originalnega poskusa samomora nesrečna ljubezen.

Zgodaj v kriminalnem albumu

Po napadu na menjalnico v Kolodvorski ul. Ljubljana, 3. julija.

Večrainski drzni roparski napad na menjalnico v Kolodvorski ulici je dal starišem, kakor tudi učiteljem mladine in seveda tudi kriminalnim organom veliko misliti. Starši bodo po tem dogodku pač primerno bolj pazili na svoje otroke in gledali v kake družbe zahajajo, pazili pa bodo tudi, h kakim predstavam v kino bodo spuščali otroke in kake knjige čitajo. Kajti nedvomno je, da je bil zločin v Kolodvorski ulici izvršen neposredno pod vplivom slabega čitja, razbujljivih fantastičnih filmov in pod vplivom slabe družine.

Ivan Metelko je ukradel doma se začel kom junija 3000 Din gotovine ter se odpeljal z denarjem v Italijo. Ker ni imel potnega lista, je na meji izstopil ter se čez mejo prethotopil po skritih potih. Obiskal je Gorico in Trst, a se je Italije kmalu navnel in prišel nazaj v Ljubljano. Tu je nagovoril Lebesa, da gresta pogledat še v Avstrijo, kajti denarja je imel Metelko še okrog 2000 Din. Lebes, kateremu je tovaršič se prete večkrat pripovedoval o zanimivosti potovanja po svetu, se ni dal dvakrat prositi. Odpeljala sta se do Maribora, prekoračila pri št. Ilju mejo, stopila v Spilju zopet v vlak in prišla v Gradec. Tam sta se zadržala čez dan, potem pa nadalejevala pot na Dunaj. Soba sta najela v hotelu po par dneh pa so ju iztaknili detektivki, ki so ju odvedli na policijo. Policija jima je delala sitnosti, zato sta se po nekaj dnevih obrnila in prišla nazaj v Ljubljano.

Tu sta se odločila, da vlomita v kako banko. Obvestila sta o tem tudi Koloniča, ki pa pri napadu ni sodeloval in je na stvari nedolžen. Prvotno sta napravila načrt, da izvršita napad v soboto, pozneje sta se pa premislila ter sta ga izvršila že v petek. Metelka je prijel neposredno po napadu

Pisalni stroj „Continental“

na Ljubljanskem velesejmu, paviljon E 24, 26. IVAN LEGAT, specialist pisarniških strojev 4890 Maribor, Vetrinjska ulica 30, telefon 434.

sin hotelirja, Karol Miklič, ki je tekkel za njim po Kolodvorski ulici skoro do križišča Slomškove ulice. Ko je Lebes opazil, da Metelko beži, se je umaknil, kar so ga nesle noge, tudi sam, vendar pa mu ni došlo pomagalo in je bil tudi on ašetonav za popoldne. Metelko in Lebes sta hotela odpotovati po napadu z denarjem v Francijo, odtam pa v Španijo in Afriko. Metelko je pravil tovarišu, da bosta tam lahko z denarjem postopala, Lebes pa se je hotel učiti brivske obrti.

Metelko in Lebes sta bila oba dobra dijak, jako talentirana, vendar vedno slabega vedenja. Profesorji so ju stalno opominjali, naj se poboljšata, njihove besede pa niso dosti zalegle in tako je prišlo, da sta prišla zgodaj v kriminalni album.

Kavarna „LEON“

vsak dan celo noč odprta.

Največja izbira

Covercoat oblek in raglanov za gospode kakor damske kostume, obleke in plašče tudi na odplačila pri trvdki

O. Bernatović LJUBLJANA.

Sport

Nadaljevanje pokalnih nogometnih tekem

Danes se nadaljuje tekmovalje za prehodni pokal LNP. Tekme bodo z ozirom na to, da se srečajo najmočnejši, skoraj enakovredni klubi, dokaj zanimive. V drugem kolu nastopijo namreč SK Ilirija: SK Jadran in ASK Primorje: SK Sloven. Kot prva nastopita dopoldne ob 10.30 ASK Primorje: SK Sloven. O rezultatu ni mogoče nič točnega predvideti, ker kotliker ima ASK Primorje več tehnike, toliko ima SK Sloven več prodornosti in ambicije.

SK Ilirija: SK Jadran nastopita popoldne ob 18. Pri tej tekmi ima SK Ilirija precej izgledov za uspeh, ne sme pa podcenjevati nasprotnika, ker je že večkrat pokazal svojo prodorno in žilavo igro. — Obe tekmi se vršita na igrišču ASK Primorje. **Lahkoatletski match Ljubljana: Julijška Krajina odpovedan.** LLAP je večeraj popoldne dobil brzojavno obvestilo, da lahkoatletski Julijška Krajina, ki bi morali nastopiti danes popoldne proti lahkoatletom Ljubljane, radi nepremostljivih birokratskih težkoč ne morejo priti v Ljubljano. Radi tega odpade napovedani lahkoatletski match Ljubljana: Julijška Krajina.

LNP. Izredna seja se vrši danes ob 9.30 dopoldne v Narodni kavarni. Radi izredne važnosti udeležba strogo obvezna. Tajnik II.

Naraščaj TK. Skole se vabi na prvi redni sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek 5. VII. 1926, ob 20. v klubovi sobi. Kdor se sestanka ne udeležil, se pozneje ne bo upošteval. — Tajnik II.

S. K. Ilirije nogometna sekcija. Posta-va proti Panoniji danes ob 10. dopoldne: Kreč-Kocjančič, Strehovec-Neli, Kušar, Černač-Zupančič Iv. II, Vrhovnik, Tomažič, Domelčič, Jereb. Rezerve: Presinger, Černe, Kavčič, Brglez. Ob deževnem vremenu tekma odpade.

Juniorске tekme za prehodni pokal SK Ilirije. Prijavni rok do 6. t. m. na naslov: Sportni klub Ilirija, Miklošičeva c. 13/III. Razpis je objavljen v 17. številki «Slovenskega Sporta». — S. K. Ilirija.

Odbor za izvedbo mladinskih pokalnih nogometnih tekem ASK Primorja ima sejo v torek dne 6. julija ob 20. v Narodni kavarni. Vabljeni so gđ. Setina, Matjašič, Klemečič, Černy, Zajc, Kump I., Kump II., Kristan, Smole, Cesar, Seme, Urbančič. — Udeležba obvezna.

SK Ilirija (Lahkoatletska sekcija) Trening mesto v soboto v nedeljo ob 10. Vsi in točno! — Načelnik.

Medklubski tenis turnir Atena: Ilirija. Danes se vrši na igriščih TKD Atene prijateljski tenis match med Ateno in Ilirijo. Za Ateno nastopijo sledete dame in gosposke: gđ. Ravnhart Ksenija in Fedora, Novakovič, Bretl, gđ. Zajec Vaso, Korečan, Kristan, Kramaršič, Košak, Kačič, Burger, Kunc. Za Ilirijo pa igrajo gđ. Šepetavec, Kosler, Hela in Frida Florjančič, gđ. Kmet, Dacar, Pretnar, Zajc, Slepčević, dr. Gros, Marko in Miron Bleiweis. Turnir obeta biti zelo zanimiv, ker bomo lahko opazovali napredek naših najmlajših in najbolj ših igralcev. Začetek ob 8. uri.

Včerašnji tekmi v Zagrebu in Beogradu. Včera se je vršila nogometna tekma med dunajskim WAC in zagrebškim Derbyjem, ki je končala s 3:1 (1:1) v korist WAC. Danes igrajo Dunajčani s Haškomo. V Beogradu je igral dunajski profesionalni klub Simmering z beograjsko Jugoslavijo. Izid 4:3 (2:1) za goste. Obe moštvi sta igrali zelo dobro. Jutri igra Simmering z BSK.

Žarnice

129 Osmam — vsakovrstne najceneje J. Gorec, oalača Kreditne banke.

Osmi velesejski dan

Vseh posetnikov okrog 7000. — Prilično dobre kupčije v vseh strokah. — Za danes se obeta rekorden obisk. — Prihodnji velesejem v povečanem obsegu.

Na včerašnji dan, ki ga je začasno počastilo tudi solnce, katerega poletno učinkovanje nam je letos skoro neznan, smo zopet videli procesije posetnikov, ki so valovile na prostor Ljubljanskega velesejma. Kakor doslej vse velesejske dneve je bila tudi večeraj zastopana med obiskovalci vsa Jugoslavija. Naš velesejem si je odprl vso Jugoslavijo in je zaintesiral kupce iz najoddaljenejših kotikov naše širne domovine. Včera smo videli na sejmšči tudi več šol, in sicer iz ljubljanske okolice, iz Maribora in drugih krajev Slovenije ter celo iz Banata in Bosne. Mnogo je bilo tudi kmetskega prebivalstva tako iz ljubljanske kakor mariborske oblasti. Kmetski posetniki so se zanimali predvsem za kmetijsko orodje, kmetijske stroje in zvonove, pa tudi za kolesa, kajti pri vseh izložbah te vrste blaga so stale grozde naših podeželanov, ki so si dale razkazovati razne predmete, posebno kompliciraneje stroje. Poželeske gostilničarje in mesarje so zanimali Gellertove hladilne naprave, kakor rotacijski hladilni aparat, avtomatična naprava za hlajenje živil in stroj za sladoled.

Inozemski posetniki so bili iz Avstrije, Italije, Bolgarske, Grčije in Madžarske. Največ jih je bilo iz Italije, in to predvsem iz Julijske Krajine. Zanimali so se inozemci večeraj predvsem za preproge, ki so na letošnjem velesejmu zastopane v najrazličnejših kakovostih in vrstah.

Med odličnimi osebnostmi, ki so si večeraj ogledale razstavljeno blago, omenjamo komandanta generalnega štaba v Zagrebu generala g. Nedica v spremstvu generala g. Tripkoviča, generalnega konzula iz Zagreba gospoda André Loissierja in bivšega našega prškega poslanika g. dr. Bogomila Vošnjaka.

Kupčije so se razvijale večeraj menda v vseh strokah. Katera stroka je najbolj odrezala, se da težko reči. Za pohištvo je bilo spričo nizkih cen nadalje izredno zanimanje. Čevlji so šli enako dobro.

Zaradi raznih netočnih govoric, ki se širijo o Ljubljanskem velesejmu, je izdala velesejska uprava za časopise naslednje obvestilo:

«Uspehi dosedanjih šestih mednarodnih vzorčnih velesejemov v Ljubljani so dokazali, da je ta ustanova za razvoj in napredek našega narodnega gospodarstva absolutno potrebna in koristna. Ker je država, osebno pa Slovenija kot najbolj industrializirana pokrajina, življenjsko zainteresirana na Ljubljanskem velesejmu, je velesejska uprava sklepila, da se bodo bodoči velesejmi v Ljubljani vršili v še večjem obsegu s postopnim priključevanjem vseh onih panog našega gospodarstva, ki doslej še niso bile zastopane na velesejmu. Kljub sedanjim težkim gospodarskim krizl je dosegel letošnji velesejem zelo zadovoljive uspehe, kar najbolje dokazuje številno razstavljalec, kupcev in kupčijskih zaključkov.»

H koncu naj še omenimo, da se za danes obeta rekorden obisk, ako bo vreme le kolikaj ugodno.

— Nadrobna razprodaja razstavljenih predmetov bo danes v nedeljo in jutri v ponedeljek, ki je zadnji velesejski dan. Cene znižane.

— Radio-klub je razstavil v paviljonu »G« več aparatov, ki so delo trvd in amaterjev. Interesente in druge posetnike opozarjamo na to zanimivo izložbo.

— Velikanski zvon zvonarne v št. Vidu nad Ljubljano. Opozorjamo vse posetnike letošnjega velesejma kakor tudi drugo občinstvo, da naj ne zamudi prilike, ogledati si velikanski zvon, katerega je izdelala zvonarna in litarna v št. Vidu nad Ljubljano. Naročila ga je v spomni padim volakom župnija Sv. Lenart v Sostri pri Ljubljani. Delo je mojstrsko in solidno izdelano. Mlado podjetje je lahko ponosno na tako delo. Na zvonu se blišči imena vseh v svetovni volji padlih volakov te župnije, katerih spomin ostane neizbrisna. To je prvi zvon v Jugoslaviji, ki se je izdelal na ta način. Priporočamo to solidno tvrdko vsem ljubiteljem, da jo volkov megoče podpišajo in posnemajo župnijo Sv. Lenarta.

981 — Razprodaja toalet na razstavi »Slovenske žene«. Na mnoga vprašanja se objavlja, da se bodo na razstavi »Slovenske žene« razstavljene toalete modnega ateljeja M. Sarc, Ljubljana, Kongresni trg 4/I., zadnji dan razstave, to je v ponedeljek 5. t. m. po znižanih cenah odprodale. Reflektantije naj se priklasio v ateljeju M. Sarc, Kongresni trg 4/I., ali pa pri blagalni paviljonu »Slovenske žene«. 978 — Godba dravske divizije bo igrala danes na sejmšči dopoldne in popoldne. Dopoldne začetek ob 11., popoldne ob 5.

Zlatnike v milu „GAZELA“ so našli:

FRANCISKA MERHAR, Dolenja vas št. 1, JOSEFA ZIDANIČ, Globoko št. 7 pri Brežicah, IVANA RODE, Stranje pri Kamniku, MARIJA SLEJTE, Ples občina Sv. Peter pod Sv. Gorami, IVANA CERVENIK, Žužemberk, KATARINA REŽEK, Huje pri Kranju, SIMONČIČ, mehanik, Ptuj, TEREZIJA RABIC, Hrušica pri Jesenicah, Gorenjsko, ANA MLAKAR, Mokronog, ANJELA GORTAN, Zagreb, Cielana, JOSIP STIMAC, Županja, DORICA SERTIČ, Zagreb, Cvjetna cesta št. 4, MARIJA MEDJED, Celingrad. 5250a

Najlepše na sejmju

Vse polno sijajnih izložb ima tudi letošnji velesejem. Velike dombe trvdke, kakor Strojne tovarne, jeklarna grofa Thurn, zvonarne, so vredne vse pozornosti. Žal, da ni letos nekaterih drugih takšnih veletrvd, ki so jugoslovenske domače in ki so bile druga leta zastopane (Hrastnik, kemična industrija, železo Vares, in slično). Sijajna je velika domača obrt in industrija pohištva. Naše pletenice in »Pekate«, naši kobrci, naš sladoled in črna kafa in pivo, vino, kobasice in balončki. Češki škoda in ostali številni import.

Kakor vedno, je tudi na sejmju velezanimiva naša »Slovenska žena«, dasi je njena razstava le še načrt, ali skladen pričetek bodoče seriozneje in zato upajmo, tudi stalne razstave, ki postaja prav tako potrebna, kakor je že obstoječa stalna ilijugijanska razstava. Leta je vzor, kako bi morali delovati n. pr. Manjšinski inštitut, sport, fotoamaterji, turistica, Sokolstvo. Vse v vsem, ljubljanski sejem ni več na oni višini, kakor je bil prejšnja leta, kot sejem domačih vzorcev, kot zgolj prireditelj za navezavanje trgovinskih zvez. Kot stalna obškulturna razstava in revija pa še ni v pravem tiru. A vendar je to že popularna stalna prireditelj, katera bi se mogla razviti v nekakšno našo vsakoletno olimpijado.

Spas, če hodiš po sejmju, opazuješ, primerjaš, tehtáš.

«Kaj, tudi ti srebliš sladoled? Pa sem mislil, da si abstinent!» — Jeziki: Slovenski, hrvaški, srbski, jugodesperanto, nemški, laški, par ocirkov francosčine, in zelo mnogo zvonjenja. Bubikopfi, parfumi, znoj. Dim čevapčičev, zopet zvonjenje, cigomigo in dež. To so impresije za oko, uho in nos. Pa tudi drugi deli telesa pridejo na svoj račun, n. pr. jezik, grlo in žep.

Sim dolgo hodil, vse prebral, in ko slovo sem sejmju dal, sem na vprašanje, katera izložba je na tem sejmju najlepša, in največ vredna, mogel na odobravanje vseh odgovoriti brez obotavljanja: Najlepša je razstava Tehnične srednje šole v Ljubljani.

Ta »šola« je pravcati inštitut za obrtno in tehnično vzgojo naše mladine. Razstavo izdelkov te šole si je treba ogledati. Sicer pa obiskovalci sejma primerno často to izložbo in dobe od vedno prisotnih ljubzenjnih razkazovalcev in razkazovalk vsa potrebna pojasnila. Poskrbljeno je pa tu za vse interesente, za industrije, gospodinjce, za ljubitelje lepih drobnarij, kuriozitet, za praktične duhove. Ta »šolska« razstava je uprav clou celega sejma.

Vezenine, izdelki oddelka za vezenje. Mape, albumi v svili in zlatu, blazine v raznih tehnikah. Simfonije barv, dobrega okusa, mehkega blaga, tehnične preciznosti. Bela-violetnozlasta blazina (gđ. Vreček), črnovelezi baržun z zlato aplikacijo (gđ. Kobal); tkz. slikanje z iglo, prišita vrstica pa drugo tehnike vezanja. Dve dru glazini (gđ. Kobal in Gregor), prt za na mizo, arabska tehnika (gđ. Vreček), stoječa svetilka s svilenim senčnikom, poslikanim (gđ. Hübel, risba gđ. Kristan), slikarja s tušem na svilo, slična batikovi tehniki. Mizne proge (läufer), gđ. Zupanove, druge aplikacije, apaske rute, batikane rute, — sami vzorci, ki vzbujajo apetit, občudovanje, ponos in zavist.

Oddelek za perilo ima razstavljeno krojeno svileno promenadno damsko obleko, posebno okusen deshabillec, jutranjo haljico in čepico, ter obleko birmanke z — apasko ruto za okrog vratu. Rad bi navedel vsa imena, ki bi morala blesteti poleg izdelkov, toda ne samo, da si jih ne morem zapomniti, marveč bi tudi bilo nekaj krivice pri tem, kajti neimenovane zaslužio prav isto omembo, učne moči in učenke. Uspehi te šole so uprav grandiozni, obenem pa gospodarsko tako velepomembni, da bi se ta šola smela imenovati »Praktična ljudska univerza«. Ne samo radi vezanja, marveč še bolj radi drugih izdelkov, kojih skromen popis sledi. In pa radi duha, novega duha, katerega nam ta šola prinaša v naše birokratsko pojmovanje.

Ilustracija tega duha je frapantna »kitajska žoga« g. strok. učitelja Dolaka. Iz enega kosa lesa je izdelbena, izstružena in rezljana, in vendar obstoji iz treh delov. Sredi lesen »eja«, okrog njega lupina z odprtini, skozi katero molijo igle šestnajststernovalnega ježa. »Lupina« je tako spojena z »eježom«, da sta sicer vsakebi pa vendar speta in neločljiva, in na isti način je pritrjena še tretja zunanja lupina, vse skupaj pa je za »kanclajfska« nepojmljiv čudež spretnosti, ker je vse to res narejeno iz enega kosa lesa in se ne more sestaviti niti razstaviti, marveč je vse notranji mehanizem izdelben skozi luknjice zunanje lupine. Cela igrača je le kuriozitetna, toda ilustrira nedoumljivo spretnost in sposobnost.

Vse naokrog so razmeščeni pleteni naslanjači in mizice, izdelki pletarskega oddelka Tehnične srednje šole, poleg njih ravnateljeva miza in pa pletce de rezistenec, velika lovška omara, izdelki mizararskih delavnic Teh. sred. šole, g. strok. učitelja Mreine (skupni izdelek treh učencev). Omar je tabernakelj za puške, shramba za lovsko obleko in opremo ter za municijo in — likerje, s tajnimi predali, centralnim zaklepom za glavni predal in vse postranske predalčke nasenkrt, in z drugimi takšnimi šikanami, obenem pa v brezhibni precizni izdelavi in stilistično strogo korektna, z vratni z empire-motivi, — kos za ljubitelja.

Okrog ušes mi brende imena Vršč in Beran, Marion, Guerra, Kunaver, Mreina, Vihar, Selan, Santel, Keček, Slabič, Zupanc, Hrovatin, pa ne vem, kdo je učitelj, učence gospod ali dama, pletar, mizar, vezilja, kdo kroji ali riše, — vsi so pa ensemble, da mi je žal moji pragrafovi in bi rad bil še enkrat ob začetku, pa bi šel les učiti, mesto na humanistično-sholastično plat. Sosednja vitrina razkazuje keramiko.

Tudi to so izdelki Teh. sred. šole, keramičnega oddelka. Vaze, čaše, skodelice, svečniki, kropilniki, dekorativni krožniki, v raznih glazurnih in porcelanskih tehnikah, na razne načine žgani, z roko slikani in žgani, — pa to že ni več obrt, to je že umetnost sama. Risal je te vaze France Kralj, in so vsi ti umikati razprodani.

Poleg te vitrine starejši kip, morda Klio ali kaj, iz kararskega mramorja, avtor V. Hodnik 1913. Je li to bohinski Hodnik? Gradbeni in arhitektonski oddelek Teh. sred. šole je razstavil vrsto načrtov in modelov raznih stavb. S tem oddekom sem (kot laik) manj zadovoljen, ker so načrti prveč bicarni in hipermoderni, hiše s plesčatimi strehami zašklatljane, prežagane in prešukane, opremljene z nerazumljivimi navpij postavljenimi hodniki, o katerih ne vem, ali so to stolpi ali dimniki ali strojne dvorane ali vodarne, ali kaj. Vendar pa je v njih brezdvomno mnogo resnega iskanja in hotenja.

Slede izdelki tesarskega oddelka, me nji nji zlasti polzasto stopnice, ki kažejo, da se bomo v takšni kvalificirani obrti v do glednem času mogli lotiti popolne emancipacije od inozemstva. Sedaj pa pride na vrsto še le najlepše in najponosnejše, s čemer Tehnična briljira. V dveh oddelkih. Fizikalni laboratorij je razstavil izdelke (g. laboranta Avgusta Zupančiča), Galtonovo piščal (za visoke, fiziološko nepojmljive tone), fizikalni eksperimentalni aparat za demonstracije notranjih sil, Quiricokovo interferenčno cev, radioaparat za kratke valove, razalo (Kanalwage) za nivo lacijska dela, in potem pride prof. Julija Nardina navidezni »perpetuum mobile«, vendar resen in interesanten aparat, ki je pravzaprav motor na izhlapevanje. Zgoraj go bi ali razpetemu dežniku podobna glina sta streha, porozna, iz podstrešja izhlapeva skozi to streho voda. Zdolaj dve stekleni posodi, ki komunicirata. Iz ene teh dveh posod vodi cev v podstrešje. Za izhlapevanje vodo pritiska voda iz zdoljne posode skozi to cevko navzgor. Pri tem pa mora ta voda še skozi drugo posodo z živim srebrnom, jemlje majhne kroglice živega srebra seboj, te padajo na svoji poti na »mlinsko kolo« in je stalno obračajo, pod to kolo padajo skozi drugo cevko nazaj v rezervir živega srebra. Kolo se vrti neprestano, in izhlapevanje je tisto, ki goni vse krogotok. Motor je gotov, a izgleda kakor perpetuum. Aparat vzbuja zanimanje radovednosti pri občinstvu, a še posebno zanimanje fizikov, kateri čestitajo izumitelju. Ta pa skromno pogleduje čez očala in se smehlja skoraž v zadregi, — če bi bil v Ameriki, in bil Anglež, bi morda šel pot Edisona. Mi smo še vedno za to, da dajemo drugim ideje in delo. Tesla je največji primer trgovsko neapraktične naše tehnične genialnosti. Evo, motor na izhlapevanje... poleg njega pa duhovita šala. Motor ima nom de guerre »Kranjski Janez« in motto: »Žeja mo, žeja, za pijačo daj, vrtil se bo dem vekomaj«. (Dokler bo vode v posodi, in dokler bo izhlapevala, se kolo vrti. Izraba energije izhlapevalne vode, izpremenjene v motorno energijo).

Poleg teh eksperimentatorskih strojev sta je goljati Tehnične. Velika električna stalna plošča, narečena od trvdke Elin za Okrožni urad ZD (g. strokovni učitelj Frid. Malnar), za Röntgen, za istosmerni mestni tok in za izmenični tok, oba preminjevalca sta sklopljena. Potem delilni stroj, ki za črta v želena črta milimetro in centimetre, precizijska mašina. Dve veliki stružnici za električni pogon, ena za pogon z nogo, en vrtni stroj. To so izdelki, s katerimi se je Tehn. sred. šola povzpela na višino kakšne večje precizijske in vzorne tvornice za stroje. Izdelki so izšli pod vodstvom gg. Kunaverja in Mirtiča iz rok okrog 70 učencev. Poleg teh precizijskih strojev pa leže številni modeli, za ležaje za mazanje obroboč, jermence, nosilce, in razne laikom neumljive strojne sestavine. Pa vedno se vračam k onim velikim precizijskim strojem, in z rastočim ponosom si ponavljam: Evo, slovenska šola, v današnjih neugodnih budžetarnih in oblih razmerah, dela tiho, raste, in njen duh, smisel dela se budi v naši mladini in izpodbiva duha birokracije.

Še enkrat stopiš po tej razstavi, se vrneš od vezenin in keramike k tem strojem in se zavč, koliko administrativnega in organizatornega dela je tu posebejbljenega in ponazorjenega, in bi najraje zaukal.

Pa stopiš raje k ravnatelju Joži Reiserju, ki administrira v duhu najboljših tradicij tega zavoda in z lastno organizatorno vmeno in iniciativo, ter mu hvaležno stisne desnico in iskreno čestitá, on pa skromno odklanja ter naglo preide na konkretne probleme, kako bi to veliko delo še poglobil, še razširil, kako bi še bolj korigistil.

Evo, ta izložba Tehnične srednje, ta je najlepša na velesejmu. Dr. V. K.

Citroen automobili

10/22 HP 4—5 sedežni v posebno fini luksuzni izdelavi. Vsled ugodnega kursa franka po nizki ceni takoj dobavljivi iz skladišča pri

Jugo-Auto

d. z. o. z. LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 36. Telefon int. št. 236. 4855

Quasija les,

sulfol, saliflor, mazavo milo, losol, tobacični izvleček, fenolalein papir so pripomočki za pokončevanje mrčesa na trti, hmelju, ribizu in vrtnicah. 5189 a

Dobi se v drogeriji Sanitas, Celje ali pa v Ljubljani, Prešernova ul. 5

Zgovina F. MERŠOL nasl.

se nahaja sedaj Wolfova ulica 5.

Priporočila veliko zalogo rokavic, nogavic za dame, gospode in otroke. Cipke, vezanine, naramnice, svilene trakove, ženska ročna dela, volna, svila, bombaž. Predtiskarija. Ustanovljeno 1887.

Domače vesti

Čikaške impresije evharističnih romarjev

Z evharističnega shoda v Čikagi je «Slovenec» prejel tudi naslednje poročila: «Danes ogledujemo čikaške kladivce. Razglednica predstavlja dvorišče unijske kladivce, kjer se pokolje na tisoče različne živine vsak dan!»

Amerika je čudovita! Kakor pravi dopisnik. In tako druga razglednica pové: Ravno smo si ogledali največji bančni zavod v Čikagi. V tem poslopiju se pri službah in raznih delih vrtili okrog 17.000 ljudi. V tri takele koče bi spravili skoro celo Ljubljano!

Iz teh genljivih čikaških pozdravov škof list «upravičeno sklepa», da slovenski romarji ob izkrcanju na ameriška tla niso imeli nobenih stitnosti in da so vsi srečno in nemoteno prispeli na Evharistični kongres. Dal Bog, da bi bilo res tako! Toda mi, ki smo skeptični in Američancem prav nič ne zaupamo, menimo, da je v čikaško kladivno in banko srečno prišel le tisti, ki se za take stvari posebno interesira.

A v ostalem ne dvomimo, da so gospod škof bili povsod prijazno sprejeti. Gotovo tudi v interesantni družbi, kakor dunajski kardinal Piffel in monsignor Seipel, ki smo ju te dni videli fotografirane na banketu, katerega glavni udeležniki so bili — ameriški bankirji...

* **Prestolonaslednik Peter** v Kaštelih. Maršal dvora se je obrnil na velikega župana v Splitu z naročilom, naj v Kaštelih najame vilo, v kateri bo preživel poletje prestolonaslednik Peter.

* **Spomenik dr. Žolgerju na univerzi.** V avli ljubljanske univerze se je postavil spomenik pokojnemu univerzitetnemu profesorju dr. Ivanu Žolgerju, kakor je bil to sklenil univerzitetni svet začetkom tega študijskega leta. Vseled nepremostljivih ovir ni bilo mogoče dokončati še pred koncem poletnega semestra vseh priprav za svečano odkritje, kakor je bilo nameravano prvotno na dan obletnice smrti pokojnika dne 16. maja, pozneje pa na Vidovdan. Ker je sedaj mnogo profesorjev in dijakov ljubljano že zapustilo, se ne more izvesti nameravano svečano odkritje. Ob tej priliki se zahvaljuje pripravljalni odbor univerzitetnemu profesorju arhitektu Jožetu Plečniku, ki je svoje veliko umetniško izkustvo vedno dal z dragocenimi nasveti odboru na razpolago. Plemenito so podpirali postavitev spomenika univ. kolegi pokojnika in tudi mnogi darovatelji. Mestna občina ljubljanska, mariborska, celjska, in slovenje-bistriška, minister in poslanik dr. Otokar Ribač, veliki župan ljubljanski, veliki župan mariborski in trdvaški Feliks Toman so nam z znatnimi prispevki prišli na pomoč. Obenem naj sprejme izraz posebne zahvale stvaritelji spomenika g. Ant. Krall. Naj bo torej spomenik tudi zunanjim znak čustev in ljubezni in spoštovanja, ki ga goji univerza in naš narod do Ivana Žolgerja.

* **Dr. Basariček državni podtajnik.** Kakor doznava «Juturni list», je na predvečerašnji konferenci med predsednikom vlade Uzunovičem in Pavlom Radičem prišlo do sporazuma v vprašanju popolnitve mesta državnega podtajnika v ministstvu prosvete. Definitivno je sklenjeno, da pride na to mesto narodni poslanec HSS dr. Gijoro Basariček.

* **Izpremembe v državni službi.** Okr. sodnik in sodni prestojnik okrajnega sodišča v Kočevju Jakob Jerman je pomaknjen v 5 skupino I. kategorije. — V železniški službi so v področju ljubljanske direkcije upokojeni: uradnik I. kategorije Ignacij Opeka ter uradniki III. kategorije Alojzij Uličar, Anton Kapun, Ivan Zihner, Anton Lasbacher, Bogomir Stani in Franc Kovač.

* **Odlikovanje.** Kralj je odlikoval gen. ravnatelja poš. hranilnice dr. M. Nedeljkoviča z redom Belegrada orla.

* **Promocija.** Na graški univerzi je bil te dni g. Mirko Kukman promoviran za doktorja prava.

* **Mladi dovršeni pravnik** dobijo zanimivo informacijo glede službe v uradništvu »Jutra«, kamor naj se obrnejo pismeno.

* **Zdravje dr. Žerjave.** Zdravje g. dr. Žerjave, ki je moral zadnje tedne vsled bolezni biti v postelji, se je razveseljivo obrnilo toliko na bolje, da je lahko odpotoval na daljši oddih na Gorenjsko.

* **Radi izplačila zaostalih pokojnin** je z ozirom na slučaj nadučetelja v p. g. J. Zemljiča vložil interpelacijo na finančnega ministra nar. poslanec dr. Žerjav.

* **Slovanec vseskoljski zlet v Pragi.** V notranjosti lista največji čitatelji obširna poročila o slovanem vseskoljskem zletu »Jutra« je poslalo na zlet dva posebna poročevalca ter bo prinašalo tudi slike najlepših momentov zleta.

* **Angleška vojna ladja v Splitu.** V splitsko pristanišče je prispela predvečerašnjim angleška vojna ladja, da pripravi potrebne tehnične odredbe za skorajšnji obisk

angleškega vojnega brodograjskega mesta Splitu in našemu Primorju.

* **Znižanje železniške vožnje za kongres pravnikov.** Prometno ministristvo je delegatom kongresa pravnikov, ki se bo vršil v Ljubljani v dne 9., 10., 11. in 12. sept. dovolilo četrtinsko vožnjo na vseh drž. železnicah. Ta olajšava je veljavna za dobo od 5. do 20. septembra.

* **Novi prosvetni zakon.** Minister prosvete je odredil, da se vsi doslej dovršeni novi zakonski načrti v ministristvu revidirajo in definitivno redigirajo, da se potem čimprej predloži narodni skupščini na zakonjenje. Sestavljena je v to svrhu strokovna komisija, kateri predseduje načelnik Jovan Kangrga. Na sodelovanje v komisiji je pozvan tudi z. Belobrk, profesor visoke tehnične šole v Zagrebu, ki je bil zaposlen že pri izdelavi teh zakonskih načrtov.

* **Regulacija Save pri Tacnu.** V generalni direkciji voda je bil nedavno dovršen projekt za regulacijo Save pod Šmarno goro. V projektu se predvideva zgradba jezua v rečnem koritu v svrhu, da se dvigne nivo podzemne vode in se na ta način odkloni nevarnost za ljubljanski vodovod. Dela bodo še letos dovršena. Razen tega je predvideno tudi zavarovanje savske obale na nekaterih krajih kjer se to doslej še ni zgodilo. Tudi to delo bo še letos končano.

Ako ste turist

lovec ali športnik si na vsak način ogledje neprekosljive »gojzere« na velesejmu paviljon I koja 611, ki jih razstavlja specialna izdelovalnica gojzerc

I. BRAJER

Ljubljana, Breg šte. 1.

* **Izpremembe v carinski službi.** Z ukazom finančnega ministra je pri glavni carinarnici v Mariboru imenovan za revizorja Ljuba Dabinoviča, doslej revizor v Metkovicu. V glavni carinarnici v Novem Sadu je za revizorja imenovan Anton Pirč, doslej revizor v pokopju. Nadalje so imenovani za revizorje Zarko Vakanjac v Sremski Mitrovici, Jakša Vučinić v Šibeniku in Viljem Šram v Veliki Kikindi

* **Velik uspeh dramske novitete v Zagrebu.** V zagrebškem gledališču je bila večeraj premijera Ahmeda Muradbegovića »Bijesno pseto«. Gledališče je bilo razprodano, tako da mnogi niso mogli dobiti vstopnic. Občinstvo je avtorja poklicalo 16 krat pred zastor.

* **Himen.** V nedeljo, dne 27. junija se je poročil v Celju gospod Vinko Kolšek, strojni tiskar »Celeja«, z gospodično Stefanijo Marševco iz Celja. Bilo srečno!

* **Poglavje o usodi srečnih šolskih nadzornikov.** Prejeli smo: Ali si, ali nisi; in če si, zakaj nisi? V tem znamenju se danes suče materijalno in kompetenčno vprašanje srečnih šolskih nadzornikov. Srečni šolski nadzornik mora danes opravljati svoje številne, odnosno neštete službene dolžnosti v pisarni in izven nje ob goli učiteljski plači, s kelihom pelina v roki, ki ga mora često izpitati, kadar se pojavijo pri izvestnih gospodih kaprice o kompetenci in prestižu. Za predpisana redna šolska nadzorovanja ne dobi nadzornik nobene odškodnine za dejanske potroške na potovanja, a običe naj podreline mu šole, od katerih so mogoče oddajene po trideset in še več kilometrov od sedeža njegovega urada, po dvakrat na leto. Tudi za izredne komisije ni več ne kredita ne denarja. Kam to dovede, če pojde tako dalje, o tem naj razmišljajo krivci. Eno pa je gotovo, in sicer ironija, zakaj se za tak kuluk ne bi smeli odbiti najboljši izmed dobrih šolnikov. Nasprotno, nadzorniki naj bodo pri takih razmerah lenubi in komedneži. Ti naj delajo pokoro, ne pa vestni in marljivi ljudje, družinski očete, osiveli v delu za kulturni napredek. In še slabši časi pridejo, pravi »Slovenski Narod« v svoji soborni številki. Kam slabši, saj slabši kakor so, ne morejo biti!

* **Maturanti ljubljanske I. drž. gimnazije odd. a) in b) I. 1905.** Pripravljalni odbor se je dogovoril na svojih sestankih, da proslavi 20. letnico mature dne 15. in 16. sept. v Ljubljani, s sledečim sporedom: Dne 15. septembra zvečer prijateljski sestatek, dne 16. septembra skupni zajtrk in obed, popoldne skupni izlet v okolico. Prosto vse tovariše, ki se nameravajo udeležiti proslave, da javijo to na naslov: dr. Milan Šubič, odvetnik v Ljubljani čimprej, nkar bo vsakemu poslan točen spored.

* **Glede zaščitenega cepjenja** proti škrlatnici smo od Zdravstvenega zavoda prejeli naslednje pojasnilo: Sanitetni svet pri inspektorju ministristva narodnega zdravja za ljubljansko in mariborsko oblast je na svojih sejah dne 10. junija in dne 1. julija razpravljalo o zaščitenem cepjenju proti škrlatnici z Dickovim cepivom. Sklep z dne 10. junija je prišel v javnost brez vednosti sanitetnega sveta in v potvorni obliki, ker zdravstveni svet v omenjeni seji ni sklenil prepovedati nadaljnega cepjenja, temveč so bili nekateri člani le mnenja, da se naj započeto cepjenje začasno prekrine dokler se javnost ne pomiri in dokler ne dobimo z merodajnih avtoritativnih strokovnih strani podatkov o cepilcu v naši državi in drugod. Nihče v sanitetnem sve-

tu pa ni trdil, da bi bil tragični izid škrlatičnih obolenj v družini g. podpolkovnika Andrejke v vzorčni zvezi s cepljenjem ali da bi zadevala kakršnakoli krivda Higijerski zavod. Po razpravi dne 1. julija zaključuje sanitetni svet, da nima mogočnega povoda odsvetovati nadaljno od ministristva narodnega zdravja odobreno cepljenje proti škrlatnici.

* **Izpit za rezervne administrativne podporačnike ekonomske stroke** so položili v Beogradu sledeči dijaki Dravske divizijske oblasti: Viljem Baltezar, Franjo Glece, Milan Kavčič, Drago Lorbek, Janez Lovše, Josip Marchiotti, Alojzij Puppis Ivo Šega, Lovro Toplak in Bruno Zajc. Cestitamo!

* **Danski dijaki v Jugoslaviji.** Koncem tekočega meseca prispe v Sarajevo skupina danskih visokošolcev. Prepotovali bodo Srbijo, Bosno in Dalmacijo ter si zlasti tudi ogledali znamenitosti Beograda, Zagreba in Ljubljane

* **Napoleonov pravnik v Jugoslaviji** V Jugoslaviji se mudi te dni pravnik Napoleona, Jean Bonaparte, direktor velikega bančnega zavoda v Londonu. Direktor Bonaparte si ogleda Beograd ter obišče potem dalmatinsko rivljero.

* **Izseljevanje rudarjev v Francijo.** Delavska zbornica nam poroča: V četrtek, 1. julija, je odšel v Francijo tretji transport rudarjev, ki je obsegal 64 samceev in 45 obitelji, in sicer v železne rudnike v Alzaciji deloma v premokope v sev. Franciji. Potne stroške za obitelji plača proti majhnemu povračilu Delavska zbornica iz iseljeniškega fonda, za kojega je v ta namen prispevala nekaj denarja Trb. prem. družba. V soboto je odšlo 60 samceev tudi v Dalmacijo, v premogokop Siverič. Vrše se nadaljne redukcije, med njimi mnogo oženjenih, a za te je še negotovo, kdaj bodo pripravljena potrebna stanovanja. Transport oskrbuje francosko generalno iseljeniško društvo v Zagrebu. B. cesta 33, in se morejo posamezniki obračati tudi nanj za vse potrebne informacije glede iselstve v Francijo.

* **Potovanje preko Milana in Turina v Pariz, eventualno tudi v London** se vrši ne preklicno dne 8. avgusta. Prijave in program potovanja se dobri pri »Probudu« gospodarski odelk, v Ljubljani, Resljeva cesta 13/II.

* **Osrednji odbor Slovenskega planinskega društva v Ljubljani** naznanja, da je Orožnova koča pod Črno prstjo odprta in oskrbovana; Malnerjeva koča pa se otvori dne 11. julija.

* **Podsuta cesta.** Od Cerknice proti Begunjam teče lepa cesta, po kateri se vrši živahen promet. Cesta pa se je že pred več meseci na enem kraju precej podsula in še do danes ni popravljena. Naj se spravi že v red, da ne bo kake nesreče.

* **Požar v Libelčah pri Dravogradu.** Sredi preteklega meseca je izbruhnil v bližini državne meje v takozvani libelčski graščini v enem gospodarskih poslopij požar, ki so ga zanetil otroci. Ker je bilo v poslopiju mnogo sena in streha krita z deščicami, je ogenj takoj objel celo poslopje, tako da je bila vsaka pomoč brezuspešna. Močen severozapadni veter je raznašal visoko po zraku goreče deščice. Zareč ogorek je padel tudi na vrh zvonika farne cerkve, ki je zgorel tekom dveh ur. Na kraj nesreče so prihiteli gasilci iz Libelci in Dravograda, kakor tudi udeleženci pri naboru konj ter službojoči orožniki in uslužbenci oddelka finančne kontrole, katerim se je po težkem naporu posrečilo požar omejiti, da se ni razširil na poslopja, nahajajoča se v bližini cerkve. Gorelo je tudi že na treh drugih poslopijih, a so gasilci vsem, ki so sodelovali pri lokaliziranju požara, posebno gospodu vodji komisije za nabor konjev, gasilnim društvom, uslužbenecem oddelka finančne kontrole in orožnikom iz Dravograda za njihovo požrtvovalno delo najiskrenejšo zahvalo.

* **Najlepša Zagrebčanka in najlepši Zagrebčan.** V divnem parku Maksimir pri Zagrebu se bo vršila danes konkurenca na kateri se bodo z glasovnicami izvolile tri Zagrebčanke in najlepši trije Zagrebčani. V zvezi s to konkurenco se priredi poletna vesolika, katere čisti dohodek je namenjen zoološkem vrtu v Maksimiru.

* **Težka avtomobilska nesreča na Dolenjskem.** V bližini vasi Veliki Gaber na Dolenjskem se je večeraj jutraj pripletala težka avtomobilska nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev Šofer Avgust Korotaj je vozil iz Zagreba proti Ljubljani ravnotežna delniška družba za eksploatacijo gozdov inženjerja Premroua. Pri Velikem Gabru sta mahoma počili obe desni pnevmatiki in avtomobil je zdrknul v globok cestni jarek. Inženjer Premrou se je rešil z naglim skokom iz avtomobila in je dobil le lahke poškodbe, šoferja pa je volan pritisnil tako, da je ostal na mestu mrtvev. Na kraj nesreče je prihitel dr. Šterba iz Trebnjega ki je inženjerja obvezal, pri šoferju pa je mogel le konstatirati smrt.

* **Senzacionalen proces na Reki.** Pred reškim tribunalom se je prošli teden vršil proces proti čuvaju tamkajšnjega pokopališča J. Grubešiču katerega je državno pravdnistvo obtožilo, da je izkoriščal svojo službo, skrunil svetost grobov, trgovač z grobovi in jemal nakit mrtvecev. Pri zasliševanju prič se je dogajalo, da je Grubešič res trčil z grobnicami, a to le v sporazumu z lastniki, ni se pa moglo ugotoviti, da je skrunil grobove in ropal mrtvecev nakit. Glavna priča obtožbe, neki Denussi, je pri zasliševanju zapletel v taka protislovja, da je predsednik odredil njegovo aretacijo zaradi lažnjivega pričevanja. Obravnava se bo jutri nadaljevala.

* **Grozen samomor 16 letnega mladeniča.** Kakor poročajo iz Skoplja, je tamkaj 16 letni mladenič Musa Alić na prav čuden način napravil konec svojemu življenju. Ko je nje gov očel kuhaj žganje, se je mladi Muso namenoma prekopolnil v kad, napolnjeno z vročo »rakijo«; izgubil je takoj zavest in tonil v kuhanem žganju. Vzrok nenavadnega samomora je bila nesrečna ljubezen.

Največja senzacija za drž. nameštence in druge!

Iz tovarne TEKSTILANA d. d., Kočevje, se bodo prodajali raznovrstni, čistovolneni

ostanki sukna, lodna in kamgarna

od 2. do 5. julija na Ljublj. velesejmu paviljon „H“

tvrdke Jos. Ivančič po Din 100 do Din 110 za meter.

Za mali denar lahko oblečete celo družino! — Nihče naj ne zamudi te izredno ugodne prilike! — Po velesejmu na Mihišičevi cesti št. 4.

52 29 a

Oglejte si na velesejmu v paviljonu „I“

prostor 573—579 razstavljeno moško in dečjo konfekcijo, največje konfekcijske tovarne Fran Derenda & Cie., Ljubljana.

Za čas velesema se dobe vsa oblačila po tovarniških cenah v detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2.

5083

DANES OB:

3., 5., 7. in 9.

se vrše dveurne predstave vefilma s petjem

„Bela sestra“

(Oba dela neskrajšana v enem sporedu)

«Elitni Kino Matica»

Najlepši K ino v Sloveniji.

1. avgusta vsi v Kranj

k odkritju prvega spomenika v Sloveniji našemu prvemu narodnemu kralju, Petru I. Osvoboditelju. To bo prvi spomenik naše svobode, katere smo in hočemo biti vredni vsi brez izjeme, ker smo in hočemo ostati vsi državotvorni.

* **Radioemanacijsko termalno kopališče Dolenjske Toplice** (38° C) postaja Straža-Toplice, zdravi z izvršnim uspehom reuma tizem, neuralgije, ischias, ženske bolezni, eksudate, posledice zlomljenih kosti, zakasnelo rekonvalescencijo po težkih boleznih in operacijah, kron. kožne bolezni itd. Vsaka tukajšnja kura je tudi okrepčevalna in omajevalna. Električna razsvetljava, tekoča voda v sobah, splošni moderni komfort Hrana a la carte ali v penziju. Cene znižane. Prospekte na zahtevo.

* **Brezplačno pojedino** makaronov in spagetov, pripravljenih na italijanski način, priredi tovarna testenin »PEKATETE« 3. julija od 7. ure zvečer naprej in nedeljo 4. julija popoldne ter od 7. ure zvečer v velesejski restavraciji g. Vekoslava Dolničarja. Vsi ljubitelji naših testenin se vabijo, da se udeležijo te pojedine. Brezplačne nakaznice se dobijo v razstavnem oddelku tovarne »PEKATETE« paviljon H št. 456—458.

969

Ta krasota, vzklknemo,

ko občudujemo na velesejmu izdelke tovarne »Mirim« čokolade.

* **Pri bolelih na obistih pri spuščanju vode**, v mehurju in danki ublaži naravna »Franz-Jožefova« grenčica tudi hude težave pri opravljanju potrebe v kratkem času. Izpričevala bolnic potrjujejo, da je »Franz-Jožefova« grenčica radi svojega brezbolestno olajšujočega učinka za staro in mlado posebno prikladna za neprestano uporabo Dobi se v lekarnah in drogerijah.

* **V zaščito zoper okuženje rabimo Sanoform.** Izvrstno desinfekcijsko in toaletno sredstvo za dame! Sanoform odstranjuje ne prijeten vonj in učinkuje zoper premočno znojenje. Zahtevajte le steklenice z originalno zaščitno znamko! Prodaja se v vseh trgovinah in drogerijah.

158

RAZPRODAJA v ponedeljek, dne 5. julija 1926

numerarjev, datumov, uničevalcev (prebijačev), kolekov, modelov za vazenje, blazinic in barv za štampije itd.

Velesejem pa iljon E. koje 33—35

SITAR & SVETEK

* **Zobni atelje Ivana Radovana** se nahaja odslej v Ljubljani, Selenburgova ulica 4, I. nadstropje (preje dr. Prossinagg), zobni atelje Frana Radovana pa se nahaja še vedno v Ljubljani VII. Celovška cesta 14., nasproti velesejma.

932

* **Za društvene prireditve** potrebne okrase, konfeti, serpentine, srečolov, šaljivo pošto, krožnice, papirnate serviete itd. kupite pri Iv. Bonač. Pri takojšnjem plačilu znaten popust.

* **«Čajanka»!** Zahtevajte povsod najizdatnejše čajne mešanice »Čajanka«. Glavna zaloga pri trdnici Franc Kovač v Ljubljani, Hrenova ulica 19.

* **Za prenovljenje krvi** priporoča originalni planinski spomladanski čaj lekarna Bahovec, Ljubljana (pri Čevljarskem mestu). Cena Din 10.

* **Uganka!** Kateri čevlji so najtrpežnejši? Najpriležnejši? Moderni? Elegantni in najcenejši? To je najlažja uganka! IZJAVO Opozorjamo na današnji oglaš.

979

* **Penzion Vila Lučija v Aleksandrovi na otoku Krku** z vsem komfortom tik ob kopališču, vabi cenjene goste.

* **Tkanina »Eternum«** nedosegljiva! 172

* **Najnovije bluze, obleke, batistno perilo in otroške obleke** priporoča Kristof-Bučar, Ljubljana, Strar trg 9.

* **V najrazličnejši obliki** in najboljši kakovosti vidite »PEKATETE« na letošnjem velesejmu v paviljonu H

940

Zlet Jugoslovanske Gasil-ske Zveze v Novem mestu in petdesetletnica društva 11. JULIJA 1926

5090

Iz Ljubljane

«Gospod škof na konju. Kar trlo se je te dni birbinih ljubljancem pred izlozbo prodajalne Katoliškega tiskovnega društva pri Ničmanu. Tam so namreč izložili podobno gospoda škofa v talarju, solnih, pastirskem cilindru in — na konju. Originalni delje in iz neke gorenjske vasi, uživa pri posnetek, ki menda izvirja od cvetne neobčudovalcih splošno pritrjevanje čes: »Se se na Kranjskem najdejo ljudje, ki so gospoda škofa spravili na konja!...»

«**Absolventi ekonomske-komercialne visoke šole v Zagrebu** 32 po številu so prispeli na ekskurzijskem potovanju po Evropi ssoči v Ljubljano. Obiščejo Trst, Benetke, Milan, Genova, Nico, Marseille, Lyon, Paris, Bern in Curih, kjer si ogledajo vse znamenite industrijske in trgovske naprave, nakar se vrnejo v domovino.

«**Občni zbor Glasbene Maticе v Ljubljani** se bo vršil z običajnim dnevnim redom v ponedeljek, dne 14. julija ob 20. uri v pevski dvorani poslopja Glasbene Maticе

«**Pomembna štiridesetletnica.** Prejeli smo: Pilo je pred 40 leti, ko se je v Šiški zbralo več narodnih mož in žena, ki so uvideli, da je potrebna organizacija, ki bi mogla kljubovati nemškim in nemčurškim navalom, ki so bili baš v Šiški zelo krepki. Da se sodelovanje privravnarjev Nemcev in domačih izdajalcev omeji in končno splohi zatrt, so ustanovili ti moške in žene moško in žensko podružnico CMD. V 40. letih obstoja obeh podružnic je bila njih pot trnjeva ali tudi uspešna. Kdo bi mogel povedati, koliko truda, koliko dela je tičalo v doseže njih uspehih, ki jih podružnici lahko zabeležita v svojih kronikah? Koliko pa tudi brezplodnih prošelj sta napravili podružnici v 40 letih, in koliko obupnih klincev za pomoč ni bilo uslišanih? Napačno bi bilo če bi smatrali CMD z njenimi podružnicami kot nepotreben priresek. Z našim delnim udejeljenjem se nismo prosti narodnega dela, katero nam velevala, da delujeta obe podružnici še dalje z nabiranjem prispevkov. Pohvalno moramo tudi omentiti, da podpirajo tudi še sedaj narodni Šiskarji radi obe podružnici ter upamo, da ostanejo tudi v prihodnosti zvesti. Posebno lepa prilika se bo nudila ne le Šiskarjem, ampak sploh vsem narodno žutečim Jugoslovenom, da podpro njuno delovanje danes, dne 4. t. m. ko priredita obe podružnici v proslavo svoje štiridesetletnice veselic ob 16. v hotelu »Bellevue«. Ravnajte se tudi ob tej slovesni priliki po geslu: »Mal položi dar domu na altar!«

«**II. tečaj o brezalkoholnih uporabi grozdja in sadja** se prične danes ob 9. dopoldne. Vsi prigašenci naj se točno zberejo ob tem času v Marljanišču (Poljanska cesta 34), soba št. 50. Tečaj je celodnevno ter traja do torka zvečer. Udeleženci prvega tečaja so bili s predavanji in praktičnimi predavanji izredno zadovoljni in so se navdušeni za novo idejo večeraj zvečer razšli oz. odpeljali. Kdor je prejšnje notice prežrl, naj porabi zadnjo priliko, da se udeležijo tega tečaja, ki je za nas največje važnosti.

— Odbor. 975

«**Policijske prijave.** Od petka na soboto so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 poškodba tuje lastnine, 1 telesna poškodba, 1 zaplenba samokresa, 1 prestopok vmešavanja v službeno poslovanje, 1 nezgoda, 1 prestopok kaljenja nočnega mira, 2 prestopka obrtnega reda in 12 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer: 1 radi vlačugarstva in 1 radi tatvine.

«**Nezgoda.** Na Gosposvetški cesti sta trčila v petek s kolesi trgovska vaukna Slavka Robas ter neznan možki, ki je vozil po napačni strani. Pri trčenju je Robasova padla na tla ter se močno poškodovala.

— Odbor. 975

«**Policijske prijave.** Od petka na soboto so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 poškodba tuje lastnine, 1 telesna poškodba, 1 zaplenba samokresa, 1 prestopok vmešavanja v službeno poslovanje, 1 nezgoda, 1 prestopok kaljenja nočnega mira, 2 prestopka obrtnega reda in 12 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer: 1 radi vlačugarstva in 1 radi tatvine.

«**Nezgoda.** Na Gosposvetški cesti sta trčila v petek s kolesi trgovska vaukna Slavka Robas ter neznan možki, ki je vozil po napačni strani. Pri trčenju je Robasova padla na tla ter se močno poškodovala.

— Odbor. 975

«**Policijske prijave.** Od petka na soboto so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 poškodba tuje lastnine, 1 telesna poškodba, 1 zaplenba samokresa, 1 prestopok vmešavanja v službeno poslovanje, 1 nezgoda, 1 prestopok kaljenja nočnega mira, 2 prestopka obrtnega reda in 12 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer: 1 radi vlačugarstva in 1

GOSPODINJE! Oglejte si prvovrstne izdelke sloveče tovarne testenin

„PEKATETE“

na Ljubljanskem velesejmu v paviljonu H št. 456-458.

Lastne tovarne v Ljubljani in v Il. Bistrici (Italija). Ustanovljeno 1899.

OBLEKE izgotovljene in po meri do-
bite najceneje pri trvdki
Ložar & Bizjak,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 20
4988

Koncert

v restavraciji na glavnem kolodvoru

prvovrstnega salonskega orkestra priredim danes v nedeljo in jutri v ponedeljek.

Se priporočam **JOS. MAJDIČ.**

la, precej pa se ji je pokvarilo tudi kolo. Moški se za njeno nezgodo ni dosti zmenil, marveč je gledal, da je kakor mogoče hitro izginil v neko stransko ulico.

u— **Cistokrvni mladici dobermanske pasme** g. Iv. Grilca, garantirani z rodovnikom, bodo danes razstavljeni na velesejmu pri trvdki Ogrin kot prvovrstni čuvarji hišnega posestva.a— **Nova strokovna zadruga.** Prihodnje dni se bo vršil ustanovni občni zbor zadruge slaščičarjev in izdelovalcev kandi-
tov ter čokolade za okoliš Maribor.u— **Nekaj novega v Ljubljani** je Kavčuk d. z o. z., Stari trg 26, specialna trgovina gumijevih izdelkov, voščenege platna in linoleja. Karkoli se izdeluje od gumi-
ja, dobi najceneje in najsigurneje v tej specialni trgovini. 982

Iz Maribora

NESRAMNA INTRIGA NEMŠKIH LI-
STOV PROTI MARIBORSKI MESTNI
HRANILNICI.Mestni župan mariborski objavlja na-
slednje izjavo:

«Neodgovorni elementi so spravili v du-
naisko »Neue Freie Presse« neresnične ve-
sti o malverzacijah v Mestni hranilnici ma-
riborski. Na podlagi poročila, ki ga je iz-
delala komisija in prevzela zanj tudi vso
odgovornost, uradno ugotavljam, da so ve-
sti v »Neue Freie Presse« neresnične, de-
loma pa tendenciozno zavite. O poročilu
bo sklepal mestni občinski svet, vsled česar se v podrobnosti ne morem spuščati.
Ugotavljam pa, da se nerednosti, ki bi
ogrožale obstoj zavoda, niso našle. Vsaka
nevarnost za naložen denar je izključena,
ker lahko vse vloge krije zavod sam s
svojimi sredstvi. Razen tega jamči za vse
obveznosti Mestne hranilnice mesto občine
mariborska s svojo davčno močjo in z
vsem svojim premoženjem. Vsako razbur-
jenje in vsak strah radi usode pri Mestni
hranilnici naloženega denarja je torej po-
polnoma neutemeljen.

Župan dr. Leskovar.

a— **Otvoritev notarske pisarne.** Notar
dr. Ivo Sorli, imenovan na mesto g. dr.
Barleta notarja v Mariboru, je 1. julija
otvoril svojo pisarno v Slovenski ulici
št. 11. 987a— **Kanalizacijska dela za Pokojniškim
zavodom.** Postavitve velike palače Pokoj-
niškega zavoda, ki obstoja v šestokot-
niku iz štirih delov na gornji strani trga
Kralja Petra in med Državno in Dvojakovo
cesto, je ustvarila v delu do železniške pro-
ge novo situacijo. Ob imenovanju palače pro-
ti železniški progi je nastala nova ulica dr.
Karla Verstovška in bo vezala Državno in
Dvojakovo cesto. Ta cesta bo široka 10
metrov ter se bo od nje v sredini odcepila
proti železniški progi nova ulica. Toda vse
ta prostor je sedaj last dekanata od Sv.
Magdalene in je polovica Verstovškove ce-
ste ob Pokojniškem zavodu je last občine.
Na tem delu namerava občina napraviti 2 m
širok pločnik in izvršiti kanalizacijo po sre-
dini ceste, katera dela so bila sedaj razpi-
sana.a— **Zopet inspekcija carinarne.** V Ma-
ribor je prišel g. Božo Matovič, načelnik
v ministrstvu financ, da inspicira maribor-
sko in druge carinarne.a— **Društvo jugoslovenskih akademikov
v Mariboru** je imelo pretekli petek v dru-
štvenih prostorih občni zbor, na katerem
je bil določen počitniški program. Vsak
torek in petek od 11. do 12. se dobijo v
trštveni pisarni vsa potrebna navodila
glede študija in stanovanja v Aleksandro-
vem kolegiju in Oražnovem domu v Ljub-
ljani, kar je važno za vse abituriente.a— **Avtopromet Svečina-Zg. Kungota-
Maribor.** Sedaj vozi avtomobil na progi
Svečina-Zg. Kungota- Sp. Kungota-Maribor
in nazaj dnevno enkrat in se ustavi v
vseh omenjenih krajih. V Maribor prihaja
ob 8. zjutraj in odhaja iz Maribora ob 13.a— **Sportno veržico** so našli izletniki
na poti iz Ruš proti Šumniku. Dobi se v
tehničnem vodstvu Mariborske tiskarne,
Jurčičeva ulica 4.a— **Cenena prodaja volovskega mesa.**
V ponedeljek dne 5. julija od 7. ure zjutraj
naprej se bo na prosti stojnici pri mestni
klavnicni prodajalo volovsko meso po Din
10 za kg. v skupnem približno 450 kg. Pro-
dajalo se bo le na konsumente po 1 do 2
kilogramu.a— **Ljudska veselica Olepševalnega dru-
štva** za magdalensko predmestje bo naj-
večja prireditelj v vrste v poletju. Po-
srečilo se je pridobiti celo vrsto društev,
ki bodo sodelovala, med temi 3 pevске zbo-
re, 2 tamburaška in S. K. Maribor, ki bo iz-
vajal moške in ženske šafete in Hazena
tekme. Sodelujočih oseb bo okrog 300. Vsa-kih pet minut bo nekaj novega. Na plesi-
šču bo posebna godba, pravi ljudski bal.
Perun priredi svojo dirko naravnost v ka-
detnico. Točilo se bo izborno vino, šotor
za jestvine bo pa zadovoljil najbolj raz-
vjavane želodce. Z eno besedo — pol Ma-
ribora bo tam.a— **Drava pri falski elektrarni.** Drava
je zadnje dni radi neprestanega deževja
stalno naraščala in je dosegla predvčeraj-
šnjim pri elektrarni višino 4.35 m, to je 1.20
nad normalo. Tekom včerajšnjega dne pa
je voda padala in je bila proti večeru le
še 4 m visoko.a— **Težke nesreče pri podiranju drevja.**
Včeraj je podiral v Marji Brezje pri Po-
brežju 40 letni spredovnik državne želez-
nice Franc Lešnik drevesa. Med delom mu
je padlo drevo na glavo in mu prizadelo
na glavi težko rano in nevarne notranje po-
škodbe v prsih. Lešnika so prepeljali z re-
šilnim avtom v javno bolnico v Maribor.a— **Obiska Avstrijcev v moški kaznil-
nici.** Z včerajšnjim popoldanskim brzova-
kom je prišlo v Maribor 50 gencev
višje šole za orožniške oficirje iz Gradca,
da si ogledajo tukajšnje moško kaznilnico,
predvsem njen oddelek za mladoletne. Eks-
kurzijo sta vodila višji orožniški podpolkov-
nik Lichen von Löwenbourg ter univ. prof.
Bylow z več profesorji. Ogledali so si v
spremljavo ravnatelja kaznilnice sodnika g.
Vrabla in državnega pravdnika dr. Gras-
sellija ter vodjo policijskega komisarijata
g. Kerševana kaznilniške naprave in obra-
te. Izrazili so se prav pohvalno o kaznilni-
ci in zlasti o strogi disciplini, ki vlada v
njej. Pred njihovim odhodom jim je zape-
l pevski zbor kaznjencev nekaj naših narod-
nih pesmi. Gostje so bili prijetno iznena-
deni radi lepega sprejema in naklonjenosti
naših faktorjev.

Iz Celja

e— **Stavba novega šolskega poslopja za
Celje okolico.** Kakor smo že na kratko po-
ročali, si je prejšnji teden pomočnik mini-
stra prosvete g. Obradovič osebno ogledal
stavbni prostor za novo osnovno šolo za
Celje okolico ter se je pri tem prilikli pre-
pričal, da je krajni šolski svet izvršil vsa
pripravljalna dela v popolnem redu in na
podlagi zakonitih predpisov. Tudi stavbni
prostor ga je popolnoma zadovoljil. Na
podlagi tega komisijskega pregleda je
sedaj minister prosvete z odlokom z dne
26. junija 1926 razveljavil svoječasni odlok,
s katerim naj bi se ustavilo delo pri no-
vi zgradbi. Tako je tudi najvišja nadzoro-
valna oblast odločila v prilog novemu šol-
skemu poslopiju. Zeleni je samo, da bi se
sedaj, ko je na razgne napalo informacije
poslancev SLS odgovorilo ministrstvo pro-
svete svojo zadnjo besedo, spametovali
razni nahujskani nezadovoljenci v celjski
okolici in bi vsi z združenimi močmi delali
na to, da se spravi ta stavba čim prej pod
streho. Ko bo šola enkrat dograjena, smo
prepričani, da bodo ponosni na to moderno
poslopje vsi, ki so kolikšak pripomogli do
tega, da se je izbrisl več desetletij traja-
joči kulturni madež, da celjska okolica ni
imela primerne vzgajališča za svoj na-
raščaj.

e— **Osebnostna vest.** Na pomorski akademiji
v Dubrovniku je položil končni izpit celj-
ski rojak g. Ernest Blažon, ki bo v kratkem
imenovan poročnikom korvete.e— **Zlata poroka.** V soboto, dne 3. t. m.
sta obhajala pri svojem najstarejšem sinu
g. Alfonzu Požarju, župniku v Rečici ob
Savinji, svojo zlato poroko g. Marija in
g. Jakob Požar, vpokojeni poštni kontrolor
iz Vojnika. Bil je vedno zaveden Slove-
nec ter je kot tak okusil tudi kruh avstrijskega
režima. Svojo rodino je vzgojil
vzorno in narodno. Zlatoporočencema želi-
mo ob redkem jubileju še mnogo let krep-
kega zdravja!e— **Na občnem zboru »Celjskega godbe-
nega društva«** dne 28. junija je bil izvo-
ljen sledeči odbor: Predsednik g. Martin
Stante, odborniki gg.: Josip Jarh, Josip
Janežič, Adolf Bervar, Josip Fink, Franc
Kindlhofer, Franc Vengust, Franc Tausch-
mann in Karel Sancin, pregledovalci raču-
nov gg. Stanko Perc in Adolf Pfeifer. Zadi-
nji občni zbor društva se je vršil pred 3
leti, dosedanjemu odboru se kljub naporom
ni posrečilo oživiti delovanja društva. Upa-
mo, da bo imel novi odbor več sreče in bo
dosegel umevanje občinstva, godbenikov
in oblasti, da je dobra godba za Celje, ki
hoče biti letoviško mesto, nadvse potrebna.Mestni svet je naj si vzamejo v tem pogle-
du za vzgled svoje predvojne prednike, ki
so znali gromkimi takratni mestni godbi za-
dosniti gmotnih sredstev in pa, kar je naj-
večje važnosti, dobro godbenike.e— **Počitniška kolonija čeških otrok v
Celju.** Češko društvo »Prazdny« namerava
s pomočjo celjske JCLige namestiti v Cel-
ju počitniško kolonijo štiridesetih otrok.
Kolonija čeških otrok bo nameščena v
poslopju državne realne gimnazije. Kakor
smo zvedeli, bo prosvetni oddelek pri ma-
riborskem velikem županstvu dal zaprosi-
te prostore koloniji na razpolago.e— **Napredovanje v službi.** V drugo sku-
pino tretje kategorije činovnikov so po-
maknjeni kancelist Jakob Kresnik, Alojz
Zapužek, Franc Antišer in Anton Kramar
pri okrožnem sodišču ter Adolf Bervar pri
državnem pravdniku v Celju.e— **Čiril in Metodov kres na Starem
gradu.** Še enkrat se opozarjajo vsi Celja-
ni in okoličani na kres, ki ga prižge danes
4. t. m. na predvečer slovanskih blagovest-
nikov celjska podružnica CMD na Starem
gradu. Sodeluje železničarska godba in
pevci. Preskrbljeno je tudi za umetni ogenj.

18. t. m. sportni dan

Prvi nastop hazene v Celju

Danes dopoldne se vrši v prid CMD po
mestu cvetični dan.

e— **Umrli so meseca junija v Celju:**
Krančič Neža, mestna reva, 75 let; Pšenč-
nik Miloš, sin trgovca, Simonček Matevž,
kancelist v p. 70 let; Wendikter Josip, biv-
ši knjigovodja, 38 let; Vegunt Josip, mestni
revč, 68 let; Ožko Ana, zasebnica, 79 let;
V javni bolnici: Požek Ana, otrok mizar-
skega mojstra iz Celja 4 leta; Hren Josip,
tovarniški delavec iz Petrovč, 23 let; Ka-
darschafka Franc, gozdni paznik iz Roga-
ške Slatine, 73 let; Podreberšek Neža, ko-
čarjeva žena iz Zuzma, 32 let; Arzenšek
Ana, najemnikova hči iz St. Vilda 3 leta;
Jerin Janez, kočarjev sin iz St. Pavla pri
Preboldu, 6 let; Šidlovsky Teodor, vpok.
šef mornarice iz Rogaške Slatine, 70 let;
Paul Anton, ravnatelj meščanske šole iz
Celja, 75 let; Dobrovnik Neža, hlapčeva
žena iz Celja, 51 let; Mayer Karl, brivski
pomočnik iz Celja, 46 let; Dobovišek Fran-
jo, kočar iz St. Jurja ob juž. žel., 47 let;
Kraševac Ana, brezposelna iz St. Ruperta
nad Laškem 25 let; Rili Barbara, zasebni-
ca iz Hrastnika 36 let; Nežmah Eliza, po-
sestnica iz Donačke gore, 41 let; Bizjak
Ivan, posestnik iz Rečice na Paki, 68 let;
Hrušovar Ana, posestnica iz Imenega 52
let. — V vojaški bolnici: Vukadinović Mi-
ladin, vojak 39 pp.

Iz Trbovelj

t— **Nočni napad na občinskega redarja.**
Ko je patroliral občinski redar Černe na
Vodah, je naletel ponoči okoli pol 12. v
bližini Dežmanove trgovine na družbo ru-
darjev, ki je bila razigrana nad običajno
mero. Med njimi je bil tudi delavec Novak,
ki je komaj prišel iz zaporov, kjer je sedel
radi znanega napada na občinskega nadre-
darja v Počivavškovi kleti. Redar Černe ni
še ugotovil dokončati svojega svarila, naj se
mirno razidejo, ker je v tem trenutku navi-
lil nanj Novak in ga podrl na tla. Ostali
rudarji so zbežali, med redarjem Černetom
in Novakom pa se je vnela huda borba, te-
kom katere so se posrečilo redarju izvleči
sabljo in ukrotiti nasilneža. Novak se je
kasneje izgovarjal, da je bil popolnoma pi-
jan in da se ne ve spominjati dogodka, kar
mu pa ne bo dosti pomagalo, ker je že pre-
več znan oblastim. Tako redar kakor tudi
aretiranec sta odnesla iz boja manjše rane.

t— **V gospodinjstvi šolt na Vodah** bo ju-
tri 5. t. m. nanovo odprl dve tedna tra-
jajoči tečaj o negi dojenčkov.t— **Na Zlatovem hribu na Vodah** bo go-
rel nocoj na predvečer slovanskih apo-
stolov sv. Cirila in Metoda velik kres, na
katerega prav posebno opozarjamo zave-
dne Trboveljčane.t— **Smrtina kosa.** Umrli so v Trboveljah:
Marija Urbanc, hči rudarja, 5 mes., Sv. Le-
nart 125; Jože Sorko, rudar, 35 let, oženjen,
Loka 358; Frano Pospel, sin rudarja, 5 mes.,
Retje 36; Leopold Suln, sin rudarja, 5 mes.,
Loka 187; Marija Fabjan, žena rudarja, 70
let, vdova, Retje 42; Ana Jeršin, zasebnica,
72 let, Sv. Lenart 149; Frano Potokar, upo-
koleni rudar, 73 let, oženjen, Loka 89; Fran
Lukančič, sin rudarja, 2 uri, Loka 257; Ma-
rija Podrenik, omožena, 68 let, Loka 61; Ve-
koslava Ozis, hči rudarja, 10 dni, Loka 257.t— **Okrajni šolski nadzornik g. Potočnik**
je včeraj prisostvoval na vodenski šoli po-
laganju izpitov.t— **Nabori v trboveljski občini.** V sredo
7. in 9. t. m. se bodo vršili pri Porteu na
Vodah nabori za Trbovelje, Hrastnik in
Dol. Prva dva dneva sta namenjena za do-
mačine, tretji za Dolance.t— **Na postaji v Trboveljah** so pričeli z
renoviranjem kolodvorskega poslopja.t— **Zrletve redukcije.** Reduciran je bil pod-
uradnik Zeleznik, ki je zelo priljubljen med
svojimi stanovskimi kolegi. Mnogo se je
udeleževal pri Sokolu, katerega je prapor-
šček. Trboveljski družbi se priporoča, da
odpoved službe prekliče.

Vsak

ki pride v Ljubljano, naj si ogleda

razstavo blaga

na Krekovem trgu št. 10, pri Tek-
stilbazarju, v pritličju in prvem
nadstropju.Da dokažemo nizke cene, nave-
demo tu cene nekaterih blaga:

Modni batist . . .	po Din 5 mtr.
prav dobra kotenina „	8 „
fino belo platno po „	10 „
močni kambrik „	10 „
močni cefir „	10 „

Štofi, kamgarni in drugo blago

cenejše kakor povsod.

Tekstilbazar

v Ljubljani

Krekov trg št. 10. 5183

B
E
L
A
S
E
S
T
R
A

BELA SESTRA

Monumentalno filmsko delo v 11 velikih dejanjih.

Oba dela neskrbno v enem sporedu — V glavni vlogi srčana

LILIAN GISH

Prekrasna vsebina — Lepi naravni posnetki — Izbruh Vezuva in njega strahovitosti

Napeto — velesnamljivo — ljubavno — senzacionalno.

Dvorana se za ta velefilm spreminja v cerkev

Vsled velike dolžine filma se vrše predstave danes v nedeljo ob:

3., 5., 7. in 9.

Film spremlja pri vseh predstavah pevski zbor, solisti in pomnoženi umetniški orkester

pod vodstvom prof. E. Feršiga. — Predprodaja vstopnic od 10 do pol 1.

Cene nezvišane!

Cene nezvišane!

ELITNI KINO MATICA najlepši kino v Sloveniji.

Iz Slovenske Bistrice

i— **Proslava Vidovega dne.** Tukajšnje
osnovne in meščanska šola so proslavile Vi-
dov dan v dvorani okrajne hranilnice s prav-
redno prireditvijo. Vse točke pesteriga pro-
grama: slavnostni govor, deklamacije, petje
godbene točke, rajalne in telovadne nastope
so izvršili učenci in učenke s tako sigurno-
stjo in lastnim doživljem, da jih je mno-
gobrojno prisotno občinstvo živahno aka-
miralo. Sodelujočemu učitelstvu naše pri-
znanje. Zvečer so priredila vsa narodna
društva ob sodelovanju občine in vojaške
posadke slavnostno bakljado z obhodom po
mestu. Vse mesto je bilo lepo razsvetljeno.
Povorka se je ustavila pred mestno hišo,
kjer sta nagovorila zbrano občinstvo z le-
pimi domoljubnimi besedami g. podpukov-
nik Gjorgjičević in dr. Pušnik. Po himni
»Bože pravde« se je povorka zaključila z
igranjem kola.

i— **Sokolska tombola.** Gradbeni odsek
Sokola priredi v jeseni veliko tombolo v
korist gradbe Sokolskega doma.

Iz Laškega

i— **Stanovanjske razmere** v našem trgu
so zelo žalostne. Državni nastavljenici že
več mesecev ne dobijo stanovanja. Eden se
vozi v Ljubljano, drugi v Celje, eden ima
družino že od Novega leta še v Kamniku
itd. Da se temu zlu kolikor mogoče odpo-
more, je prosila tukajšnja okrajna hranil-
nica in posojilnica občinski zastop, da ji
proda del občinskega travnika ob Savinji.
Posojilnica je nameravala na tem prostoru
postaviti moderno stavbo, v kateri bi bila
tri stanovanja, poštni urad, poslovni bori-
stari posojilnice in pa velika dvorana za
sejnice bodoče srezke skupščine. Prošnja se
je obravnavala pri predzadnji seji občinske-
ga odbora, na kateri je bilo na predlog za-
vednega odbornika sklenjeno, da se zapu-
ščen prostor odstopi posojilnici z ozirom
na pomanjkanje stanovanj brezplačno. Za
predlog so glasovali vsi narodno zavedni od-
borniki, po številu 14, en odbornik se je
glasovanja vzdiral, Nemec Jože Fretze pa
je glasoval proti. Napravil je celo pritožbo
v spakedrani slovenskine, katere si pa ni
upal podpisati sam. Vsled tega hujškanja
od nasprotne strani je posojilnica podala
občinskemu odboru izjavo, s katero hvalež-
no odklanja podarjeni ji svet in se je iz-
razila, da z ozirom na nastop Fretzeja ne
bo zidala. V zadnji svoji seji je vzel občins-
ki odbor izjavo posojilnice z obžalova-
njem na znanje in padale so pikro opazke
na adresu g. Fretzeja. Kakor smo zvedeli
je postal ta gospod v zadnjem času član
NRS, ki kot nacionalna stranka pač ne
bi smela dajati svoje avtoritete za nastope,
kateri so tako eminentno naperjeni proti
interesom našega narodnega trga. Ker se bo
morala dobiti dvorana kot sejnica za srez-
ko skupščino, bo morala na vsak način zi-
dati primeren poslopje — tudi v svrhu na-
stanitve državnega uradništva — tukajšnja
občina, ker preti drugače nevarnost, da se

sežde sreza premesti drugam in z njim tu-
di vsi ostali uradi. Stavba bo stala ogrom-
no denarja, ki ga bodo morali plačati trški
davkoplačevalci. Če se premeste uradi, te-
daj naj se davkoplačevalci zahvalijo g. Fre-
tzeju ter mu k velikemu uspehu čestitajo.
G. Fretze je in ostane vključ popravkom
v novinah to, kar je bil in za kar ga vsak
narodno zaveden Laščan ima.

Moje prvo delo

je snaženje ust in zob. Toda
edino le z neprečeno ustno
vodo in zobno pasto
Dr. Pierra.

DOXA-URE
ploščate
F. ČUDEN.
Prešernova ulica št. 1

Zvezdarnica v Neuchatelju (Švicarska) 84 prvih
nagrad, 4196 a
Mednarodno tekmovanje A. L. Breguet 1823 —
1923 2 prvi nagradi.

Movado
Zvezdarnica v Kewu (An-
gleška) For Superior Merit
„Especially Good“
Vodeča znamka ur v zlatu in platinu.

Iz življenja in sveta

Amundsenov dom

L. 1924 se je pripravil Amundsen za polet na severni tečaj. Vse je bilo skrbno pripravljeno, samo na nekaj je pozabil — na denar. Tovarna, ki je izdelala aeroplane, je zahtevala, naj plača vnaprej. Poleg tega so se oglasili še drugi upniki, osobito Amundsenov brat. Drzni polarni raziskovalec je moral svoj načrt opustiti, da uredi svoje finančne posle. Tako je prišla na dražbo tudi njegova vila v Svartsogju blizu Osla. Prodana je bila z vso opremo za solidno vsoto, ki pa seveda ni zadostovala za povračilo dolgov in nakup aeroplanov. Amundsen se je težko ločil od svojega Uranienborga in skromnega posestva Redstena. Uranienborg ni dobil imena po bivališču danskega zvezdoslovca Tycho Brahe, kakor se je prvotno mislilo, marveč po Amundsenovem rojstnem kraju. Uranienborg je zapustil lanske spomladi, ko se je napotil na Svalbard in se ni več vrnil. Letos mu je zopet na razpolago to priljubljeno bivališče, ker sta dva bogata Norvežana (norveški poslanik v Rio Janeiru minister Gade in veletrgovec Pedro Christophersen v Buenos Airesu, oba stara Amundsenova prijatelja) kupila obe naselbini in sklenila podariti jih Amundsenu.

Obe naselbini sta zanimivi. Ležita daleč od cest na vzhodni obali Bunde-fjorda. Na Redstenu je preživel Amundsen marsikatero zimo. Tam, kjer leži zdaj Redsten, je bil še pred 30 leti divji pragozid, v katerem je bil dober les. Sosedje so radi kupovali od Amundsenovih. Zanimivejši je Uranienborg v Svartsogju. Vhod zapira železna ograja z napisom: «Pozor na psa!» To je pa samo napis na eskimskih pse, ki so bili zelo hudi. Zdaj je za ograjo tiho. Okrog hiše stoji košati kostanj. Ob strani na vrtu stoji skromna vila, v kateri stanuje Amundsenova gospodinja Betty. Starka je ostala zvesta svojemu domu kot mačka in ga ni zapustila niti takrat, ko se je lastnik menjal. Zdaj je veranda in tu človek takoj spozna, čegava je vila. Tu je namreč vse polno spominov na razne ekspedicije. Salon je pravi muzej. V kotu visi model aeroplana N 25, s katerim se je napotil Amundsen lani na severni tečaj. Model so mu poklonili Dornierjevi zavodi v Pizli. V salonu visi Mussolinijev in Christophersenov portret. Na mizi stoji kip, ki ga je podarilo Amundsenu neko geografsko društvo. Takih daril in spominov je v vili nebroj. Posebno pozornost vzbuja med njimi slika ameriškega slikarja Stokesa, ki se je mudil lani na Svalbardu in naslikal Amundsenov aeroplan sredi ledu v zelo kričevih barvah.

V stranski sobici je majhen zoološki muzej. Tu so zbrane razne polarne ptice, ki jih je ujel Amundsen na ekspediciji z ladjo «Maud». Zelo udobno je opremljena jedilnica. Takoj pri vratih visi velika slika Eskima, ki lovi morskoga soma. Nasproti visi fotografija mladega Eskima, ki čisti na krovu ribe. Na hodniku čaka posetnika presenečenje. Tam stoji nagačena — Marija. Ne smete misliti, da je to kakšna Amundsenova ljubezica. Marija se imenuje mlada bela medvedica. Ujeli so jo, ko je «Maud» prezimovala v ledenem morju in Marija se je počutila spočetka zelo dobro. Amundsen je sam skrbel za njo, da ni bila lačna. Toda nekoč se je zdrnil v medvedici naravn nagon. Planila je na svojega dobrotnika in mu raztrgala na prsih obleko. K sreči je bila obleka usnjena, sicer bi bil Amundsen plačal svojo ljubezico do medvedice z glavo. Svoj čin je plačala medvedica s smrtjo in zdaj stoji nagačena v Uranienborgu. Okrog Marije so zbrani modeli aeroplanov in majhne motorne ladje, s katero je plul Amundsen okrog severne Amerike in odprl severozapadno pot. Tu visi tudi zemljevid južnega tečaja, slika ladje «Maud» in Nansenov portret.

V kabinetu je nebroj knjig, večinoma znanstvenih razprav o polarnih ekspedicijah. Med njimi je redko delo znamenitega polarnega raziskovalca Rossa iz l. 1834 z avtorjevim podpisom. Knjigo je izdal Ross sam. Dalje je tu nebroj trofej, ruska knjiga o

Amundsenu in album, ki ga je podarilo Amundsenu češkoslovaško znanstveno društvo. Zanimivo je, da tvorijo večino darovi privatnih oseb, med njimi tudi mnogih dam, ki so v Amundsena skrivaj ali javno zaljubljene. Dom je pripravljen, da pozdravi in zopet sprejme pod svojo streho starega gospodarja. Na malem klavirju leže še note. To so Cornevilski zvonovi, zakaj mož, ki je videl toliko pustih in otožnih krajev, ima rad veselo glasbo.

Huguette Duflot,

znana francoska filmska igralka (Koenigsmark itd.) in članica pariške Comédie Française. Ker se namerava posvetiti izključno samo filmu, je podala ravnateljstvu Comédie svojo ostavko. Ravnateljstvo pa smatra, da je s tem prekršila kontrakt, in je vložilo zoper umetnico tožbo na odškodnino.

Gluho nebo

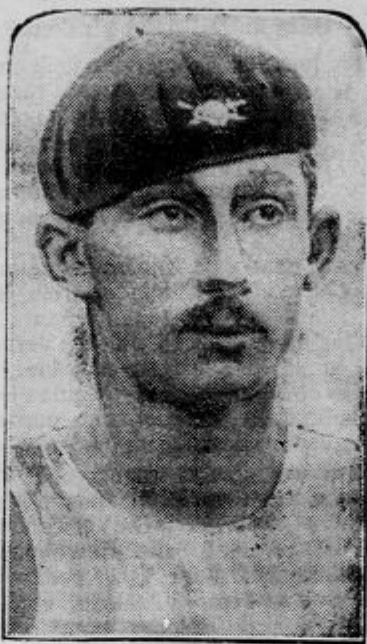
Ameriški listi od 25. t. m. prinašajo naslednje podrobnosti o nesrečni zaključitvi evharističnega kongresa na travniku sv. Deve v Dunderhynu blizu Čikaga:

Udeleženci so se zbrali okoli oltarja pod šotorom kake pol ure pred začetkom slavnosti. 800.000 glav broječa množica je stala ramo ob ramo na prostoru kake pol angleške milje naokrog. Policija je za zamen potrudila ohraniti prostor okoli oltarja za duhovščino. V strašni gneči je morala opustiti svoje prizadevanje. Radi tega so bili v praznične ornate oblečeni duhovniki raztreseni levo in desno od oltarja.

Obdan od častne straže in kardinalov se je končno pojavil papežev legat kardinal Bonzano, za njim pa do sto škofov in drugih višjih pastirjev. Po slavnostni maši se je razvila slavnostna procesija, ki je predstavljala pestro vrsto vseh narodov sveta v svojih nošah. Med posameznimi oddelki se je premikalo 13 okrašenih vozov s skupinami, ki so predstavljale najvažnejše dogodke krščanske zgodovine.

Takoj po pričetku procesije pa se je začelo bliskati in vsul se je velikanski naliv, ki je pokvaril vso slavnost. Prišel se je divji beg in v prvem trenutku je bilo poteptanih na tla več sto ljudi. Avtomobili, ki so čakali na lastnike, so paniko še povečali, ker so po gladki in razmočeni cesti preveč drčali. Več desetisoč ljudi sploh ni moglo oditi domov, temveč so prenočili kar med nebom sredi mlak. Število ranjenih in v gneči omedlelih je med tem tako naraslo, da so morali poslati iz Čikaga

poseben vlak «Rdečega križa» v svrhu zdravniške pomoči. Mrko nebo je bilo gluho za prošnje in jadikovanje nesrečnih stotisočev in je neusmiljeno pokazalo svojo strašno moč nad številnimi visokimi gospodi.

Vautier,

francoski rekorder za skoke ob palici. Te dni je v Roubaixu postavil nov francoski rekord s 3 m 81. Svetovni rekord drži Norvežan Charles Hoff (po poklicu novinar) s 4 m 23. Jugoslovanski rekord je 3 m 30.

Operacija za rešitev dveh ponesrečencev

Zdravniki tržaške mestne bolnišnice so izvršili zanimivo operacijo. Gre za poskus zdravljenja potom prenosa krvi iz zdrave osebe na bolnika. Ta način zdravljenja sicer ni nov. Operacija tržaških zdravnikov je svojevrstna glede na dejstvo, da so jo poskusili pri zdravljenju zastrupljenja krvi, ki ga povzroča opeklina.

V mestno bolnišnico sta bili pripeljani dve osebi, ki sta dobili zelo nevarne opeklina: kotlar Henrik Mignanelli, ki je ponesrečil pri delu v Lloydovi ladjedelnici, in deklica Ana Dornich, ki so ji staromestni paglavci zapalili obleko. Njuno obupno stanje je napotilo zdravnike, da so sklenili izvršiti važni poskus. Treba je bilo le dobiti dve zdravi osebi, ki bi bili pripravljeni žrtvovati gotovo količino krvi, kar seveda ni bilo tako lahko. Pa vendar sta bili najdeni osebi, ki sta bili pripravljene za plemenito žrtev. Pri posvetovanju, ki so ga imeli zdravniki dermatologičnega oddelka, je bil navzoč tudi zdravnik dr. Ivan de Franceschi, ki je prostovoljno izjavil, da je pripravljen žrtvovati za operacijo, ki bi obogatila zdravniško vedo za novo dragoceno izkušnjo količino svoje krvi. Prenos krvi se je imel izvršiti na Magnanellija. Za malo Ano Dornichevo se je priglasila s istim namenom njena starejša sestra. Popoldne sta bila bolnika prenešana v kirurški oddelek,

kjer je primarij doktor Olini v navzočnosti primarija dr. Ravasinija in več drugih zdravnikov izvršil važno operacijo. Mali Dornichevi so vbrizgali 90 gr. krvi, ki so jo odvzeli njeni sestri; dr. de Franceschi pa je žrtvoval za Magnanellija celih 300 gramov svoje krvi. Operacija se je popolnoma posrečila in bolnika sta se takoj počutila nekoliko bolje. Zdravniki sledijo zdravstvenemu stanju obeh bolnikov z vso pozornostjo. Ako se jim posreči ozdraviti nesrečnika, bo to uspeh, ki bo našel tudi v mednarodnih zdravniških krogih globok odmev.

Velike poneverbe v moravski banki

V Komarnu na Moravskem je nastalo v ponedeljek med prebivalstvom veliko razburjenje, ker se je raznesla vest o poneverbah v ondnotni banki. Jeseni so vlomili v banko neznani svedrovci in odnesli več stotisoč. V ponedeljek zjutraj se je raznesla po mestu vest, da je generalni ravnatelj banke Pavel Freistadt brez sledu izginil. Posledica te senzacionalne vesti je bila, da so delničarji in vlagavci navalili na blagajno in zahtevali svoj denar. Uradnikom je pretela nevarnost, da jih razjarjena množica ubije. Zato so poklicali na pomoč policijo, ki je morala banko zapreti.

Po mestu so se širile fantastične vesti. Najprej so ljudje govorili, da je Freistadt s špekulacijami zapravljal nad poldrugi milijon bančnega premoženja in pobegnil s svojim bratom v Rusijo. Zvečer so že govorili, da znaša primanjkljaj 6 milijonov kron. Verjetna je verzija, da je Freistadt najprej zašpekuliral svoje premoženje in šele potem segel po tujem denarju. Špekulacije se niso posrečile in Freistadt je prišel v velike denarne stike. V petek zvečer je odpotoval iz Komarna, češ da ima važne opravke v Pragi, v resnici se je pa odpravil v Bratislavo, kjer je skušal doseči poravnavo. Ker se mu to ni posrečilo, je odšel iz neke bratislavske banke zelo razburjen in brez svrhnika, rekoč, da se kmalu vrne. Vrnil se pa ni več.

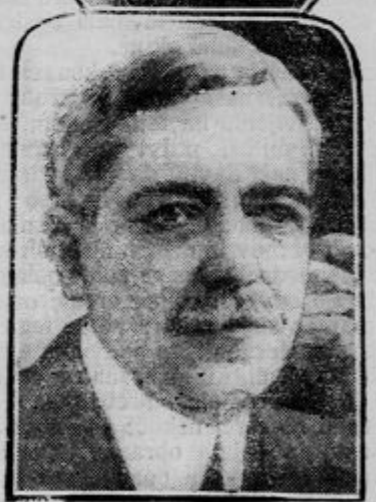
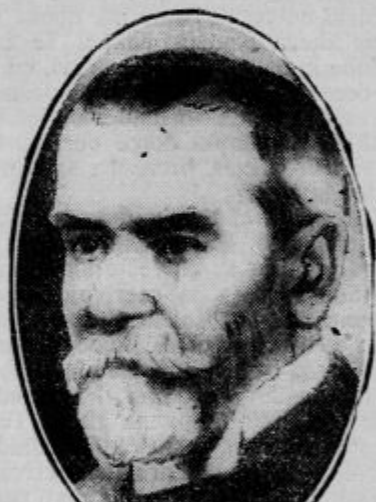
Poročilo komarnske banke pravi, da je posebna komisija pregledala blagajno in blagajniške knjige ter ugotovila, da nenaadni odhod generalnega ravnatelja Pavla Freistadta ni v nikaki zvezi z zavodom. Poročilo veli na koncu, da je bila takoj odredjena inventura zavoda. Izplačila so ustavljena samo za nekaj tednov, nakar začne banka zopet normalno poslovati.

To poročilo ima namen pomiriti prebivalstvo. Uradno poročilo pa ni popolnoma točno. Banka je zaprosila finančno ministrstvo brzojavno za šestmesečni moratorij. To prošnjo je ponovila v četrtek tudi pismeno. Prošnja je utemeljena s tem, da izkazuje bilanca poldrugi milijon deficita. V sredo so bila ustavljena vsa izplačila. Banka je zaprta.

Zdaj pa je točno dognano, kako je prišlo do deficita. Generalni ravnatelj Freistadt in višji uradniki so v konjunkturalnih letih špekulirali z devizami na budimpeštanski in dunajski borzi. Špekulacije so se posrečile. Izgube so bile v bilancah za l. 1922. in 1923. naknadno krite. Banka je imela v Budimpešti in Rabu velike terjatve v starih kronah, ki jih je pa izkazala v bilancah v čeških

kronah. To je ugotovila pred vsem revizijska komisija finančnega ministrstva in s tem je bila afera odkrita. Bodočnost banke je odvisna od tega, da-li deficit ne presega poldrugi milijon Kč. V tem slučaju se porabi za kritje delniška glavnica 600.000 Kč in rezervni fond, ki znaša 179.471 Kč. Zdaj se pogaja banka o nekakem bančnem sindikatu, na čelu z bratislavsko industrijsko banko. Dosedanja pogajanja so ostala brez uspeha. Vse kaže, da bo morala banka popolnoma likvidirati.

V četrtek popoldne so potegnili v Bratislavi iz Donave truplo generalnega ravnatelja Pavla Freistadta, ki je skočil v Donavo pretekli petek po neuspehli pogajanjih o sanaciji banke. V njegovem žepu so našli potni list, vojaško knjižico, denar in pisma. Še pred odhodom v Prago je Freistadt poravnal vse dolgove v banki.

K ureditvi francoskih vojnih dolgov v Washingtonu

Zgoraj: Jusserand, francoski poslanik v Zedinjenih državah leta 1917. Spodaj: Lamsing, ki je bil takrat zunanji minister Zedinjenih držav.

Zaloge kanadskih poslancev

Kanadski parlament jako skrbi za udobnost svojih narodnih delavcev. Precej poslancev ima v poslopiju parlamenta v Otavi lastne pisarne, ne kateri in to so gotovo opozicijski, se morajo zadovoljiti s skupno sobo za dva gospoda. Ker pa so bili poslanci včas izredno dobre volje, da naravnost harmonizirali so v medsebojnih parlamentarnih odnosih, je začela parlamentarna policija sumiti, da se skrivajo po «pisarnah» razen knjig in uradnih listin še kake druge zaloge, ki pripomorejo k dobremu razpoloženju.

Neke noči so policisti priredili nenadno preiskavo. Odprli so zaklenjena vrata s svojimi ključi in našli v sobah — prav izdatne količine piva, likerjev in zganja. Pripomniti je treba, da je sprejela letos kanadska zbornica jako strog protialkoholni zakon. Položaj je bil torej zelo kočljiv. Vestni policisti so se menda kar sami prestrašili, ker so poskušali stvar zamolčati in povrtni zaplenjene steklenice lastnikom. Na nesrečo je zvedel o zadevi časnikiar, ki je hotel izrabiti zanimivo odkritje za svoj list. Še istega dne zvečer je vedela vsa Kanada, kako pobijajo njeni poslanci alkohol, da ne pride v neprave ljudske roke. Parlament je postal kar besen in je obravnaval zadevo v dveh tajnih sejah. Več poslancev je že mislilo na odložitve mandata, ker je Kanada dežela ostrega protialkoholnega gibanja.

Spominska slika z mobilizacije na vzhodnem kolodvoru v Parizu

Slika je dolga 13 metrov, visoka 5 metrov prikazuje prizore s prvega dne mobilizacije leta 1914. v Parizu. — Naslikal jih je ameriški slikar Herter, ki mu je sin padel na francoski fronti. Slika je podaril francoski vladi, ki jo je v ponedeljek slavnostno odkrila v prisotnosti francoskih in ameriških oblasti.

Alphonse Daudet:

Zvezde

(Povest provenčalskega pastirja)

Odkar sem pasel živino na Luberonu, sem živel po cele tedne sam na pašniku s svojim psom Labrijem in s svojimi ovci, ne da bi videl živo pušo. Od časa do časa je šel mimo mene puščavnik z Mont-de-l'Ure obiskovat svoje tovariše, ali pa sem zapazil črn obraz kakega oglarja s Piemonta. Ali to so bili navjni ljudje in tihi radi samote, ki so pozabili govorico in niso vedeli prav ničesar, kar so govorili spodaj v vaseh in mestih. Vsakih 14 dni pa sem bil prav vesel, ko sem slišal na poti proti meni zvonec mule z naše pristave, ki mi je donosala živež, in ugledal rjavo avbo stare tete Norade, ali pa malo polagoma izpod hriba se dvigajočo glavo dečka s pristave. Pripovedovala sta mi novice z dežele, krste in poroke: toda kar me je najbolj zanimalo: kaj dela hči mojega gospodarja, naša gospica Stefanetta, najlepša, kar jih je deset milj naokoli? Ne da bi se zdelo, da se zanj preveč zanimam, sem povpraševal ali hodi dostikrat na žegnana, na vasovanje in če ima kaj novih snubcev. Onim pa, ki bi me vprašali, kaj me zanimajo te reči, mene, revne-

ga gorskega pastirja, bom odgovoril, da mi je bilo 20 let in da je Stefanetta bila najlepša, kar sem jih kdaj videl. Ko sem torej pričakoval neke nedelje živeža za 14 dni, se je pripetilo, da so mi ga prinesli zelo pozno. Zjutraj sem si govoril: Tega je kriva »podobna« maša; potem pa, proti poldnevju, je nastala velika nevihta in mislil sem, da ni mogla iti mla na pot, ker so bila pota slaba vsled dežja. Proti tretji uri se je končno očistilo nebo in gora se je bleščala v rosi in v solncu; med odcejanjem listja in navalom narastlih studencev sem zaslišal zvonec mule, zame tako vesele in živahne kakor glasno potrkanje ubranih zvonov o Veliki noči. Ne mali deček s pristave, niti stara Norada ni vodila mulo. To je bil ... uganite, kdo? ... Naša gospica, ljudje, naša gospica osebnost, ki je sedela med vrhovimi kočarji, rdeča kakor roža od gorskega vzduha in jasne zrak, osveženega po nevihti.

Mali je bil bolan, teta Norada pa na počitnicah pri svojih otrokih. Lepa Stefanetta mi je vse to pojasnila, med tem ko je stopala z mule. Povedala je tudi, da se je zakasnila, ker je nekoliko zašla. A ko sem jo pogledal tako nedeljsko oblečeno, s svojim rožnatim trakom in čipkastim krilom, se je bolj

zdelo, da se je zamudila na kakem plesu, kakor da je iskala svojo pot skozi grmovje. O, ljubka stvarica! Moje oči se je niso mogla nagledati. Resnično, še nikoli je nisem videl tako blizu. Včasih pozimi, ko so bile črede v dolini in ko sem prišel zvečer na pristavo večerjati, je šla hitro skozi sobo, ne da bi spregovorila s hlapi, vedno lepo oblečena in malo ponosna ... In sedaj sem jo imel tu pred seboj; ali ne bi človek pri tem izgubil glave?

Ko je Stefanetta izvlekla provizijo iz košar, se je začela skrbno ogledovati naokrog. Malo je privzdignila svoje nedeljsko krilo, da se ne bi zamazalo, in vstopila v ograjeni pašnik. Hotela je videti, kje spim. Jasli za slamo z ovčjo kožo, moj veliki plašč, ki je visel na zidu, mojo krivo palico in mojo fračo. Vse jo je zanimalo.

— Tukaj torej živiš, ubožček pastir! Kako se moraš dolgočasiti, ker si vedno sam! Kaj počenjaš in na kaj mišliš? ...

Najrajši bi bil odvrnil: »Na vas, gospodična,« in ne bi bil lagal, toda sem bil zmeden, da nisem mogel najti ni ene besede. Mislim, da je pač to spoznala in da se je porednica veselila, da bi še povečala mojo zadržgo s svojimi zbadljivimi besedami: »In tvo-

ja dobra prijateljica, pastir, ali te pride kdaj obiskat sem gori? ... Bi morala biti pač na zlategu ovnu kakor vila Esterella, ki hodi samo po vrhovih gor.«

In ko je tako govorila, se mi je videla sama kakor vila Esterella, z lepim smehljajem na obrazu in s kretinjo za odhod, kar je napravilo njen obisk kakor čudovito prikazen.

— Zbogom, pastir.

— Zbogom, gospica.

In odšla je ter odnesla svoje prazne košare ...

Ko je izginila po strmi stezi, se mi je zdelo, da padajo kamenčki, ki so se valili izpod kopit mule, drug za drugim na moje srce. Dolgo, dolgo sem jih poslušal. In proti koncu dneva sem bil kakor da sem zadrževal in nisem se upal giniti v strahu, da se ne bi razbil nil moj sen. Proti večeru pa, ko je postajalo ozadje dolin modro in ko se je vrnila živina druga za drugo med meketanjem v ograjeni pašnik, sem zaslišal, da me nekdo kliče v nižini; videl sem približevati se našo gospico, ki se ni nič več smejala kakor malo prej, ampak se je tresla od mraza, strahu in mokrote. Videti je bilo, da je naletela pod goro na Sorgue, ki je bila narasla radi nevihte: ko jo je hotela na vsak

način prekoračiti, je zabredla v opasnost, da se potopi. Kar jo je plašilo, je bilo to, da ni mogla v tej nočni uri misliti na povratek na pristavo, kajti naša gospica se ni nikoli upala iti sama po prečni cesti, jaz pa nisem mogel zapustiti črede. Ta misel, da bo morala prebiti noč na gori, jo je zelo mučila, zlasti zato, ker bodo doma v strahu in skrbih zanj. Jaz sem ji dajal pogum, kakor sem najbolje vedel in znal.

— V juliju so kratke noči, gospica ... Tudi to je bil zelo mučen trenutek.

Zakuril sem hitro velik ogenj, da bi si posušila noge in svoje krilo, vse premočeno od vode Sorgue. Nato sem ji prinesel mleka in sira. Toda mala revica ni mislila ne na ogenj, ne na jed: ko sem ogledal velike solze, ki so ji stopile v oči, bi bil še sam najrajši zajokal.

Med tem se je bilo popolnoma znočilo. Na robovih hribov je drobnal samo še solnčni prah in soj luči z zapadne strani. Želel sem, da bi šla naša gospica k odpočitku v ograjeno stajo. Ko sem pogrnul na svežo slamo belo in popolnoma novo kožo, sem ji voščil lahko noč in šel sem sedet ven pred vrata ... Bog mi je priča, da mi kljub ljubzenskemu ognju, ki mi je buril kri, ni prišla nobena slaba misel; nič dru-

V naglici so celo upokojili nerodnega policijskega ravnatelja, dva dni pozneje pa so mu zopet vrnilo službo.

Gospodje poslanci so že bili vsi pripravljeni, da bodo drug za drugim odmarširali na sodišče, kjer bi se morali zagovarjati radi prestopka zakona, ki so ga sami ustvarili. Napetost je rasla, a nenadoma je postalo znano, da ne mara državni pravdnik, ki je bil sam več let poslanec, razvleči zadeve v javni škandal. Ostal je tih, kakor da mu ni ničesar znanega in ni vložil obtožnice. Kanadski poslanci so se pomirili in sedaj bodo menda opremili svoje »pisarne« z novimi boljšimi ključavnicami, da bodo prihodnje zadostno zavarovani pred nepovabljenimi gosti.

Metamorfoza človeškega rodu

Če se nekoč res obnesejo napovedi Percyja Raymonda, profesorja na harvardski univerzi, bomo mi, uboga črna zemeljskega planeta, nekoč še čudne podobe in postave. To se pravi, mi tega ne bomo dočakali, toda naši pozni znanjci čez kakih 40 do 75.000 let bodo imeli že strahotno dolge obraze, široka vbočena čela, brezzoba usta in plešaste glave.

Tako se torej glasi napoved profesorja Raymonda, ki utemeljuje svojo teorijo s tem, da se človeški možgani ne prestopajo večjo in razvijajo lobanjo, obenem pa podaljšujejo obraz.

To v ostalem ni nič hudega. Mnogo hujši pa so izgledi popolne pleše. V pradednih časih, pravi prof. Raymond, so lasje edini ščitilci človeku glavo. Tekom stoletij pa so se navadili cilindrov, klobukov in raznih drugih pokrival, ki so nadomestili vlogo las. In mati narava bo sčasoma iz tega izvajala posledice, bilo ljudem to ljubo ali ne.

Najstrašnejša pa je prorokba, da bodo pozni, pozni naši vnuki brez zob prebavljali življenje na tem planetu. Kako tudi ne! Svoj čas, pravi prof. Raymond, ko so se naši davni, davni predniki še gibko premikali po drevesju, so zobje izborni funkcionalni pri luščenju kosovih oreh in drugih žlahtnih sadežev pragozda. Danes pa zobje polagoma postajajo odveč. Jedilno orodje omogoča razrezovanje jedil, a poleg tega priporoča moderna dijeta po nauku o kalorijah take jedi, ki so neznatne po količini in izredno lahko prebavne.

Tako bo torej nekoč: vse brez zob, plešasto in dolgih obrazov. Nas sicer to malo briga, toda pomilujmo že danes lahko pozne potomce. Če pa bi se zgodilo, da bi kdorkoli izmed nas prišel čez toliko in toliko tisočletij zopet na svet, kakršen je danes, bi se gotovo tudi njemu silno podaljšal obraz — od začudenja, in bi mu izpadli lasje — od groze pred novim človeškim rodom.

Ženo umoril in razsekal

Ves Dunaj je te dni vznemirjen nad zločinom, ki ga je zagrešil mesarski pomočnik Wimpasinger s tem, da je v preprihu pobil svojo ženo, jo razsekal v kose in jih pometal v Donavo.

Wimpasinger je 47 let star in je s svojo ženo, ki je bila par let starejša, stanoval v Volkertovi ulici 17 v II. okraju. Zakon že dolgo ni bil srečen in je posebno zadnja leta prišlo med zakonca čisto do ostrih prerek in pretepev. Ko se je v ponedeljek zvečer mož vrnil nekoliko vinjen domov, je baje zopet sledil prepri, med katerim je mož s sekuro potolkel ženo do smrti in jo nato zavlekel v mali stranski kabinet. Ker je mrtvo truplo začelo naslednje dni trohneti, ga je Wimpasinger v četrtek zvečer razsekal v kose, jih zložil v vrečo in se podal k Donavi, da jih zmeeče v vodo. Tu pa je zločinca opazoval igralec Rajmund, ki se je ravno vračal proti domu. Poklical je stražnika, ki je Wimpasingerja po kratkem zaslišanju od-

Elitna oblačila

ki si jih more radi neverjetno nizkih cen vsakdo nabaviti, je razstavila trdka

Drago Schwab, Ljubljana

na velesejmu paviljon I. Prilika, da se prepricate.

gaga kakor velik ponos ob misli, da po-čiva v kotu staja, čisto poleg skrbne črede, ki jo je gledala spečo, hči mojega gospodarja — kakor najlepša in najdragocenejša ovčica izmed vseh — zaupana, da jo čuvam. Nikoli se mi ni zdelo nebo tako globoko in zvezde tako svetle ...

Nenadoma se odpro zamrežena vrata staja in prikaže se lepa Stefanetta. Ni mogla spati. Nemirne živali so šumljale s travo ali pa meketale v sanjah. Rajši je prišla k ognju. Ko sem jo zapazil, sem ji vrgel na rame kozje krzno, podpihal sem ogenj in tako sva sedela drug ob drugem brez besede.

Če ste kdaj prečuli noč pod svetlo zvezdo, veste, da se ob uri, ko mi spimo, zbudi skrivnostni svet v tišini in miru. Tedaj postanejo studenci glasnejši in ribniki zažigajo plamenčke; vsi gorski duhovi pridejo in se sprehajajo svobodno. In v ozračju se godijo čudeži in nastane neopazno šuštenje, kakor bi slišal rasti veje in cvest rože. Po dnevi živijo bitja, ponoči živijo stvari. In če nisi tega navajen, te bo strah ... Tudi naša gospiča je vsa drgetala in se stiskala k meni z velikim trepetom. Nenadoma se razlegne zategnjen me-
holičen krik z ribnika, ki se je sve-
ti v nočini in je prihajal proti nam ka-

vedel na bližnji policijski urad. In zločinec je po kratkem oklevanju priznal svoje dejanje.

Komisija, ki je naslednji dan preiskala stanovanje, je jedva izdržala v penetrantnem smradu, ki ga je bilo razširilo trohneto truplo. Našla je sekuro, s katero je bil zločin izvršen in jasne sledove krvavega dejanja. Stanovanje je zapečatila in zdaj se iz dneva v dan vrši zasliševanje zločinca, ki vztraja pri svoji prvi izpovedi, da je ženo potolkel v preprihu, dočim druge okoliščine govorijo, da je bila žena umorjena v spanju.

Državna meja in čudeži

Med številne posledice versailleske mirovne pogodbe se je končno zamešal — čudež. Neka Ana Safova, meščanka iz slovaškega trga Kolsove, je razodela sosedom, da je videla Madono v oblakih, ki so se spustili nad njeno hišo. Ta čudež je postal kmalu vsem znan in so pričeli prihajati romarji, da govorijo s srečno staro Ano. Našli so tudi blizu njene bajte pod lipo dotedaj neopažen studentec. Njegova voda je povrnila vid slepecem, ravne ude šepavim in čile ude starcem.

Slovaška duhovščina ni hotela od kraja nič slišati o čudežu, potem pa je pričela obhajati in spovedovati množice romarjev. To je menda hudo jezilo Madžare onstran meje, ker je nastopil prof. Jaszi s svojo razlago čudeža. Obiskal je Kolsovo in ugotovil, da so obiskovali pred vojno prebivalci čudežno Mater božjo v mestecu Marya-Poszko. Po vojni je ostala madona na Madžarskem, njeni slovaški čestilci pa niso mogli več do nje. Potrebnovali bi v to svrhu potne liste od policije in madžarske vize.

Kmetje pa nimajo časa za romanje po uradih in moleodvanje pri oblastih, ki zahtevajo domovnice, krstne liste in druge, pristnim Slovakom sploh nepoznane papirje. Končno se je romanje v Maryo-Poszko ustavilo, zato pa je nastala onstran meje nova čudežna Madona, ki jo lahko obiščejo verniki brez potnih listov. Ljudska vera je sama ustvarila predmet svojega hrepenenja. — Če ima profesor Jaszi prav, bo ta čudež gotovo najiminitnejša posledica versailleske pogodbe. Dosedaj so se selile radi preložitve državne meje posamezne osebe, trdke itd., sedaj pa je prišla na vrsto čudežna Pomagalka ...

Angleške poletne zgodbe

Poletje je in nastopa doba kislih kumaric. Tudi na Angleškem. Toda angleške novine si znajo pomagati in v razvedrilo svojih številnih čitateljev prinašajo čudne, presenetljive zgodbe. Evo dvoje takih rac, ki sta začeli vztrajno krožiti po angleških in drugih listih:

Skrivnostna ladja

Iz Grimsbyja v Angliji poročajo, da so v bližini zaliva zapazili mornarji neko tajinstveno luksuzno jahto, ki so jo valovi gnali po morju. Ladja je bila opremljena z vesli, jadrni in pomožnim motorjem na bencin, toda na njej ni bilo živega bitja. Mornarji so jahto privezali z vrvo na parnik, ki je skrivnostno ladjo potegnil k obrežju. Tam so jo preiskali, pa niso našli na njej ne vode ne kakih drugih življenjskih potrebščin. Skratka, jahta je bila kakor izumrla. Tudi imena ni imela nobenega niti številke. Le na krovu je vihrala francoska zastava.

Lokalni angleški listi na drobno razpravljajo o tajinstveni jahti in prinašajo celo njeno sliko. Ljudje pa hlastno čitajo, ugibajo in si v domišljiji slikajo romantično povest o skrivnostni ladji in še bolj o skrivnostnih njenih potnikih.

V kitovem trebuhu

Neverniki se že dolgo posmehujejo svetopisemski povesti o preroku Joni, ki je srečno preživel tri dni v kitovem trebuhu. Sedaj so ti dvomi svecano uničeni, neverni Tomaži pa osramočeni. Angleški mornar James Partley je nedavno padel s kitovskega ladje, imenovane »Vzhodna zvezda«. Izginil je v vodi in njegovi tovaršiji so ga smatrali za mrtvega, ker za njim ni bilo sledu. Drugo jutro pa so ujeli velikega kita in ko so razparali njegov trebuh, so našli v njem — Jamesa. Kljub temu, da je ležal v kitovem želodcu domala 24 ur, je bil še živ, a brez zavesti. Kitov želodčni sok mu je že razjedel kožo na telesu.

kor valoveč. V istem trenutku se je zavesil nad najimima glavama v isti smeri zvezdni utrinek, kakor da bi imela ta tožba, ki sva jo pravkar slišala, luč s seboj.

— Kaj je to? me vpraša Stefanetta z nizkim glasom.

— Duša, ki gre v nebesa, gospodična; in pokržižal sem se.

Tudi ona se je pokržižala in ostala nekaj časa popolnoma mirna, z obrazom obrnjenim v nebo.

— Torej je res, pastir, da ste vi čarovniki?

— Nikakor, gospodična. Toda tu živimo bližje zvezdam in vemo bolje, kaj se godi na nebu, nego ljudje v ravnini. Se vedno je gledala v višave, glavo je podprla z roko, in zavita v ovčjo kožo je bila kakor majhen nebeski pastir.

— Koliko jih je! Kako je to lepo! Še nikoli nisem videla kaj takega ... Ali veste njihova imena, pastir?

— Seveda, gospodična ... Poslušajte! Ravno nad nama je Pot sv. Jakoba (rimska cesta). Pelje s Francoske naravnost proti Španiji. To je bil sv. Jakob Gališki, ki jo je začrtal, da bi pokazal pot hrabremu Karlu Velikemu, ko se je vojskoval s Saraceni. Malo dalje vidite Voz duš (veliki medved) s svojimi štirimi lesketajočimi osmi. One tri

Ko se je Partley zavedel, je povedal, da mu v kitovem trebuhu ni bilo pretesno, pač pa zelo vroče. Kako je prišel notri, sam ne ve, a hudo se je prestrašil, ker naenkrat ničesar ni več vedel, kaj bo z njim. Partley je ležal nekaj dni v bolnici, da je prestal svoj nenavaden doživljanj, zdaj pa je okrevan in že zopet pridno lovi kite.

Z Zemlje k Mesecu

Ali je možen polet z raketo?

Pred meseci je ameriški fizik profesor Goddard v Worcesteru razglasil, da je dovršil model rakete za polet na Mesec. Nedavno pa je v razgovoru z novinarji objavil, da se bo prva taka »svetovna vožnja« vršila že letos in da se je prijavilo doslej že nad petdeset potnikov.

Kakor znano, je Kepler prvi sanjal o vožnji v svetovje. Idejo o streli, ki naj nas ponesne na zvezdeta trabanta naše Zemlje, pa je sprožil Jules Verne v svoji knjigi »De la terre à la lune« (Od Zemlje do Meseca) z živo fantazijo, četudi v obliki, ki ne odgovarja današnjim znanstvenim dogmazem.

Popularni nemški znanstvenik Felix Linke je temu vprašanju posvetil sedaj zanimivo knjižico »Die Verwandtschaft der Welten und die Bewohnbarkeit der Himmelskörper«, ki je nedavno izšla v Lipskem v založbi Quelle & Meyer. V svoji razpravi poudarja uvodoma: Podati se na pot v svetovje z zračno ladjo ali z letalom, je jalovo podjetje, kajti predpogoji za tako potovanje je zrak. Seveda ima naša Zemlja zračno okoliščje, ki ga astronomi sicer venomer razširjajo, a že v razdalji 10 kilometrov je zrak tako redek, da bi zračno brodovje postalo nemogoče. Na tem ne more ničesar spremeniti dejstvo, da se v višavi 700 ali 800 kilometrov še nahajajo sledovi plina. Ta pot je zaprta.

Kaj na z izstrelkom ali z raketo, ki jo je baje konstruiral Mr. Goddard? Linke si predstavlja stvarni položaj takole: Izstrelke spada k telesom, ki jih zaženemo, in je torej podvržen zakonom lučaja. Po teh zakonih projektile ne vzleti kviksu v ravni smeri, marveč v krivi liniji, ki jo matematiki imenujejo parabolo, ker težnost vleče projektile navzdol, moč lučaja pa navzgor. Čim močnejše zaženemo telo, tem bolj plosčata je njegova zračna pot, ker ima tem manj časa za padanje, ko srši po zraku. Zračna pot izstrelkov moderne infanterije je popolnoma plosčat lok, prava parabola. Ako pa zasledujemo pot v smislu astronomije, spoznamo, da nimamo pred seboj parabole, marveč kratke odločke elipse, ki pa so v praksi parabole.

Ta okolnost je velikega pomena, ako gre za veliko hitrost lučaja v prostor vesoljnega sveta. Predstavljajmo si, da streljamo vodoravno z visoke gore. Izstrelke bi padal ravno toliko, za kolikor se krivina Zemlje razlikuje od vodoravne črte. Potem bi projektile nikdar ne dosegel zemljiških tal, marveč bi neprestano obkrožal Zemljo. To se pripeti, ako izstrelke s pričetno hitrostjo 7900 metrov plane iz cevi. Zemlja more torej zadržati izstrelke v območju svoje privlačnosti, a nazaj k njej se več ne vrne. Obkroža jo v eliptičnem loku, pri čemer pa je v središču Zemlje vedno žarišče te elipse.

A tudi moč Zemlje ni neomejena. Ako izstrelke plane iz cevi s hitrostjo 11.050 metrov v sekundi, premaga privlačnost zemlje in odleti nepovračljivo v prostor vesoljnega sveta. Njegova smer je prava parabola, kateri je žarišče središče Zemlje. A preden doseže streljanje to popolnost, bo poteklo še mnogo časa, kajti najboljši naši topovi dosežejo komaj 1000 metrov pričetne hitrosti. Drugače stoji seveda vprašanje glede raket. Prvo tozadevno teoretično konstrukcijo je sestavil in ponovno izboljšal Herman Oberth. Že leta 1923. je zasnoval načrt aparata, ki naj bi, kakor raketa, deloval na podlagi principa odboja. Raketa se giblje s tem, da izpušča plin proti zraku, ki jo obdaja. Lahko jo krmarimo v smeri kakor pač izpušča plin. Tak aparat je seveda v znanem prostoru v primeri z izstrelkom, ker v poletu dobiva vedno znova pogon. Raketo bi početkom lahko izstrelili. Letela bi tako dolgo, dokler bi

gradivo za pogon ne bilo izčrpano. Spoj večjega števila takih s kisikom in neko zmesjo alkohola in vode nabranih raket bi imel še nadaljnji prosep. Občutek omotičnosti, strah, utrujenost, hromota srca se dajo premagati. S tehničnega stališča je možno izvršiti tak polet, četudi bi taka le za dve osebi zgrajena raketa tehtala približno 400 tisoč kilogramov.

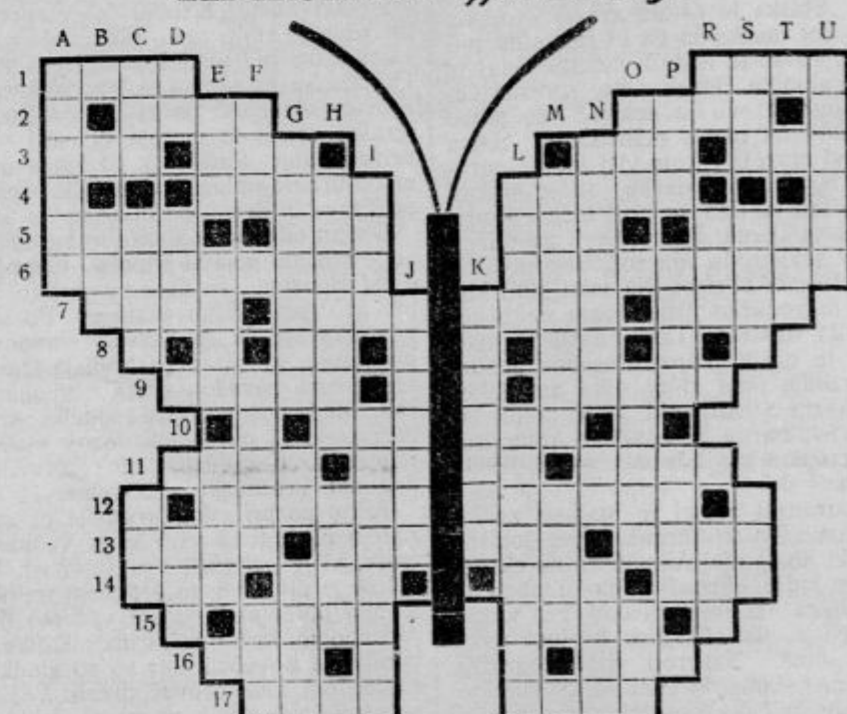
Nedvomno bi bila silno zanimiva opažanja v absolutno mrzlem prostoru vesoljnega sveta. Izletniki bi morali imeti periskope. Izven zemeljske atmosfere bi lahko zapustili aparat in leteli z njim prosto, višje kakor angeli. Seveda bi morali biti privezani z vrvo, ker bi sicer pri najboljši volji ne mogli več nazarj v raketo. Morali bi biti zavarovani z opremo potapljačev in z aparati za dihanje, ker bi sicer v prostoru brez zraka kri vsled notranjega krvnega pritiska zapustila telo in bi prav hitro nastopila smrt.

A kateri človek bi mogel tedne in leta prestat v taki majhni kajuti, če bi tudi vse drugo bilo pozgodno in če bi se potniki že pri izstrelku ne ponesrečili? Mesec, ki — kakor znano — nima atmosfere, je v primeri z drugimi astronomičnimi številkami le za majhni skok oddaljen od Zemlje. Vendar bi tako potovanje trajalo prav dolgo. Če bi s hitrostjo 12 kilometrov hoteli n. pr. obiskati planet Mars, bi trajala vožnja več let. Zakaj? Zemeljsko ozračje je ovira, ki jo je predvsem treba premagati. Zemeljska atmosfera zadržuje cele meteorje, ki v sekundi prelete 42 kilometrov.

Pri taki hitrosti povzroča zrak gibanje silen odpor.

Hitrost 12 kilometrov v sekundi bi izstrelke v najkrajšem času ustavila ali pa ga izpremenila v prah in pepel. »Ozračje je nepremagljiv odpor,« tako zaključuje avtor svojo razpravo. »ki je človeško telo priklenilo na zemljo.«

Križanka „Metulj“

Besede pomenijo:

vodoravno: 1. glasbeni instrument; igralno karto; 2. gorovje v Rusiji; francoskega pisatelja; 3. otok v Jadranu; del živalskega telesa; ptiča; 4. mesec; mesto ob zalivu Rdečega morja; 5. grško pokrajino; veznik; reko v severni Afriki; »Jutrovo« rubriko; 6. naslov Keatonovega filma; afriškega vsta; 7. prostor v hiši; možko krstno ime; arabskega kneza; povelje; 8. zaimek; znano krstno; 9. odklikovano srbsko mesto; utežno noto; 10. veznik; najnižji del sobe; 11. ljubljansko trdko; razum; živalski glas; prislov časa; 12. tuj izraz za »gospa«; opojni strup; 13. goro na slovenskem Koroskem; šahovski izraz; veznik; del sobe; 14. začimbo; nemško reko; del igle; naplailo; 15. posušeno travo; od vode obdana zemljo; 16. orožje; ptič; 17. ne mnogo; obdelan les; navpično: A. goro v Jugoslaviji; B. ptič; C. prebivalca evropske države; droben del lesa; D. ploskovno mero; poljski pridelek; drevo; E. isto kakor 14. vodoravno zadnja beseda; grško črko; možko krstno ime; F. pridevnik; jugoslovensko pristanišče; ribo; G. kolektor; predlog; jugoslovensko, zdaj laško pristanišče; H. vrsto

zemlje; hebrejsko besedo v molitvah; I. evropsko denarno enoto; srbsko mesto; J. sportsko panogo; K. Cankarjevo knjigo; L. državo v Indiji; trojanskega vedeža; M. ruško vozilo; del živalskega ogrodja; N. beograjski tlak; predlog; padavino; O. zob; »Jutrovo« rubriko; romarsko goro na Dolenskem; P. kozokrilca; satelita; deklislo ime; R. kratice; šovinistično versko-nacionalno organizacijo (kratice); jugoslovensko stranko; S. žival; azijsko visoko planoto; kačo; T. predlog; U iz »Jutrovega« romana znano osebo.

Rešitev nedeljske križanke

vodoravno: 1. kinematograf; 10. Ana; 11. Enid; 12. Lou; 14. E. M.; 15. le; 16. Ivan; 18. Hood; 19. ni; 20. Lois; 22. ve; 23. Dana; 25. Buster; 29. Abel; 31. I. M.; 32. ja; 33. Lado; 34. C. C.; 35. M. D.; 36. tla; 38. t. m.; 40. Ida; 42. Asta; 44. na; 45. A. T.; 46. oda; 47. Oxford; 48. Alma; navpično: 1. Kolon; 2. Nana; 3. en; 4. Mae; 5. te; 6. on; 7. Gish; 8. R. D.; 9. Frederick; 13. Ovid; 15. Love; 17. Niblo; 20. Loba; 21. s. u.; 24. Naldi; 26. Sills; 27. T. M.; 28. platno; 30. Edna; 36. tata; 37. atom; 39. Max; 41. dar; 43. Ada.

Zofka Kvedrova:

„Slovenska žena“

Samo tisti, ki je sam urejeval kakšen zbornik, revijo, časopis, bo ocenil delo gospe Minke Govekarjeve, ki ga je imela z urejevanjem knjige »Slovenska žena«, ki jo je izdala letos za svojo 25letnico »Splošno žensko društvo« v Ljubljani. Stavim ne vem kaj, da je gospa Minka Govekarjeva mnoge noči prečela, sestavljajoč gradivo in prirejujoč rokopise, in da je mnogo neznanu žensko ime, ki ga vidimo pred kakšnim dobrim člankom — kak nje nov pseudonim! Saj vem iz lastne izkušnje, kako se take stvari delajo, kadar sodruidniki niso pridni in ne pošljejo, kar so obljubili. V prvem redu torej njih hvala, ki je v svoji skromnosti in vztrajni marljivosti postavila lep pregled ženskega dela pri Slovencih.

Prednost knjige je njen način, ki sicer bolj v poljudnem ali vsakekor historičnem pregledu daje sliko slovenske žene od tisoč let nazaj pa do današnjega dne. Kolikor se spominjam, je nekaj let pred vojno »Dobrotvorna zadruga Srpkinja« v Irigu v Sremu izdala krasno spomenico srbskih žena, nad 100 strani v veliki osmerki in z ilustracijami. V Zagrebu je Jambriškova izdala knjigo »Znamenitih žensk«, kjer pa so bili tudi literarni portreti žensk drugih narodov. — Knjiga »Slovenska žena« mi je čisto

— Kako, pastir, ali se tudi zvezde ženijo? —

— Seveda, gospica.

In ko sem ji skušal razložiti, kaj pomenijo te ženite, sam začutil, da nekaj mehkega leži nalahno na moji rami. To je bila njena glavica, težka radi zaspance, ki se je naslanjala proti meni z lahkim šumljanjem trakov, čipk in valjujnih las. Tako je ostala, ne da bi se ganila, dokler niso začele bledeti zvezde na nebu, ker jih je zbrisal vstajajoči dan. Jaz sem jo gledal spečo, ki je bila nekoliko vznemirjena ob mojem vznjožju, toda jo je sveto ščitila svetla noč, ki me je navdala s samimi lepimi mislimi. Okrog naju so nadaljevale zvezde svojo mirno pot, poslušne kakor velika čreda. In za trenutek sem mislil, da je prišla najlepša in najnežnejša izmed teh zvezd, da se odpočije in naspi na moji rami, ker je bila izgrešila pot ...

(Po francoskem izvirniku P.)

Da najboljši je to znanj,
Colombo Ceylon čaj!

Kraljestvo mode

Vezenine

Prej ko slej enostavna linija nudi mnogim damam premalo zadovoljstva. Pliseji in volte gube uživajo ugled decentnosti in finoče, toda tučtam se zdijo že dovolj uporabljene, monotone, preskromne, da bi zadostovale velikemu »repertoarju« poletne mode. Zato se velikomestne trdke v mnogem prizadevajo, zasnovati nova oblačila zopet na kakšni drugi osnovi.

Posebno se mojstri zadnje čase pečajo s pestro desiniranimi svilami, ki zavzemajo v okviru poletja precej obsežen prostor, a bodo nedvomno še pridobile na dosežanju veljavi. Nič manj pa niso v poletni modi upoštevane ročno poslikane materijalije, si spravlja jo v dnevno modo veljavo umetne obrti. Toda če se dama ne zadovolji niti s polikanimi niti z vzorčastim oblačilom, če se ji oba ta efekta zdita preveč kričava? Tedaj je pač treba najti zlato srednjo mero med preveč bujnimi modnimi učinki in preskromnimi tipi letošnjih modelov. In tu se poraja nova moda vezenine, ki se bo po dosežanih izglelih šele zdaj prav uvrstila.

Vezenine so seveda najrazličnejše: pričeni pri nežnem okrasu, ki se da originalno namestiti na malih jumperjevih blazah, do najtežjih aplikacij pozna današnja moda celo vrsto vezenih efektov. A treba je razločevati dvoje povsem različnih tipov:

Del vezenin se povsem naslanja na umetno obrt ter prinaša izključno modne kompozicije v barvi in obliki; tu je treba dokaj previdnosti, ker se ravno na tem področju pojavljajo izrastki, ki nikakor ne koristijo dobremu glasu umetne obrti. Bolj priljubljene in v modi bolj favorizirane pa so one vezenine, ki se opirajo na narodne motive in so si za osnovo vezene ornamentike izvolile kmečko nošo.

Nove vezenine, ki jih pričanja moda vztrajno lansira, se lahko snujejo domala na vsakem materijalu. Za ekstrem bodi samo navedeno, da je videti ravno toliko vezene domačega (surovega) platna (ki je letos za dopoldneve posebno elegantno), kakor z ročnimi deli okrašena svilena oblačila. Da, celo najnovejša modna blaga nudijo fino osnovo za mnoge vezenine. Primeroma je ravno kasha, ki v kraljestvu mode še vedno čvrsto drži svojo pozicijo, prikladen za vezenine. Zgledu kahse pa lahko sledijo tudi vse volnene tkanine, samo da j: za srečno kombinacijo treba izbrati primeren material vezenine.

Drugi model na naši sliki predločuje paletot iz kase umerjene bež-barve, ki brez zaponk in z odprtim ovratnikom predstavlja poletne mode, vračajoče se ponovno k ravnim osnovnim formam.

Živela v Sloveniji od 10. pa še do 17. stoletja. Slovenke so imele veliko samostojnost, zidale so gradove in cerkve, bile so neodvisne v ekonomskem in profanem pogledu, kakor južne Slovanke nekdaj.

Četudi je nemško plemstvo prevleklo na Slovensko vse polno svojih uradnikov in kreator, šeg in razvad — tisto, kar je bilo narodu lastnega, se ni dalo tako hitro zaustiti; posebno ženske so ostale povsod samosvoje. Po križarskih vojnah se je silno razširila surovost in razuzdanost, ali slovenske kmetice so čuvale svoj dom od tujščine, ki je bila prevzela tudi domače trgovce in obrtnike.

Zopet je zanimivo, kar pripoveduje Ant. Linhart, da so Slovenci plesali po dudah, kakor Čehi, Slovaki in Poljaki. Kdo še ni videl plesati naših fantov iz južne Srbije? Ko so prvi vlaki prihajali od Soluna gori, vozeč s seboj na smrt trudne in že s špansko influenco okužene vojnice, pa so ob kakšni od Nemcev razdejani železniški postaji zacvilile gosli makedonskih ciganov — vsi ti mladeniči in moške so poskakali iz vlakov in plesali tako goreče, z neko divjo ljubeznijo do domovine in svobode...

In proti Turkom so se nekdaj v sivih časih borile slovenske žene in dekleta, kakor še nedavno naše sestre po Hrvatski in po stari Srbiji in kakor nekdaj pred stoletji Slovenke, so Srbkinje — zdaj bo ko-

K vsem tem modelom, ki jih je smatrati za predhodnike zgodnje jesenske mode, spadajo navadni klobučki iz fantazijske slame ali svilenega trakova, pa brez okrasja.

Nova kopalna obleka

Skica predločuje priljubljeno varjanto letošnje kopalne dresa: ozke, črne trikotaste hlačice v zvezi s prečno črtastim kopalnim jopičem, ki je podoben modernemu pulloverju in je prepet s pasom. »Žensko« noto daje kopalni kēp, ki je s prečnim črtanjem prilagojen dresu.

Nove zapestne veržice

Nekdanje veržice z debelimi členki, imenovane »Sklavenketten«, so odpravljene in na njihovo mesto stopajo domala enako močne, toda zapestne čvrsto oklepajoče ploske zapestnice. Zlati členki so prekinjeni s partijami emajla in se dajo premikati, da lahko zapestnico plasiraš tik za zapetjem ali nekoliko višje.

Pariške varijante v lahni poletni »crétonne«-u

Kino

Filmsko pismo z Dunaja

Aktualni filmski problemi. (Razgovor z g. Porgesom).

Dunaj, konec junija.

Vaš dopisnik je pred kratkim posetil g. Friedricha Porges, glavnega urednika dunajskega filmskega tednika »Mein Film«. G. Porges je sam že praktično sodeloval pri filmu, največ pri filmski družbi »Sunc« (Dunaj-Berlin) in kot dramaturg pri znani firmi »Sascha«, napisal je tudi nekaj filmskih libretov, se udeleževal kot filmski kritik, in iz zadnjega časa je znan njegov film »Film o filmu«, ki ga stalno predvaja dunajska »Uranija«. Ta originalni film na zanimiv način opisuje nastanek in razvoj filma in je do sedaj edin v filmski produkciji. Iz naštetih razlogov ustežno marsikoga zanimati Porgesove misli o avstrijski filmski krizi in o splošnih filmskih vprašanjih, ki jih je g. Porges podal v ljubeznjivem razgovoru Vašemu dopisniku.

Kriza avstrijske filmske industrije datira že iz dobe neposredno po inflaciji, ko se je v Avstriji začelo čutiti pomanjkanje denarja. Če se je dozdaj vlada odločila za kontingentiranje, bo s tem rešeno samo socialno vprašanje raznih filmskih nastavljenec, ki so bili dozdaj brezposelni. Nikakor pa ni misliti, da bi ta odredba mogla zadovoljivo rešiti vprašanje avstrijske filmske produkcije same. Zato manjka predvsem kapitala. Edina avstrijska filmska družba, ki zdaj snima na Dunaju, je Pan-film, a še ta ne bi mogel delati, če ne bi imel na razpolago francoskega kapitala. Vse ostale dunajske filmske družbe so zgolj izposojevalne družbe (izvemši morda Alliance in Lux-film), ki same ne producirajo ničesar. Na Dunaju so štiri filmski ateljeji, od teh sta dva zaprti (»Vita«, največji studio na Dunaju, in Dreamler na Hohe Warte, ki ga pa namerava kupiti občina in ga pretvoriti v kopališče); le v schönbrunnskem in v Sascha-ateljeju filmajo tuje filmske družbe. Levji delež od dobička kontingentacije bodo kot vse kaže, odnesle film. družbe iz Nemčije. Ze zdaj jih je mnogo na Dunaju, napovedujejo jih pa še več. Ker obsega kontingentacija klavzulo, da mora biti vsak film, ki naj velja kot avstrijski, posnet s 60 do 70 odstotkov v Avstriji, pridobe nemške družbe 1. pravico, da lahko za ta film uvozijo 20 izvenavstrijskih, torej nemških filmov v Avstrijo, in 2. se jim snimanje v Avstriji že samo na sebi rentira, ker je v Avstriji za 25 do 30 odstotkov cenejša, kakor v Nemčiji.

Govoriti o filmski kritiki je v Avstriji težko, ker jih tukaj skoro ne producira. Gotovo pa je, da je filmska kritika mnogo lažja v Nemčiji, in tam se tudi primerno uveljavlja. Povsem naravno je, da je filmska kritika nekaj docela drugega, kakor gledališka. Gledališki kritik more vplivati na igralca takoj in neposredno; film pa je produkt filmske družbe, torej predmet trgovine, ki ji kritika ne more prav do živga. Zato je tudi vsaka ocena vsebine filma iluzorna. Kot star praktik, ki se pečam s filmom že 16 let, mislim, da je pri filmu naj-

važnejša gledalčeva kritika, od ust do ust. Če ugovarjate, da ima publika po pretežni večini slab okus, poslušajte: Uvedel sem v svojem listu odgovore na vprašanje »Kateri film vam najbolj ugaja?« Odgovori so bili presenetljivi: Največ glasov so dobili filmi, ki jih je tudi stroga kritika priznala kot najboljše filme preteklih sezon, na primer Nibelungi. Malo, skoro nič glasov niso dobili ameriški kiži. (G. Porges ima v mislih tkzv. množinsko produkcijo ameriške filmske industrije, ki že leta preplavlja vsa večja evropska mesta. Pri nas, hvala bogu, je ta produkcija zastopana razmeroma zelo malo. Op. ur.) Okus občinstva torej ni baš hudo pokvarjen; največje krivdo na razvpih slabih filmih nosijo po mojem mnenju njihovi producenti in pa lastniki kinov, ki te filme nabavljajo v napačnem mnenju, da bodo z njimi privabili več gledalcev. Konkluzija, ki iz tega sledi, pa je pogrešna: če ljudje kljub temu zahajajo v kino, kaže ta činjenica le, da je kino postal ljudem neobhodno potreben. Občinstvo bo morale torej samo v boj proti slabim filmom. Na Dunaju nameravamo v kratkem ustanoviti »Zadruge prijateljev kina«, kakor jo je v Parizu ustanovil znani založnik in filmski strokovnjak Jean Pascal. Z uvedbo takozvanih otvoritvenih predstav naboljših filmov bomo skušali dvigniti okus občinstva in mu vcepiti pravo razumevanje za film. Upam, da bomo uspeli.

Filmskih listov izhaja v Evropi in Ameriki nebroj. Večinoma jih financirajo razne filmske družbe. Jaz skušam svoj list urejati tako, da priigram k sodelovanju občinstva in njegovo trezno mišljenje. Filmske revije, ki bi se znanstveno bavile s problemi filma, ni dozdaj niti v Ameriki, kjer izhaja okoli sto najrazličnejših filmskih listov, niti v Evropi, ki v sličnih stvareh vedno prednjači pred Ameriko. Filmska literatura je borna, čeprav ne manjka raznih teoretičnih knjig, ki pa niso kaj vredne. Ravim se z mislijo, da bi napisal »Zgodovino kinematografije«. V Parizu je že izšla podobna knjiga, a mislim, da je treba stvar obdelati temeljitje.

O veliki in lepi bodočnosti filma, je nadaljeval g. Porges, sem trdno uverjen. Tako glede tehnične, kakor vsebinske plati. Mislim, da ni več daleč čas, ko bo sedanje dvodimenzionalne filme nadomestila plastična in barvna fotografija. Zanimivo je, da so se na Japonskem že dobro posrečili poskusi koloriranih filmov. Zakaj baš na Japonskem? Radi solca, mogoče tudi zbog primernega podnebja. S tehnično novostjo močne plastike bo film dosegel močen umetniški tempo. Vsebinsko bo film v bodočnosti neprimerno bolj odgovarjal umetniškim zahtevam, kakor danes. To pa se bo dalo doseči le, če bodo imeli režiserji svobodne roke in če bo znal film pridobiti si umetnikov, ki mu bodo nudili vsebinsko dovršeno snov. V Nemčiji živi na pr. Karl Mayer, ki je po mojem mnenju rojen klasični filmski pesnik: on piše in misli samo za film. Z razvojem filma bo potreba po takih umetnikih vedno bolj naraščala; okus občinstva še danes odločno zahteva filmskega pesnika, ki zna s filmskimi sredstvi izražati misli.

Konec septembra tega leta se vrši v Parizu filmski kongres. Kakšne uspehe bo rodil, ne vem. Dozdaj sta se vršila dva kongresa v Londonu in New Yorku, a brez vidnega rezultata. Tudi jaz sem prejel povabilo, naj se udeležim pariškega kongresa. Mogoče bo le-ta kaj pripomogel k mednarodnemu sporazumu, morda se bodo na njem povoljno rešili številni problemi, vsaj teoretično! Krize evropskega filma pa, o tem sem trdno prepričan, kongres ne bo mogel rešiti. Ta kriza je posledica ameriške filmske invazije, ki je podprta z ogromnim kapitalom. Evropi pa manjka denarja. Istra.

Paberki

— »Zena v hermelinu« v filmu. First National priredi Gilbertovo opereto »Zena v hermelinu« za film. Naslovno vlogo bo igrala Corinne Griffith.

— Charliejevo spremstvo. Zadnjič je Chaplin obiskal New York. Izstopil je v najotmenješem hotelu. Ko je pregledoval knjigo gostov, se je začudil nad tolikim številom odličnih osebnosti. Cital je: »Princ X. s spremstvom, vojvodinja H. s spremstvom« itd. Charlie je par hipov pomislil, nato pa se je podpisal i sam: »Charlie Chaplin — spremstvo pa jutri!«

— Neprilakovana posledica. Ko so v Parizu predvajali Bernardov film »Kralj zračne akrobatike«, je nekaterim gledalkam, ki so napeto sledile loopingom in drugim drznim letalčevim akrobatijam, postalo tako slabo, da so jih morali odnesti na sveži zrak. Ko so jih vprašali, kaj jih je tako zagrabilo, so dejale, da jim je bilo, ko so gledale gibajoči in prevračajoči se aeroplan, kakor da jih je prišla mrska bolezen.

predočila, kako zelo bi me vse Jugoslovence potrebovale svoj posebni ženski leksikon, kakor ga imajo žene drugih narodov, in ki bi naj bila vsaki Jugoslovenci prepotrebna in poučna knjiga, ki bi nas medsebojno navduševala v plemenitem tekmovanju, v temeljitnem poznavanju, in ki bi nas učila prave sestrinske ljubezni med seboj in do skupne države.

Ze ob prvem članku sem se silno razveselila, ker sem živo in toplo občutila naše državno in jugoslovensko edinstvo. Slovenci smo bili bližji Nemcem, pa so nas laglje podjarmili telesno in duševno, a bistvo slovanskega duha je bilo isto od Triglava do visoke Sarplanine in do prekrasnega Peristerja; od Savice do krvavega Vardarja. Ista imena, ki so jih nosile od 900. l. p. K. in dalje Slovenke, žive še danes po južni Srbiji. V vaseh okrog Skoplja, Velesa, in Bitolja, na Kosovem polju in tam ob silni stari albanski meji v Prizrenu — povsod so mi po svobodnih in čiftnskih iz pletarja in blata spletenih vaseh donela na uho mila imena: Tibica, Ljuba, Dražica, Vesela, Kosa, Lepa, Vila in Iverka — ki so jih Slovenke nosile pred tisoč, devetsto in osemsto leti po štajerskih in koroških ravnicah in hribih. Kako so mi v Makedoniji ugajala ljubko naivna imena: Ljuta, Zla, Dobra, Zemidraga i slična. Zdaj me naš slovenski zgodovinar poučuje, da so ta draga imena

maj 14 let! — skrivale junake. In kolike od njih so same nosile kamo, nož v nedrih, da ohranijo svojo čast, in so umrle junake smrti...

Razdeljene so bile Slovenke in Hrvatice in Srbkinje, a prav za prav so vse trpele isto usodo! V skopljanski Črni gori nad Skopljem nosijo žene in dekleta še zdaj platnene bele obleke, vse s črnimi ornamentami vezene; spomin na kosovsko tragedijo, kakor nosijo v hrvatskem Primorju Primorke na žgočem solcu črne halje, v spomin na smrt Frankopana.

Lea Faturjeva mikavno opisuje Slovenke v turških časih, psihološko razglablja, zakaj je Slovenka odločna, zakaj ne ljubi mehkuznih mož, zakaj je vedno bil v njej čut poguma in čut usmiljenja globoko razvit. Odgovorja je Slovenka v srcih svojih sinov hrabrost in dičila se je, da je pri vseh vstajah na Balkanu sodelovala borec-Slovenec, a Slovenke so pošiljale doli oblek, platna, zdravil. Mnogo Slovenk je v balkanski vojni sodelovalo, kakor usmiljene strežnice ranjencev in bolnikov.

Tatjana Rozmanova opisuje slovensko ženo v reformacijski in protireformacijski dobi. Spomin na one čase je v Sloveniji povsod še živ. Snov je mikala naše literate, a tudi Trubarjev zbornik je osvežil dobo, ki je bila začetek slovenske književnosti. Slovenska reformacija je bila za Slovence

usodopolnega pomena. Če ne bi bilo Trubarja, voditelja reformacije v Sloveniji, ki je v pregnanstvu na Nemškem napisal in izdal petindvajset slovenskih knjig, bi nas Slovenke Nemci, ki so živel med nami kot kolonizatorji, gotovo laglje zlomili in izbrisali iz knjige zgodovine. Najbolj vnete in pogumne čitateljice Trubarjevih knjig so bile Slovenke. Nobenega strahu niso poznale, ko so razkrjevale njegove knjige, nudile v svojih hišah prostora za molitve in pridige Trubarjevih luteranskih predikantov in njega samega. V mnogih samostanih so nune razširjale Trubarjeve nauke ter oznanjale protestantizem. — Kakor Bogomili v Bosni in Hercegovini, tako so tudi slovenski luterani prepuščali ženskam več verskih pravic pri obredih, kakor jih imajo v drugih verah.

V dobi protireformacije so bile ženske zelo goreče branilke luteranov in značilno je, da so posvetne in duhovske oblasti napirale proti ženskam večjo strogost nego proti moškim. Škof Hren jih je dal zapirati v stolpe-jetnšnice, postiti jih ob vodi in kruhu, a birili so jih še pretepevali. Najbogatejši grajški in kmetje so se oddelili v večno prognanstvo, z ženami in otroci v Nemčijo. Slovenske knjige so požigali, in historik dr. Jos. Gruđen pravi v svoji »Zgodovini«, da je protireformacija ustavila razvitek slovenske kulture za dve stoletji.

Interesantno je, da so verski problemi tudi v drugih delih naše države vedno vznemirjali narodno dušo, ki je iskala idealo višjega duhovnega življenja. Povsod je bil to znak, da je narod razmišljal in kritiziral. Tako se hercegovske in bosanske žene jako razlikujejo duhovno od sosednje Srbije, od hrvatske, dalmatinske, dubrovnške in črnogorske žene. One so, da se tako izrazim, nekako filozofske in duhovno, čeprav analabestne, na veliki višini modrosti in duhovnega življenja, in to brez razlike: Srbkinje, Hrvatice ali muslimanke. Njihove ženske pesmi so posebnost svoje vrste. A če hočeš danes slišati res pravo žensko modrost, ponos in tisto posebno priščrnost in plemenitost srca, v Bosno pojdi, kamorkoli po mestih ali vaseh. Sodim, da so to še davni sledovi tiste dobre krščan-

451

Na počitnice!
Ne pozabite na

CREME MOUSON

Kulturni pregled

Kronika pariškega Parnasa

Paris, junija, 1926.

Salon des artistes français.

Ta Salon je sezonska produkcija oficijelnih zastopnikov meščanske gospode, ljubiteljev lepih umetnosti, stanovska organizacija profesionalnih akademikov: umetnost, vzgojena za dekoracijo sprejemnih salonov. Malomeščanstvo ima to pot v Grand Palaisu svoj praznik: tu najde portretirane svoje bližnje znanke, ljubljence, javne funkcionarje ter modenske dame.

6000 del! Brezumno bi bilo iskati med tem artizmom pravih, živih umetnin, česar se delijo diplome kakor na velesejmu ali na kaki obrt. razstavi. Van Dongen predstavlja apoteozo tega Salona, tvorec edino organično vez z umetnostjo; arhitektarije elegancije, snob, toda brezdomno obdaren s slikarsko kulturo.

Letošnji Salon ima novo originalno atrakcijo, prvič v zgodovini Salona in slikarstva: razstava mode. Vsak petek se zbira elegantna publika, pred katero razkazujejo znane krojaške firme svoje »kreacije« na živih modelih (manequinih).

Brezdomno je moda oblačila vselej v ozkem stiku tudi z valovanjem stremeljen v umetnosti. Tako najdemo v današnji modi vse reflekske tudi najbolj revolucionarnih umetnostnih tendenc: konstruktivnost oblik, deformacijo, purizem, negacijo nepotrebnega ornameta, smotrenost; v poslednjem času se čedalje bolj uveljavlja kubistični dekor simultanih barvnih ploskev (Delauay).

Cela armada onih, ki so onemogli na potu k visoki umetnosti, stoji v službi dekorativne umetnosti. Krojač je le izvršilni organ.

Sodobni umetnik je zamenjal cerkev z ulico, ker edino na ta način pride v neposredni stik z modernim realnim življenjem.

Pod imperativom mode se meščanstvo otrse vsakršnih predsodkov ter si prej nadejene najekstremnejše oblačilo nego se poskuša uživati v razstavljenem umetninu, ki bi količkaj odgovarjala sodobnemu duhu.

Toda tudi moda, kakršno razkazuje letošnji Salon, popolnoma ustreza prestiziji tega faktorja francoske umetnosti, za katero je že davno izgubil svoj raison d'être.

Salon des Tuilleries.

Oni maloštevilni člani oficijelnega Salona, ki so še pravočasno zapazili njegovo propadanje in čutili v sebi gotovo superjornost, so se odcepili od njega ter stvorili novo, samostojno skupino. Na tak način predstavlja Salon des Tuilleries selekcijo izbranih, nekako višjo instanco pariške upodablajoče umetnosti. V razliko z oficijelnim, je ta Salon kozmopolitskega značaja.

Razstava je vzorno aranžirana, po skupinah in tendencah. Prva polovica je sestavljena nekako iz pietete do starih članov Salona ter mladih akademikov; tu se borijo za cilje sekundarnega pomena, nekateri za »valeurs«, drugi za postojnost tehnike, ubranost itd.

V posamezne oddelke, polne anemičnosti, so kakor biseri razdeljene posamezne individualnosti, ki tvorijo nekako patronanco ter skrbijo za vez z organično umetnostjo.

Sele v drugi polovici razstavnega prostora (Palais du bois) se odpre pogled na svobodno kreacijo individualizma.

Popolnoma odveč bi bilo ponavljati kvalitete raznih domačih in drugih znanih osebnosti, v kolikor ne kažejo to pot važnih sprememb.

Poleg Rusov, katerih važnost v sodobni umetnosti je nesporna, se izmed Slovanov čedalje bolj uveljavljajo Poljaki. Sicer še daleč niso tako kreativni kakor njihovi sodisi, a kažejo kot skupina discipliniran slikarski refinement, izsolan morda v Parizu.

Nedavno v Parizu umrl Leon Zak ima v posebnem oddelku posmrtno razstavo. Figure njegovih kompozicij so kakor žive lutke, igrajoče se na poetičnem bregu potoka, s sentimentalno naklonjeno glavo ali se prikazujejo izza cirkuške zavese, po pantomimi sanjave in zamaknjene v bajko. Barva, ustrežajoča prelivanju akordov v pastoralu, je polna nežnosti in fines, tako da prevladuje literarnost sujeta in dekorativnost kompozicije. Zak je slikar-poet bogate srčne kulture; žal, da ga je smrt presenetila v začetku razvoja.

ake sekte Bogomilov, ki jih oficijelno že davno ni, a njihovi nauki še žive med narodom, osobito med ženskami, kakor dokazuje njihova posebna dobrota in modrost. Bogomili so učili, da sta na svetu Bog in demon. Bog je duhovnost, demon je telesnost. Pravi kristjan se mora truditi, da vedno zmaga dobro, t. j. da duševnost premaga zlo. Starega svetega pisma niso priznavali, živeli so po principih skromnih občin svetega Pavla in so napadali pravoslavne in katoliške cerkve radi sijaja. Bili so tako strogi, da so celo pridigali popolni asketizem. Največ jih je bilo najprej v južni Srbiji, v Makedoniji okrog Vardarja, potem so prešli v Bosno in Hercegovino, kjer so se v gorah najdlje zadržali. In kakor je bilo luteranstvo v Sloveniji obenem tudi nacionalna in kulturna propaganda, tako je bilo v Bosni in Hercegovini Bogomilstvo moralna borba za svobodo, a vendar tako visoko moralnost ljudstva, in še posebno nacionalna obramba, ker so jih katoličani, podprti od strani Madžarov, preganjali ne samo zaradi verskih tradicij, nego da jim otmo njihovo državno neodvisnost. Madžarja je svoj pritisk v Bosni vedno zagovarjala z verskimi razlogi, kakor so Nemci storili to v Sloveniji. Luterani v Sloveniji in Bogomili v Bosni in povsod, kjer so bili, so molili v svojem narodnem jeziku. Karkoli so trpele Slovenke, trpele so tudi druge jugoslovanske žene, druge sestre, ne-

Za Zakom stoji cela vrsta mladih, a jakih talentov: Aberdam, Weinberg, Weingart, Menkes; zlasti slednji je obdaren z vsem slikarskim instinktom, ki se spopolnjuje s prirodo inteligenco svojega ahasverskega rodu. Imenovani tvorijo zaokroženo skupino, s skupnim idealom in ljubeznijo do iskanja, z barvo, ki je podčrtana s čustveno linijo.

Jugoslovane zastopata Čelebonović (z že znanimi deli) in Ivo Režek, ki ima dve sliki na zelo častnem mestu, v oddelku kaotičnih Larijonova in Gončarova. »Portret«, eden izmed najboljših na razstavi, se odlikuje s široko koncepcijo, preglednostjo in solidno konstruktivnostjo; rezultat temeljitega študija. Kompozicija »Ženski pri kopanju« je monumentalna v patosu; barva sicer shematično, toda zelo čustveno spopolnjuje polteno obliko, široko in logično zasnovano v razmerju s prostorom. Režek gosposki obvladuje tehniko in ima vse predpogoje, ki ga usposablja za prvovrstnega freskanta monumentalnega sloga. Faza neoklasične romantike ter vpliv, ki ga očituje to pot, je samo korak v mnogo obetajočem razvoju mladega slikarja.

Skulptura je, v primeri s slikarstvom, zelo skromno zastopana. Poleg akademskih kompozicij sicer ne manjka poštene volje. Bourdellov spomenik zmage ima svoj vzor v antični boginji; številni dekorativni atributi dajejo delu gotov pretenzijsen patos, anahronizem, ki brezdomno moti čistost plastike. Delo, segajoče preko strehe, je preogromno za razstavljeni prostor. Zadkino v, ženski torzo, ima vse vrline tega ruskega kiparja, kateremu služi globok studij čustvene, plastične oblike kot izhodna točka pri iskanju sinteze. Lipchitz in Giacometti podajata abstraktno plastiko v prostoru.

Grafika je rečna ter skoro izključno ilustrativna.

Na splošno je ta razstava najboljša manifestacija tega leta.

Papazov.

Jurij Papazov je bolgarski slikar. Intimen drug ubitega A. Todorova se je z njim tudi aktivno udeleževal komitaških bojev, tako da je svojo mladost preživel v romantiki kaotičnega življenja, sredi barbarske narave.

S takim bogastvom notranjega življenja je Papazov prišel v Pariz, kjer se je kot slikar mahoma preinil med najboljši in vzbudil pozornost resne kritike.

Papazov je vsekoli lirik, poln slovanske mistike. Njegove nematerialne slike so bežni, abstraktni utrinki, muzikalne vibracije notranjih, kaotičnih doživetij. Subtilne grafične linije, bežeče čez sliko, ličijo sečnanju živcev na kirurški mizi. Zunanje je njegovo slikarstvo sorodno s Kandinskim in Klee-jem, le da je Papazov mnogo subtilnejši in ubranjši nego prvi ter manj dogmatičen nego slednji. Kjer se spusti (kar je zelo redko) v abstrakcijo materijalnih form, tedaj se približa magičnemu obličju Picassa, a kljub temu ohrani svojo samobitnost.

Pariz je potreben dotoka svežih barbar-skih sokov in zna centi njihovo življenjsko silo.

Wisiakova in Vlček.

12. junija sta imela Lidija Wisiakova in Vlastislav Vlček, bivša člana baletnega zbora ljubljanske opere, plesni recital v Comédie des Champs-Élysées. Mnogoštevilna publika je (v začetku vselej neizogibno!) skeptično sprejela Parizu dotlej nepoznani imeni in je ostala v začetku precej rezervirana. Razen tega njihova umetnost ni le gola impresija, improvizacija nezbranih občutij, ampak je zrela samozavest, ravnesje v doživljanju, logično zidanje in vezanje posameznih ritmičnih momentov na podlagi dinamične in ekspressive koncepcije celotne zgradbe. Pri tem je ritmika popolnoma samostojen element: lice zre samo na lastno telo, ki ravno radi tega postane še zgovornejši tolmač spremljajočih muzikalnih akordov. Tehnično je dvojica na višku, skrajno sigurna in enotna v najmanjšem detajlu. Publika se je z vsako točko čedalje bolj uživila v trezni svet estetske interpretacije, ki zahteva mnogo razumevanja ter je kmalu z burnim aplavzom zahtevala ponovitve mnogih točk prestrega programa in dala umetnikoma najlepše zadoščenje, novo samozavest in pogum.

vede druga za drugo, in šele zdaj združene v naši lepi in, Bog daj, močni državi, vemo o tem. Tisto strašno ponižanje žensk v čaroverni, njih barbarsko sežiganje so enako pretrpele Slovenke kakor Hrvatice. Moški rabijo so svoj sadizem uganjali na brezštevni ženskih žrtvah, ki so bile nedolžne ali od samega preganjanja duševno obolele — a vsekakor manj, kakor njihovi sodniki.

A kaj so Slovenke in Hrvatice pretrpele, koliko krvi videle, enako v Sloveniji kakor na Hrvaškem, koliko ranjenecov povile, koliko solz prejkake za ubitimi za časa kmet-skih ustankov. Od leta 1514. dalje so se vrstili kmetski panti in v vedno novih naporih je zastoj tekla kmečka kri in solze kmečkih žen in deklet, vse do 1848. leta. — A vedno so vodile vezi iz dežele v deželo čez avstro-ogrske črno-žolte plotove, dokler niso jugoslovanske plemena strla tisoletne verige. In zdaj valovi narod po naši lepi, veliki državi od Maribora do Bitolje, od Triglava do Lovčena, in se vsi čudimo: saj smo bili že davno eno; sestra z juga in sestra s severa, enake so naše rane, enake naše radosti. Naprej, v skupnem obsevu za skupno delo!

Zeppelin odpluje

zopet v svojo domovino. Ne zamudi jih ogledati na velesejmu v razstavi »Mirni čokolade

Kino.

Splošna kriza gledališča, o kateri se opetovano piše poslednja leta, ima gotovo vzrok tudi v dejstvu, da se je velik del publike vrgel v naročje kinematografa.

V samem začetku svojega življenja je kino uporabil vso svojo energijo za tehnično izpopolnitev materialnih sredstev. Ker je mahoma pridobil vse simpatije širokih mas, je stopil v njihovo službo in se jim je moral dobrihati. Zlasti ameriški film je s svojimi bogatimi sredstvi in tehnično dovršenostjo postal absoluten gospodar širokih mas.

Evropa se skuša zopet uveljaviti s tem, da vnese v film gotov kreativni moment, kakršnega očituje današnja generacija v drugih umetnostih.

V Rue des Ursulines, neznatni ulici latinskega kvartala, je neprostoren kino, posvečen skoro izključno iskanju novih smeri te neme umetnosti. Te dni se projicira »Film« francoske avant-garde v režiji de Beaumonta. V svrhu nazorneje ilustracije napredka te umetnosti, služijo scene iz predvojnega Pathé-Journala. Drugi del tvorijo film, zasnovan 1925—1926. To je pesem velemesta: utrinki umetne svetlobe, vsi mogoči metalni refleksi, odraženje zrcal, prehod iz materijalnega sveta v abstraktnega, v kosmos. Zdi se, kakor da bi na ekranu nenadoma oživele slike prvih kubistov ter se pod magičnim učinkom svetlobe razgibale plastične vrvice v vsemirju. To je mogočen odmev nemirnega iskanja sodobnega kreativnega duha. Zaključek tvori apoteozo hitrosti podzemeljske železnice, metro, ki z demonso hlastnostjo požira spotoma hiše, mesto, prostor, temo in svetlobo. Film komentira nova eksperimentalna muzika, posnemajoča po možnosti in čim nazornejše ves nemir in šum modernega velemesta.

Evropa je rodila idejo kinematografa, Amerika jo je eksploatirala in dovela na tehnično višino. In zopet je stara Evropa vstopila v idealni boj za estetske dobrine te neme umetnosti. V. P.

Rihard Wagner: »Tannhäuser«. Danes, v nedeljo zvečer, se vrši v opernem gledališču prva uprizoritev popolnoma novonastavljene in inscenirane Wagnerjeve velike opere »Tannhäuser«, koje prva premijera v slovenskem jeziku je bila pred 24 leti na našem opernem odru. Današnja uprizoritev je v vsakem pogledu najskrbnejše pripravljena in so posamezne vloge v rokah naših najboljših opernih solistov. Za opero so napravljene popolnoma nove dekoracije, ki so jih izdelale po načrtih profesorja Vavpotiča in gledališkega slikarja Krušnega gledališke delavnice. Posebno krasno je izdelana dvorana v gradu Wartburg, v kateri se vrši celotno II. dejanje. Tudi pretežna večina kostumov in rekvizitov je sedaj popolnoma novonastavljena v gledaliških krojačnicah. Uprava je v vsakem pogledu storila vse, kar je mogoče v naših razmerah, da se ta opera čim bolj izvede. Dejanje se vrši v začetku XIII. stoletja v Turingiji v okolici gradu Wartburg in na gradu samem. Prvotna uprizoritev te opere je bila v Drazdanih l. 1845. Začetek predstave je točno ob pol 8. zvečer. Občinstvo prosimo, da pravočasno zasede mesta ter tako ne izgubi izrednega užitka, ki ga nudi že Tannhäuserjeva uvertura, eno najlepših orkestralnih del velikega umetnika Riharda Wagnerja. S to predstavo se zaključijo letošnja sezona v ljubljanskem Narodnem gledališču. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blaginji in operi.

Veno Pilon na pomladanski razstavi v Trstu. Tržaški Circolo artistico je v letošnji maju otvoril svojo 4. razstavo, ki je posvečena grafiki, pastelu, akvarelu in risbi. Milanski list »Le arti plastiche« pravi v svojem poročilu o tej razstavi, da je po kvaliteti skoraj brez pomena in nadaljuje: »Daleko najboljša dela je pokazala prva skupina: dva bakropisa sta, ki je izvrstno in po zaslugi rešila skoraj splošnega poloma razstave. Dva grda in izrazita bakropisa: ki ne moreta in ne smeta ugajati. Bila bi njihova obsodba, če bi se blagi nedeljski obiskovalci, običajno v spremstvu pridne žene in sentimentalnih hčera, ustavili pred njimi in bil prepričan, da stoji pred konstruktivnim prostorom in oblik, energičnim človekom brez predsodkov, kar mora biti Veno Pilon. Njegova brezobzirna brutalnost, ki me spominja na kak divji list iz Dostojevskaja, ni kruh za zobe diletantov in takozvanih amaterjev. To je krč, jeza — vzhlepa duša. Beseda ni nova; a zavest je moderna in iskrena.«

Letošnji kongres glumcev SHS se bo vršil v Beogradu v času od 4. do 6. junija.

Boris Popov zapuška Beograd. Baritonist Boris Popov, simpatični pevec, ki je bil nekaj časa angažiran tudi v Ljubljani ter je lani odšel v Beograd, ostavlja sedaj našo prestolnico in se napravlja v tužino.

Monografija o Avgustu Senol. Zagrebški prof. A. Barac je izdal veliko in izčrpano monografijo o pisatelju Avgustu Senolu, hrvaškemu Jurčicu. Knjiga je izšla v založništvu »Narodne knjižnice«. Vojnička ulica 13, in stane broširana 20 Din, vezana pa 30 dinarjev.

Križev »Izlet v Rusijo«, ki je svojčas izhajal v podlistku zagrebškega »Obzora«, je sedaj dotiskan v posebni brošuri, katero je izdala zagrebška Narodna knjižnica. Cena avtentičnemu zanimivemu potopisu je 25 dinarjev.

Premijero Langerjeve »Kamele skozi uho šivance« so imeli koncem prošlega tedna v sarajevskem gledališču. Režiral je dramaturg Borivoj Jevtič.

Lav Mirski — ravnatelj mestnega glasbenega konservatorija v Osijeku? Ker je bil dosednji ravnatelj osiješkega konservatorija, naš ožji rojak Maks Unger, imenovan vojaškim kapelnikom, bo njegovo mesto ponujeno bržčas kapelniku osiješke filharmonije in bivšemu osiješkemu opernemu ravnatelju, Lavu Mirskemu, ki ga bo predvidevno sprejel.

Turneja pevškega društva »Vardar« iz Skoplja. Pevski zbor društva »Vardar« se poda dne 15. t. m. na koncertno turnejo v mestih Zagreb, Karlovac, Vinkovci, Osijek, Sombor, Subotica, Novi Sad, Sremski Karlovci, Negotin in Beograd.

Prihodnji mednarodni glasbeni festival se bo vršil leta 1927. v Frankfurtu ob Meni, kakor je sklenil svet delegatov mednarodnega društva za novo glasbo.

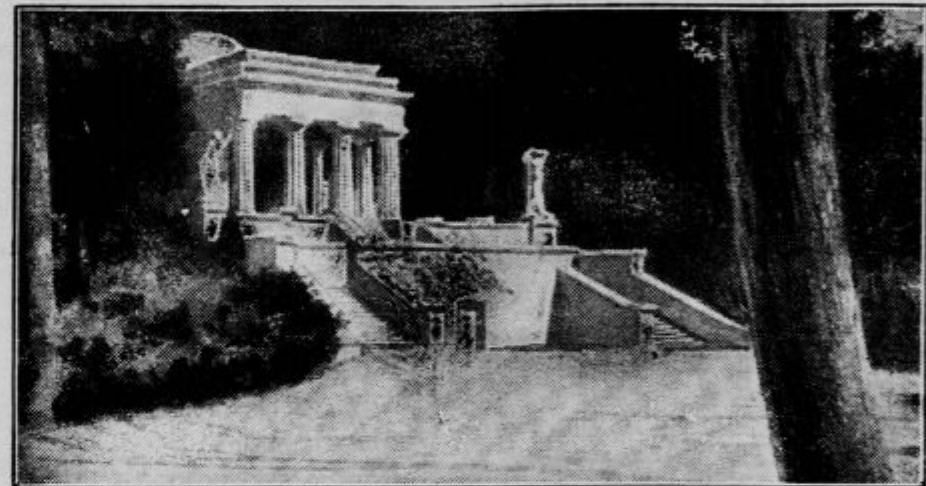
Pred češkoslovaško-jugoslovenskim kongresom v Pragi

Slavnosti v Olomucu

Po vesteh, ki prihajajo iz Prage, se priprave za kongres Češkoslov.-jugoslovenskih lig bližajo koncu. Poročali smo že o programu tega kongresa in o jugoslovenski delegaciji, ki se ga bo udeležila pod vodstvom prosvetnega ministra Miše Trifunovića. Definitivno je določeno, da bo kongres v soboto dne 3. julija dopoldne in popoldne v Staromestski radnici. Slovenci predlagajo iz vrst mariborske lige, da bi se ta-

seben vagon, ki bo namenjen zgolj delegatom Jugoslov.-češkoslov. lig.

Olomuc, lepo in procvitajoče mesto sredi Morave, z razvitim češkim kulturnim življenjem, vabi k veliki manifestaciji češkoslov.-jugoslov. vzajemnosti, ki bo, kakor smo že poročali, v dneh 10. in 11. julija. Ondotna delavna in iniciativna Češkoslov.-jugoslov. liga je sprožila akcijo da se v mestu, kjer je

koj po sklepu kongresa sestali jugoslovenski delegatje in zastopniki čeških društev iz Jugoslavije k posvetovanju o ljubljanskem kongresu, ki bo dne 7. avgusta z izletom naslednjega dne na Bled. Ker bodo na kongresu navzoči zastopniki centralne lig v Beogradu in vsake posamezne lige, oziroma čeških društev, bi se nudila prilika, da se na kratki seji določijo smernice za ljubljanski kongres. Zvečer istega dne bo v Reprezentančnem domu pozdravni večer, ki naj bo družabna manifestacija vzajemnosti med Češkoslovaki in Jugoslovani. Prireditve bo otvoril predsednik centralne lige minister na razp. dr. M. Hodža, v imenu Jugoslovenov bo odgovoril minister Trifunović. Sledil bo umetniški program in zakuska. Mimo raznih oficijelnih osebnosti in najodličnejših zastopnikov praške družbe se udeležijo prireditve tudi predsedstvo ČOS.

Kakor je sporočila Centralna liga v Beogradu, se bodo tamošnji delegatje odpeljali iz prestolice v sredo dne 30. junija z dunajskim brzovlakom, ki odhaja ob 23.20. Ta brzovlak bo imel po-

med vojno umrlo mnogo Jugoslovenov, postavi mavzolej in hkrati spomenik padlim jugoslovenskim junakom. Akcija je imela uspeh. S pomočjo javnih zbirk je zbrala liga toliko denarja, da je lahko realizirala svoj načrt.

Slika, ki jo prinaša »Jutro«, priča, da so dobili naši junaki v daljnem moravskem Olomucu spomenik, ki bo težko našel enakega v domovini. Že sam pogled na arhitektonsko obliko nam kaže, da je spomenik z kostnico umetniško delo, ki je dostojno češkega kulturnega slovesa in jugoslov. narodne hrabrosti. V lepem gaju s smrekami in brezami stoji v antičnem slogu zgrajena kostnica z umetniškimi skulpturami in reliefi, ki predstavljajo na simboličen način jugoslov. junaštvo in po-bratimstvo Čehoslovakov in Jugoslovenov v boju in v svobodi. Tako bo tudi kameni spomenik sredi lepe češke Morave pričal še pozni rodovom, da v bojih za svobodo preizkušeno bratstvo ni prazna beseda, ampak da so v njem žive narodne sile: duh vzajemnosti, ki stremi k slovanskemu občestvu.

Lovstvo in ribištvo

O koscu

Takole od majnika naprej pa tja do srede septembra čuješ lahko ob vsaki uri po dnevi, posebno pa na večer in pozno v noč na naših senožetih, posebno pa na močvirnatih košeninah neumorno hreščati in žagati svoj enakomerni »kérk, kérék« žival, katere radi tega čudnega, sicer v trdnem taktu izvajane, vendar le prenakomernega petja brez vsake nijanse in prav uporabljene dinamike, nista proglasila za — »žabo«. samo gospod Aci in gospodična Ica, ampak še marsikak, vse bolj narave poznavajoč izletnik iz mesta. Tudi večini lovcev je znan samo po glasu in imenu, in mnogo jih je osivelo v zelenih ledinah, ki niso tega samotarskega čudaka nikoli videli, ne živega, ne mrtvega. Povsod ga je čuti, povsod slediti; ogašja se na levo in desno, zdaj v daljini, zdaj par korakov od tebe; a hodi, išči ga! Za par minut hreščanje preneha, ko se približa mestu, kjer si misli, da ga dobiš pred oči, — a že se iznova oglasi na drugem koncu senožeti. In če mu slediš s psom, spravlja obstajača v nečuvno uzrujanost in obup. Koscec je namreč iziboren tekač, na drugi strani pa silno trdno leži. Puščajoč za seboj močan izrazit duh, pripravi psa do mnenja, da ima ptica baš pred seboj, dočim se mu prekanjenec neopaženo ukrade in v brzemu teku preteče pol travnika in če treba ju zavije tudi naravnost po ovinku proti lovcu in njemu za hrbet. Kvišku pa kosca spraviti, da zleti, je naravnost izreden slučaj, ki se skoro nikoli ne posreči Niti, če slučajno vidiš, kje je pal, se ne zvišajo lov-ske šanse. Zato je kosca ustreliti malo več, kakor pa zbiti kakega hrupnega jereba z brnčega poleta. Zlahtno postrv vjame vsaka neroda, ali ničvredna pošast pa zahteva mojstra.

Iz tega, kar smo povedali, sledi, da se mora lovec, ki bi se odpravil na lov na kosca, založiti predvsem z visoko dozo nebeškega potrpljenja, tako zase, kakor za svojega obstajača. Prehodil bo mnogo košenine in trave, in dobro bo spal zvečer. Če si bo pa dal zasledovanega ptiča speči, je drugo vprašanje; — morda bo tudi opoldanski ječmenček dober.

Koscec (gallinula crex) spada k povodnim kokoškam, je kakih 25 cm dolg ptič-močvirnik, v priliki velikosti naše grlice. Z razpetimi krili obsega 40 do 45 cm širine. Glava je pokrita z rjavim, in črno pegastim perjem; nad očmi poteka zelenkast pramen, ki je pri samici nekoliko svetlejši. Hrbet je rdečrjav z rmenimi in rjavimi podolžnimi progami. Vrat, prsi in trebuh so sivi. Sarenica rjava, nožici sinji.

Koscec je selivec, ki dojde k nam spomladi in nas ostavi nekako s prepelicami. Dasi navidezno jako nerodno leta, potuje daleč in prezimi celo v Afriki. Pari se v majniku. Jako enostavno, iz bibejva površno zloženo gnezdo je založeno s kakimi 8 do 12 belimi, pikastimi jajčki, iz katerih se izležejo mladiči v treh tednih.

Koscec živi ponajveč od žuželk in črvov, a tudi ptičjih jajčec ne zametuje. Sicer pa resne škode ne dela. Njegovo meso je pri ljudeh, ki ljubijo te vrste divjačino, v vi-

sokih čišlih, osobito jeseni, ko se ptič odebeli.

Kdor ima torej poželjenje po njem, hajd na noge, drugače ne bo nič! Oskrbeti si ga boš že moral sam, ker Stacul ga ne prodaja. Pomozi bog, junaki!

Postrv — škodljivka lastnega zaroda

Junija, julija in avgusta so v normalno vročih poletjih glavni meseci za sport na postrv in lipane. Tako s pernico kakor kapeljni in vrtili v teh mesecih, posebno v poznih popoldanskih, v zgodnjih jutranjih in večernih, odnosno nočnih urah opravljajo največ. Ponoči od ene do treh zjutraj pa po naših izkušnjah ribe počivajo. V mesečnih, svetlih nočeh posebno velike postrv prav rade prihajajo iz svojih skrivališč na plitvine in ropajo, kolikor jim je le možno. Pogosto so to baš v potokih in potočjih živeče stare velikanke, ki se trajno skrivajo, se ne dajo podnevi izbrabiti iz svojih duplin za nobeno ceno in ne primejo na nobeno vabo. Žive pa skoro izključno od svojih vrstnic, manjših postrv. Zato je v takih vodah smatrati vsako postrv, ki je prekosila normalno ondoto postrvjo velikost dvakrat ali čelo tri in večkrat, za absolutno škodljivko, ki jo je treba vloviti in spraviti iz vode za vsako ceno.

Taka požrešna starica, ali če jih je celo več, so tudi vedno vzrok, če v sicer dobro zastavljenem postvrniku, baš pod kakim globokim jezom, kjer se da izključiti četrto in dvenozno vidre, ni nobenih postrv. Če tak tolmun, kjer si pričakoval najboljši plen, najdeš prazen in več, da ni tatov, smeš staviti, da v njem kruto vladajo kake velikanke, skrite v skalah, in da uničijo vsak novo približivši se rep. Iztrebiš jih samo z nočno nastavto na kapeljina ali na piškurja. Če si prav in dobro nastavlil, ne bo preteklo teden dni, ko izleveče kako jutro par kil težko postrv na dan. Če to ponoviš še nekajkrat z uspehom, ali brez uspeha, boš videl, da boš imel v par tednih, vsaj v par mesecih, precej prazni tolmun poln rib normalne velikosti.

Seveda ni vedno samo večja postrv, ki je takemu roparju kriva; tudi sulec, čučke ali celo zavratni menek je prav tako lahko izjemoma nadomeste. Poznamo primer, ko smo pričakovali v tolmunu pod razdrtim jezom ob zapuščenem mlinu sredi gorza postrv in smo ujeli skoro 3 kg težkega menka. Zato pa smo ujeli v jarku, 40 cm globokem in 50 širokem, tekočem preko planinskega travnika, v čigar vodi je mrgolelo 15 do 20 cm in še manjših postrv, hranečih se večina od samih gamarov, nad 2 kg težko postrv, v njenem želodcu pa smo našli 4 drobne postvrce, ki jih je pogoltnila, preden se je zagoltnila na našem kaplju. V vodi vlada dokaj hujši in brezobzirnejši boj za obstanek, nego na zemlji. Zato tu večji manjšemu nikoli ne prizaneha in zato je tudi v postvrnikih smatrati vsako preveliko postrv za roparico in škodljivko, ki ne spada vanj.

Gospodarstvo

Tedenski borzni pregled

Poležaj v zasebnih vrednotah nespremenjen. — Vojna škoda koncem tedna čvrstja. — Dinar približno čvrst. — Ponovna mednarodna oslabevala lire in francoskega franka.

Zagreb, 3. julija.

Zasebne vrednote niso pokazale ta teden nikakega zboljšanja položaja. Običajni zaključki in običajno majhno valovanje tečajev. Vojna škoda, ki je bila ta teden malo slabša, se je večeraj napadoma močno okrepla, in sicer v glavnem zaradi manjše ponudbe, ki se je začela večeraj bolj čutiti, ker Narodna banka v Beogradu že dva dni ni oddajala teh obveznic.

Dinar se je držal med neznatnim valovanjem ves teden prav krepko in je danes najnižji dan zaključil v Curihu z 9.14. Mednarodna sta preli koncu tedna precej nazadovala italijanska lira in francoski frank. Vozroki so vedno eni in isti. Podoba je, da vsa prizadevanja za sanacijo teh dveh bolnih valut ne bodo še tako hitro dosegla uspeha.

Zagreboško devizno tržišče se je ravno v glavnem po tečaju dinarja v Curihu in po se devize držale na nizkem nivoju. Devizi na Pariz in Italijo sta v skladu z najnim mednarodnim nazadovanjem precej popustili tudi v Zagrebu. Večeraj je bilo na berzi izredno povpraševanje po devizi na Prago, ki je bila čvrsta, dasi mednarodno ni zabeležila nikake spremembe. Vse povpraševanje po devizi na Prago je pokrila Narodna banka, ker zaradi zastoja izvoza v češkoslovaško in zaradi velikih težkoč, ki jih dela arbitražni generalni inšpektorat finančnega ministrstva, ni skoro nikakoli ponudila v tej devizi. Sploh je morala Narodna banka v večji meri intervenirati tudi v drugih deviznih taktikah večeraj kakor nekatere prejšnje dave minulega tedna. Večerajni dan se je zaključil v splošnem z neizpremenjeno tendenco. Povprečni dnevni promet v devizah je bil ta teden malo večji.

V današnjem svobodnem prometu so zabeležene naslednje povprečne tečajev: Italija 199, Svica 106.50, Pariz (denar) 153, London 275.68, New York 56.63, Praga 168, Berlin 1350, Dunaj 800.75. Italija je dalje mednarodno oslabevala, dočim se je frank malo popravil. Za Vojno škodo ni bilo večjega zanimanja. Trgovala se je po 309, v Beogradu pa po 308.5.

Ljubljanski trg

V minulem tednu je bilo na ljubljanskem trgu živahnije, ker se je spričo vselejnjih gozov več povpraševalo po raznih živilih. Zlasti zelenjava in sočivje sta se v večji meri prodajala. Zato je bil opaziti tudi majhen skok cen na zelenjadnem trgu. Pšenica moka se je ta teden malo pocenila. Enako pšenica. Krma je znatno dražja, kar ima svoj izvor gotovo v slabem vremenu, ki je bilo košnji neugodno in je marsikje krmo pokvarilo. Cene so bile minuli teden v Ljubljani naslednje:

Meso in mast: goveje meso 15—19, telečina 17—20, svinjina 22—25, slanina 20 do 22, mast 25, šunka 35, prekajeno meso 30—32, koštrunje meso 14—15, konjsko meso 6—8, hrenovke 35, tlačenke 30, sveže kranjske 30—40, polprekajane kranjske 32 do 35, suhe kranjske 67, prekajena slanina 28—30, Dunaj za kg. Perotina: piščanci 12—20, kokoši 25—35, petelin 30—40, 26, po komad. Ribe: karpi 25—30, ščuke 26, postvri 55—60, klini 15 Din za kg. Mlečni proizvodi: mleko 2.50—3 Din za liter, sirovo maslo 40—45, čajno 50—60, maslo 45, bohinski sir 38 Din za kg. Jajca: 1.75—2 Din za par. Sadje: hruške 4 do 10, fige 15, orehi 10—12, luščeni 30—32, češnje 4—9, suhe češnje 10—11, marelice 20—28 Din kg. rdeče jagode 4, borovnice 2.50 Din liter. Specializirano in košarjarsko blago: kava 48—76, pražena 56—100, kristalni sladkor 18.50, v kockah 15.50, riž 8—12, testenine 10—12, čaj 75 Din za kg. Mlevske proizvodi: moka «0» 6, «1» 5.50, kaša 6—7, ješenj 6—8, ješenj 10—13, otrobi 2.50, turščina moka 3.50—4, turščini zdrob 4—5, pšenični 7, ajdova moka 8—9, ržena 5 Din kg. Žito in strošnice: pšenica 355—370, riž 250 do 280, ješenj 230—260, oves 240—280, prosa 275—300, nova sušena turščina 210—215, ajda 280—300, fižol 350, grah 400—500, leča 600 Din za 100 kg. Kurjava: premog 43.50 Din za 100 kg, trda drva 150, mehka 75 Din za kubični meter. Krma: sladko seno 100, polsladko seno 80, kisto 75, slama 50 Din za 100 kg. Zelenjava in sočivje: glavna solata 4—5, štruncata solata 2—3, ajserica 4, zgodno zelje 10, kisto zelje 2—2.50, ohrovt 10, karfižola 7—8, šparglji 20—25, kolerabe 4—5, špinata 7 do 8, paradižniki 12, kumare 10, buče 10, grah

Mariborski trg

Na trgu dovolj zelenjave, kateri cene padajo. Ker se je bilo bati deževja, je bilo zelo malo krme na trgu. Slaninariji so pripeljali na trg 18 voz s 50 svinjami, ki so jih prodajali na drobno po 10.50—27 Din za kg, v velikih komadih pa po 15—17 Din za kg. Krompirja je bilo 12 voz po 0.75—2 Din kg.

Ostale cene: Meso in mast: goveje meso 8—19, telečje 12.50—20, svinjsko 10.50 do 27, sveža slanina 18—21.50, prekajena 24 do 30, mast 20—26, ovčje meso 12—15, kranjske klobase 35—40 Din za kg. Perotina: kokoši 35—45, piščanci 15—22.50, gosi 30—50 Din komad. Kozlički: 75 Din komad. Fižol: 2—2.50 Din liter. Zelenjava in sočivje: fižol v stročju 8, kumare 2—4, karfižola 2—7, česen 10 do 18, čebula 3—5 Din kg, sveže zelje 1—3 Din glava, kisto zelje 2—3, paradižniki 12 Din kg, glavna solata 0.20—1 Din komad. Sadje: maline 10 Din liter, borovnice 20 do 2.50, slive zgodnje 12, breskve 16—20, marelice 20, češnje 5—10 Din kg (2.50 do 3.50 Din liter). Mlečni proizvodi: mleko 2—3, smetana 12—16 Din liter, sirovo maslo 40, čajno 45—65, kuhano 50 Din kg. Jajca: 0.75—1.25 Din komad. Med: 22—25 Din kg.

Cene krmi, ki jo je bilo malo na trgu, so bile naslednje: seno 75—80, slama 50 Din za 100 kg.

Tržna poročila

Svinjski sejem v Mariboru (2. t. m.). Na večerajni svinjski sejem je bilo prignanih 147 svinj ter štiri kote. V skupnem je bilo prodanih 80 svinj. Cene so bile naslednje: prasi 5—6 tednov stari 100—150, 7—9 tednov stari 160—200, 3—4 mesece stari 350 do 380, 5—7 mesecev 420—450, 8—10 mesecev 550—580, 1 leto stari 1000—1200 Din za komad; 1 kg žive teže 10.50—12.50, 1 kg mrtve teže 15—17 Din.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (2. t. m.). Zaradi neugodnih poročil iz Evrope se je tendenca na ameriških borzah okrepla. Tudi budimpeštanski terminski trg se je otvoril v višini tečajev, ki pa so popustili na vesti o zboljšanju vremena. Na dunajskem tržišču je spričo teh različnih vesti vladala rezerviranost. Riž in turščina sta tendirala zelo čvrsto. Notirajo vključno blagovnoprometni davki brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 47.50—48, potiska 49.50—51; riž: 26.25—28.25; turščica: 24.50—25.50; oves: domači 32 do 33; seno: avstrijsko stisnjeno, polsladko 16.75—17.25.

Sezonski krediti Narodne banke. Te dni je uprava Narodne banke v Beogradu odobrila znatno število sezonskih kreditov na prošnje, ki jih je prejela tekom meseca marca, aprila in maja. Vsi oni, katerim so ti krediti dovoljeni, jih morejo uporabljati takoj, čim bo banka zainteresirane obvestila o visokosti določenih vsot. Letošnji sezonski krediti bodo manjši kakor lani in se lahko uporabljajo že od 1. t. m., ko se začnejo dovozi novega žita.

Stanje hmeljskih nasadov v savinjski dolini. Iz Zalcia nam poroča hmeljarsko društvo za Slovenijo z dne 28. t. m.: Minule tedne smo imeli mokro in mrzlo vreme ter prav malo solca. Kljub temu pa hmelj ni zastajal v razvoju. Tudi redki nasadi poznega hmelja, v katerih se je proti peronospori škropilo, kažejo dosedaj bujno rast. Vendar se bojimo, da se bo bolezen vnovič uničujoče prikazala. Golding je došel do vrha drog, ima precej stranskih panog, na katerih se že vidijo prvi cvetni nastavki. Energično izvršeno obrambno delo proti hmeljski stenici, ki se je tu in tam prikazovala, je imelo najboljši uspeh med cvetenjem — kakor zadnji dve leti — in je upati, da je preteča nevarnost za sedaj odstranjena. V predprodaji se brez uspešnosti ponuja po 60 Din za 1 kg.

Propaganda za izvoz naših industrijskih proizvodov v Albanijo. S trgovinsko pogodbo med našo državo in Albanijo, ki je bila nedavno sklenjena, se odpira v Albanijo našim industrijskim proizvodom novo tržišče. Privilegirana trgovinska agencija kraljevine SHS s sedežem v Skadru se je zbog tega dejstva odločila prevzeti organizacijo izvoza naših proizvodov na to novo tržišče. Uspeh je vsakelej odvisen od kvalitete blaga in primernosti cen. Kot začetno propagandno sredstvo bi agencija potrebovala ilustrirane kataloge in cenike naših tverdi in njih za izvoz v poštev v poštev

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 3. julija 1926

Višina barometra 308.8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smer vetra in brzina v m	Oblačnost	Vrsta padavine	
							opazovanja	mm do 7 ure
Ljubljana (dvorec)	7.	759.7	15.6	91	mirno	10		5.3
	8.	759.6	16.2	90	mirno	10		
	14.	758.1	23.6	51	NW 0.5	4		
	21.	759.8	19.4	80	NNE 0.5	10		
Maribor	8.	759.0	17.0	89	NW 5	10		14.0
Zagreb	8.	758.9	19.0	78	NW 5	10		
Beograd	8.	000.0	00.0	00	NW 5	0		
Sarajevo	8.	000.0	00.0	00	0	0		
Skopje	7.	758.8	18.0	70	0	10	dež	0.1
Dubrovnik	7.	757.9	23.0	56	SE 1.5	2		
Praga	7.	760.8	18.0	—	N 3	10		4.0

V Ljubljani je povprečni barometer nižji kot večeraj za 0.6 mm.

Solnce vzhaja ob 4:19 zahaja ob 19:50, luna vzhaja ob 01:16, zahaja ob 15:27.

Vreme v Evropi se je v preteklem tednu vendarle obrnilo na bolje. Nad kontinent je segel pričetkom tedna visok zračni tlak z Atlantskega oceana ter se razprostrl preko cele evropske zapadne polovice. Povsod se je pod vplivom visokega zračnega pritiska vreme izdatno izboljšalo; zjasnilo se je in tudi ogrelo. Tudi mi smo bili v prvi polovici tedna deležni tega izboljšanja, dasi smo stali samo ob robu predela z visokim tlakom; zato se barometer ni mogel posebno dvigniti in dež se nam je ponujal vsaj še s per kapljami.

V drugi polovici tedna pa se je vreme znova poslabšalo pod vplivom nizkega zračnega tlaka, ki se je obdržal v območju Balkanskega polotoka ter se nato še razširil na sosedne predele. Razvila se je posebna depresija s središčem baš nad Balkanom ter se trdovratno držala na mestu več dni; njen kvantni vpliv je segel še v vzhodne

Alpe ter v srednje Podonavje, kjer je tudi močno deževalo. Največji nalivi pa so bili v centralnih predelih Balkanskega polotoka, kjer je običajno v tej dobi izredno suho vreme. Toda enomerno deževje se je omejevalo na Balkanu in njegovo sosedstvo v Alpami vred, vasa zapadna in severna Evropa pa tudi večina evropske sredine so imele povsem lepo in suho vreme in ga imajo še sedaj. Visok zračni tlak gospoduje tamkaj še vedno.

Ob zaključku tedna smo še vedno v obrobnem pasu depresijskega predela, zato se nam vreme ne more umiriti.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Menjajoče se oblačno, deloma razjasnitev, soparno, velika možnost neviht.

Tržaška vremenska napoved za nedeljo: Razni šibki vetrovi. Nebo pretežno jasno, kasneje oblačno. Temperatura od 19 do 23 stopinj. Morje mirno.

prihajajočih proizvodov. Proizvodi, ki bi jih bilo po sedanjem položaju mogoče na albaniskem tržišču plasirati, so: proizvodi lesne industrije, industrije usnja (usnje, čevlji), grafične industrije, industrije alkohola (pivo, likerji), živilne industrije (sladkor, moka), papirne industrije (papir, kartonaža itd.), kemične industrije (petrolej, bencin, soda, farmacevtski proizvodi, sveče, milo), pohištvo, tekstilne industrije in razne druge industrije (galanterija, steklo, porcelan, šetke, eterit, karbid, vrvarski izdelki in razne kovine). Interesanti, ki bi se zanimali za izvoz gori navedenih proizvodov v Albanijo, naj se obrnejo na Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, odnosno direktno na Agence Commerciale Privilegiees du Royaume des Serbes, Croates et Slovenes, Scutari, in naj po možnosti pošljejo svoje kataloge.

Cene na celjskem živilnem trgu so bile v začetku t. m. naslednje: Meso in mast: govedina I. 16—18, II. 12—14, telečina I. 19, II. 17, svinjina I. 27.50, II. 25, slanina I. 24, II. 22.50, mast 27, šunka 32.50, prekajeno meso I. 30, II. 27.50 Din kg. Perutnina: piščanci 12—20, kokoši in petelin 35, race 40 Din komad. Mlečni proizvodi: mleko 2.50—3, kisto smetana 12 Din liter, sirovo maslo 44, čajno 56 Din kg. Jajca 10 Din komad. Sadje: hruške 10, marelice 10, češnje 5 Din kg. Specializirano blago: kava 52—72, sladkor v kristalih 14, v kockah 16, riž I. 12, II. 9, testenine I. 12, II. 10, mlo 16—18 Din kg. Mlevske izdelki: moka: «0» in «0» 6, «2» 5.70, «4» 5.20, turščina moka 2, turščini zdrob 3.50 Din kg. Žito: pšenica 320—330, riž in ješenj 220, oves 250, turščica 200, fižol 350 Din za 100 kg. Krma: sladko seno 65, polsladko 60, kisto 55, slama 40 Din za 100 kg. Zelenjava: zgodno zelje 6—8, kumare 10, grah v stročju 5, fižol v stročju 8—10, čebula 5, česen 18, novi krompir 2—5 Din kg.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 9. t. m. ponudbe za dobavo materiala za saniranje stranišč, do 20. t. m. pa za dobavo 3 železnih oken za postajo blagajno. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju direktorja. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 6. t. m. ponudbe za dobavo 300 komadov električnih žarnic. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 10 t. m. pri Upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 387.400 kg belega papirja; 26. t. m. pri Upravi barutne in Kamnika glede dobave 100 kg sukana, 15.000 kg preje od jute, 1000 m gradla in 4000 m bombaževga platna (amerikan); pri direktorju državnih železnic v Sarajevu glede dobave 310 komadov vzmeti (Stützen-Vollfeder für Tender); 27. t. m. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede prelaznih varnostnih naprav ter glede dobave del za signalne in varnostne naprave; pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave tapetirkega in jermenarskega materiala; 28. t. m. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave okretnih ključavnic in zatvornic tirov; pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave metalnih legur, glede dobave platnena materiala, cinkaste in pocinkane pločevine, kovinskih palic in žic (bakrene, železne in iz medi) ter bele in posvinčene pločevine ter razne žice; pri odeljenju za mornarico v Zemunu glede raznega gradbenega in tehničnega materiala za gradjevinsko upravo mornarice v Tivtu; 29. t. m. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave žilnih in kolarskih žebeljev, 1500 kg terpentina in 7000 kg dvakrat kuhanega firneža, barv (v prahu, oljnatih, emalji), brinolina, sikativna in lanenega olja; glede dobave 19.000 kg litega železa, gloda dobave pliša, lanenega platna in blaga za zavese ter razne vrvice; pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave omar za vozne karte, svetiljk in komposterv; 30. t. m. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave železne pločevine, glede dobave drobnega kovinskega materiala (baker in bela kovina v palicah; žica bakrena, iz medi, platine; pločevina razna, svinec in svinečne cevi itd.); 31. t. m. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 6100 komadov smolnatih bukelj, pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznih vijakov, ključavnic, železa, plinskih cevi, pocinkane jeklene vrvi in zidarskega materiala. Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Banina insolvenca v Bologni. Iz Bologne poročajo: Nedavno se je fuzijonirala Banca dell' Italia Centrale v Firenzi z denarnim zavodom Banco Adriatico v Bologni. Fuzija se je izvršila, da bi se pomagalo zavodu Banco Adriatico, ki se je nahajal v težkočah, na noge, toda izkazalo se je, da se je tudi drugi zavod majal. Oba zavoda sta ustavila plačila. Skupni primanjkljaj se ceni na 17 milijonov lir.

Amerika in vprasanje stabilizacije francoskega franka. V oficijelnih washingtonskih krogih se nazirajo, da bi se mogel francoski frank stabilizirati na bazi 1 dolar = 35 frankov, če se bodo sanacijske mere hitro realizirale. V tem primeru bi mogla Francija računati tudi na ameriško pomoč.

Borze

TRST. Devize: Beograd 50.25—50.75, Dunaj 405—415, Praga 84—85, Pariz 76.25 do 77, London 138—139.40, New York 23.66 do 23.90, Curih 547—554, Budimpešta 0.0400—0.0410, Bukarešta 13—14; valuta: 50—50.50, dolarji 23.50—23.70, 20 zlatih frankov 106.50—107.50, zlata lira 542.60.

CURIH. Beograd 9.14, Berlin 122.995, New York 516.625, London 25.1325, Pariz 13.95, Milan 18.10, Praga 15.30, Budimpešta 0.007230, Bukarešta 2.49, Sofija 3.725, Dunaj 73.0125.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Berlinu 7.432.

Svarilo!

Svarim vsakogar proti raznašanju neresničnih vesti proti moji ženi ali mojemu sinu, ker bom v prihodnje proti vsakomur sodnijsko postopal.

PAVEL RADEŽIČ.

Obvestilo

Podpisana izjavljam, da nisem plačnica dolgov, ki bi jih kdorkoli napravil na moje ime ter ne priznam istih.

Viš: Rožna dolina, dne 3. junija 1926.

983 JOSIPINA SVARCMAN
hljna posestnica.

Poslano

Namen mojega «Poziva» je bil, da me tožite. Torej, g. dr. Küssel, le hitro na delo! Da se pa nisem udeležil razprave, tili vzrok drugje, kakor si Vi mislite. Spomenica, o kateri govorite, je ena sama debela laž. To želite 980

ZAGAŽEN IVAN.

Se vedno kupite najbolje in najceneje ravno dole moške modne šofe, različno perilo, belo in rjavo kontentino, gradl za žimnice ter vse drugo manufakturno blago v že 5268a znani trgovini!

Ivana Krošeli

Kette-Murnova (Martinova) cesta št. 15.

Peter Kobal

KRANJ, Glavni trg.

Podružnica: Ljubljana (Kolizej)

Velezaloga pohištva. Specialiteta: Klubgarniture. Lastno tapetirstvo in zaloga vseh tapetirskih predmetov, Crin d'Afric (morska trava).

Velesejem: Paviljon E 50-56. Razstava v Kolizeju. 5013 a

„Spectrum“ d. d.

Inž. Kopista, Dubsky in Krstić

tvornica ogledal in brušenega stekla

LJUBLJANA VII.

Medvedova ulica 38, telefon 755

82 Zagreb, Beograd, Osijek.

Središnja: Zagreb.

Zrcalno steklo, portalo steklo, mašinsko steklo 5-6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljevanje v med. Fina, navadna ogledala.

Trgovina perila

HED. ŠARC, Ljubljana

Selenburgova ulica 5.

Prezemanje oprem za neveste od priprave do najinejše izvršbe.

Zaloga platna vseh širin, šifon, kreton, cefir, namizni prti in serviete, brisalke, žepni robci, nogavice, kopalne obleke, plašče. 102 a

Ugodni nakup šifona od Din 17— dalje.

Perje in puh. Pralnica in likalnica.

Najsigurneše v porabi, torej najboljša.

Nizke cene!

Réform

steklenice

za konzerviranje sadja in povrtnin v vseh velikostih ter vse druge pritlikline in Zupantevo knjigo: Konzerviranje sadja in povrtnin ima v zalogi trdka

Lovro Petovar, Ivanjkovi.

151-a Ceniki se pošljejo na zahtevo.

A. Amann, Tržič

moderno podjetje za fino in elegantno

pohištvo

Specialiteta: 70 a

Lepe jedilnice in spalnice

v okusnih formah, najso-

lidnejši izdelavi in nizkih

cenah. — Razstavljeno:

„Velesejem“ Paviljon E št. 19-21

LOKOMOBILE

MOTORJI DIESELOVI in na sesani plin

JAREMNIKI PINI & KAY kompl. žage

Povoljni plačilni pogoji

Braća Fischer d.

Zagreb, Pantovčak 1b.

Stanje vložnega denarja nad 180 milijonov dinarjev ali 720 milijonov kron.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju.

Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je **denar tu popolnoma varen.**

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

Telefon števil. 16

Ustanovljena l. 1889

Poštni ček 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

LJUBLJANA, Prešernova ulica.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še **mesto Ljubljana** z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej **sodišča** denar nadoletnih, **župnijski uradi**, cerkveni in **občinske** občinski denar.

STOLARNA V SODRAŽICI

(SLOVENIJA)

nudi po tovarniški ceni vse svoje izdelke, kot:

poltrane stole za gostilne in kavarne, vrtno za bopne stole, naslanjače s platnom mize, stole za kina, itd.

Zahtevajte cenike in vzorce!

ZAHVALA.

Gospodu hotelju pri PETRANU NA BLEDU se za brezplačno postrežbo in prenočišče, ki ga je nudil ponesrečenim mladim ob priliki vožnje s colnom po jezeru, najpriznaneje zahvaljujemo.

Prizadeti stariši

GOSTILNA

Kdor želi dobro in dobičkasno naložiti svoj denar v lepo gostilniško posestvo, v bližini Ljubljane, v lepem in prijaznem kraju, v bližini dveh tovarn, z velikim nedeljskim prometom, znano dobro obiskana stara gostilna z lepimi prostori in velikim vrtom, se resnemu kupcu po nizki ceni in pod ugodnimi pogoji proda. — Več se izve pri lastniku, katerega naslov pod upravo „Jutra“.

5261a

NAZNANILO.

CENJENEMU OBČINSTVU NAZNANJAM, DA SEM S 1. JULIJEM 1926 PREVZEL

HOTEL IN RESTAVRACIJO

„UNION“
V CELJSKEM DOMU.

PRIZADEVAL SI BODEM CENJ. GOSTOM POSTREČI S PRVOVRSTNIMI VINI, VEDNO SVEŽIM PIVOM IN IZBORNO KUHNJO PO SOLIDNIH CENAH. PRIPOČAM SE ZA MNOGOŠTEVIJNI OBISK IN JAMČIM ZA TOČNO POSTREŽBO.

A. M. HLAVAČ,

HOTELIR IN RESTAVRATER

5263

REVMATIZEM.

ZAHVALNA IZJAVA.

Spoštovani goso. Rahlejev!

Naj pridem tudi jaz z zahvalo. Za svojo ženo sem vzel spomlad dve steklenici Vašega zdravila in je že po dveh mesecih ozdravela. Tako tudi Draginji Dakmavje, Marku Ciriču, Nikoli Markovu, Djurasiču, eno steklenico pa v kulo Ledjensko. Vsem je dobro pomagalo razen Djurasiču. To je moje sedmo pismo.

S spoštovanjem Nenad Brkič, Stadar, Bačka.

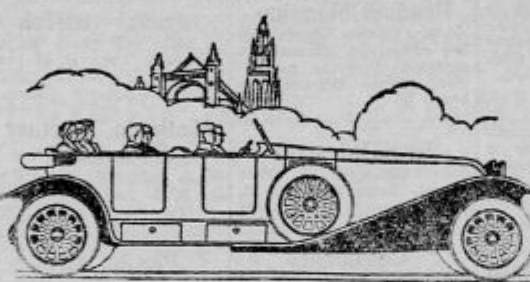
Gospod doktor!

Vporabili smo Vaš lek „Radio Balsamika“ in se obnaša prav dobro. Zato pošljite še eno steklenico na naslov Dušan Milenović, ključavničar, Kragujevac.

Z odličnim spoštovanjem Hranilović, kovač iz Bara.
Zaravito „Radio Balsamika“ izdejuje, prodaja in razpošilja proti povzetju laboratorij „RADIO BALSAMIKA“, Beograd, Kosovska 43.

105

4 sedežni avto samo Din 48.000—

Renault!

najsolidnejši voz.

Nove izdatno znižane cene!

Zahtevajte ponudbo pri zastopstvu:

A. LAMPRET,
Ljubljana, Dunajska cesta 22

Niti razprodajne cene

niso tako ugodne kot sedaj v TRGOVSKEM DOMU v Mariboru nastavljene nizke cene za vse pomladansko in poletno blago.

Vsled zelo neugodne deževne sezije sem se odločil vse pomladansko in poletno blago razprodati in sem zato vsemu blagu cene izdatno znižal. Nikdo naj ne zamudi te redke in ugodne prilike in naj pohiti v TRGOVSKI DOM.

Velikanska izbira najlepšega blaga, sukna, volnenega blaga, pol-delena, crepa, eponža, zefirja, popelina, etamina, batista, šifona, platna, oksforta, plavine itd. kakor tudi največja izbira **polsvile in čiste svile** v najlepših modnih barvah nudi v dobrem okusu vsakemu kupcu najlepšo ugodnost za nakup svojih potrebščin

veletrgovina TRGOVSKI DOM, Maribor

Razni ostanki ne čisto zastoj.

Pomladanska razstava. 4832a Pomladanska razstava.

PAVILJON „E“, PROSTOR 12, 14, 16

Prva tovarna umetnih cvetlic cvetličarna „PALMA“, Podčetrtek (Slovenija)

Konkurenčne cene! Imetnik FR. STRES Zahtevajte cenik! 5099a

RAZPIS.

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Sloveniji r. z. z o. z. razpisuje

stavbena dela za razširjavo svojega skladišča.

Narčni in stavbeni pogoji so interesentom na vpogled od 4. julija t. l. naprej dnevno od 8. do 12. in od 15. do 18. ure v prostorih Nabavljalne zadruge v Šiški. Izvodi stanejo po 100 Din.

Pismene ponudbe je vložiti v zaprtih kuvertah do sobote, dne 10. julija do 12. ure.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Razstavljeno v paviljonu „J“ v kojah 572 - 576!

Največja tovarna pletenin, nogavic in trikotaže

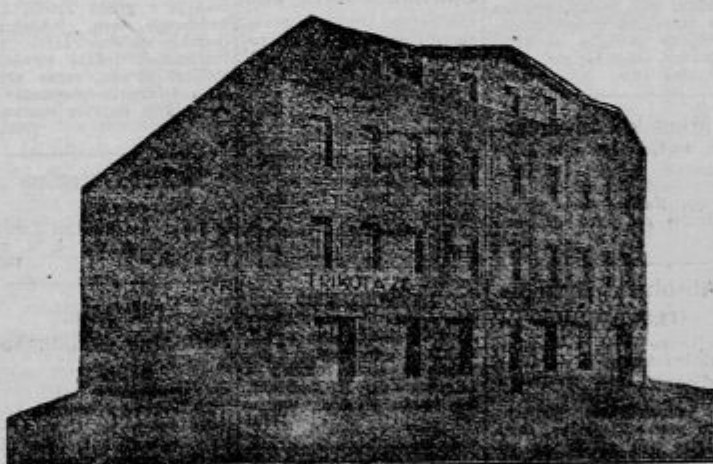
„IKA“

Adamit & Korbek

družba z o. z.

Kranj

SHS.

Izdeluje
pletanine,
nogavice
in
trikotazo
vseh vrst

Kopališče (Slovaško) PISTYAN

pomaga izvanredno proti revmi, protinu, ishi-asu, eskudatom in ženskim boleznim. Zepena močvirna vrela izvirajo iz tisoč metrov globine ter pospešujejo znojenje da bolezen izgine.
„Thermia-Palace“ jedini hotel s kopelmi, prečnim dietm. Bogat zbor penzionov, za redni stajž od Din 60— dalje.
Prekrasna lega. Blaga klima. Iznis. Goll. Veslanje. Od Dunaja s avto (direktno voz) Informacije in glavno skladišče — Pist. blata za hitno zdravlilo 3816
L. Schreiber, Zagreb, Akademski trg 1.

Specijalni sanatorij, največji komfort vsi pripomočki za zdravljenje, teško bolni ne potrebujejo spremstva — Informacije: Zdraviliščna upr. vs Pistryanski odlični zavod za zdravljenje, Penzija dnevno od Din 80. Dr. L. Schmidt in dr. E. Weisz.

TRGOVSKA BANKA, D. D., LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVE preko Din 19,500.000

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

PODRUZNICE:

Maribor, Kamnik,
Novo mesto, Ptuj,
Rakek, Slovenske
Konjice, Slovenj-
gradec, Prevalje

Brzjavke: TRGOVSKA

Telefoni: 139, 146, 458

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 19.—

"I" 614
Poniževalci
sprejemajo vse v st.
A. Šinkovec d. d.
Grosuplje

Ivan Legat, Maribor
Vetrinska ulica 30.
Tel. int. 434

Priveditv

Gasilno društvo
v Smartnem pri Litiji
priredi 8. avg. t. l. veliko
godzno veselico
na kar opozarjamo, da danes
v naša soseda bratska in
priateljska društva. Čisti do-
biček je namenjen za novo
motorno brigado. Pripro-
simo se za najobilnejšo
udeležbo. — Odobr. 1926

Službe

(dobe)
Kuharica
za večerjo v dobri
restoraciji, se išče za
samostojno vodstvo gospo-
darstva na ljubljanski
stanici v Škofji Loki, Go-
ronjske, Plača po dogovoru
— nastop 15. julija 1926.
19066

Trg. pomočnice!
Sprejme se takoj več izu-
ženih prodajalk manufakturne
stroje. Pomočnice se navedbo
referenc in dosedanjega služ-
bovanja pod »Manufaktura
na upravo »Jutra« 19065

Učenko
staro 14-15 let, z dobri
školskimi spričevili, sprej-
mem v trgovino z mešanim
blagom. Prednost ima tista,
ki je zmožna tudi nemške-
ga jezika. Hrana in stano-
vanje v hiši. Pisemne po-
močnice na upravo »Jutra«
pod značko »Močna« 17877

Kuharica
se sprejme takoj na velepo-
stovo. Pojavila daje Josip
Janžič star., veleposrednik
Stara vas — Brežice. 19057

Trg. učenca
sprejme trgovina z mešan-
blagom J. Rahne, Solo 33,
Moste. 19139

Urarski vajenec
peiden in pošteno vzgojen,
z dobriimi školskimi spriče-
vili, se takoj sprejme. —
Ed. Škorp, Mestni trg. 19146

Uradnik ali uradnica
dobi trajno službo, ako raz-
polaga s primerno vzgojo,
ki se zagotavlja v delnicah
in strojeplasti. Cenj. pomočnice
pod »Delničarji« 25. na upr.
»Jutra«. 19155

Mlado postrežnico
išče za čez dan. Naslov
v upravi »Jutra«. 19108

Delavci!
Služba v tovarni Vam je
zagotovljena, če se udeleži-
te z najmanj 10.000 Din. —
Dinar se lahko dvigne po-
ljudno, ako bi služba ne
odgovarjala. — Za vpisane
znesek se dobi delnice.
Pomočnice na upravo »Jutra«
pod »Edino podjetje v Ju-
goslaviji« 30. 19153

Krojaški pomočnik
išče mesta za malo delo. —
Kocjan Karol, Ljubljana,
Dolenjska cesta 25. 19063

Prodajalka
blagajničarka
z daljšo prakso, želi pre-
meniti mesto. Cenjena po-
močnica na upravo »Jutra«
pod »Poštena« 29. 19012

Izvirna šivilja
gre živi na dom. Naslov
v upravi »Jutra«. 17764

25.000 Din kavcije
v gotovini položim takoj,
ako dobim službo uradnika
(blagajničarka) pri denarnem
zavodu in sicer najraje v
Ljubljani. Cenj. pomočnice
na upr. »Jutra« pod šifro
»Kavcija« 5. 19005

Trgovski pomočnik
išče službo za takoj. Po-
loži kavcijo 5000 Din. Gre
tudi za potnika. Cenjena
pomočnica na upr. »Jutra«
pod značko »Priden in so-
stven«. 17958

17letno dekle
močno in zdravo, ki ima sa-
mostojno kuharico, nekaj šiva-
ti ter vsa ostala domača
dela in govori več jezikov.
Išče službo pri boljši dru-
žini. Gre tudi v Ljubljano.
Pomočnice na upravo »Jutra«
in zanesljiva 28. 19164

Kontoristinja
pomolna, samostojna moč,
zmožna posredovati sloven-
skega, nemškega in srbohr-
vatskega jezika, kakor tudi knji-
govodstva, strojeplasti, kore-
spondence in stenografije, želi
premeniti mesto. Cenjena po-
močnica na upravo »Jutra«
in Ljubljani. Cenjena po-
močnica na upravo »Jutra«
pod značko »Vestna in za-
nesljiva« 30. 19145

Kontoristinja
z večletno prakso, želi pre-
meniti mesto. Gre tudi v
Ljubljano. Cenjena po-
močnica na upravo »Jutra«
pod šifro »Dobra moč« 78.
18978

Dekle
K samcu ali vdovu z otro-
ci, želi dekle srednjih let
z večletnimi spričevili. —
Pomočnice na upravo »Jutra«
pod »Škrbna in poštena« 29.
19162

**Samostojen knji-
govodja, bilancist**
išče za 1-2 uri popoldne
posredniške službe proti mali
odškodnini. — Sprejme tudi
vse druge knjigovodje. —
Cenjena pomočnica na upravo
»Jutra« pod značko »Samo-
stojca« 26. 19163

**Knjigovodja-
bilancist**
išče za dvakrat na teden
posredniške službe proti mali
odškodnini. — Sprejme tudi
vse druge knjigovodje. —
Cenjena pomočnica na upravo
»Jutra« pod značko »Samo-
stojca« 26. 19163

Gospa
sodnijsko ločena, išče ma-
njo okrbnico pri samostoj-
ni ali istakotni ločenosti sa-
stojem gospodu. Gre tudi
na Hrasko ali v Bono. —
Pomočnice na upravo »Jutra«
in Ljubljani. Cenjena po-
močnica na upravo »Jutra«
in Ljubljani. Cenjena po-
močnica na upravo »Jutra«
pod značko »Dobra
gospodinja«. 18983

Šofer-mehanik
z večletno prakso in dobri
spričevili, trazen in za-
njeten, išče stalno službo.
Pomočnice na upravo »Jutra«
pod značko »Mehanik« 18.
19135

Šivilja (pomočnica)
išče službo, najraje v Lju-
bljani ali Celju. Cenjena po-
močnica na upravo »Jutra«
in Ljubljani. Cenjena po-
močnica na upravo »Jutra«
pod »Vestna pomočnica«. 19132

Prodaj
PREMOG — ČEBIN
Wolfova 1/11. — Telefon 56
118

Valilni stroj
skoraj nov, za 600 juč, se
se zelo ugodno proda. —
Naslov pove uprava »Jutra«
pod »Valilni stroj«. 19037

Pohištvo
Zelo širi in eleganten
pisarni prevlečen stoli in
posteljo iz trdega lesa s
furnir, proda Jenko, Gra-
dišče 3/1. 19047

Tricikel
in 2 dobro ohranjena moška
kolesa, proda Jakob Mrž-
kar, Viš 94. 19037

Vreče
vsekovratne, proda J. A.
Grebenc, Opekarska cesta 7.
— Najboljše cene. 17789

Drva najceneje
nabavite pri Ivan Šiška,
parketna tovarna in parna
saga, Ljubljana, Metelkova
ulica 4. — Bolni odpadki
od parket (kratk) 15 Din 100
kg; bukovski odpadki od
parket (dolgi) 15 Din 100
kg na skladišču. Dostava
na dom pri odjemu vsaj
500 kg po 5 Din na 100 kg.
Bukove cepce, suhe, na
prosti dolgi 140 Din prost.
meter; — bukovce cepce,
suhe, kratke, 130 Din prost.
meter; suhe, bukovce cepce,
suhe, kratke, 130 Din prost.
meter, strankam v
Ljubljani postavljene na
dom. Oddaja v celih vago-
nih cepce po 22 Din za
100 kg; oddaja v celih va-
gonih okroglice po 18 Din
100 kg; vse franko vagon
Ljubljana, glavni kolodvor
— Trgovci, uradi, banke
id. prebrskite si drva po
tudi najnižjih cenah! — V
skladnici se oddajajo drva
tudi v manjših množinah! 17885

Radio-amaterji!
Mala studnina ceno napro-
daj. Naslov pove uprava
»Jutra«. 19163

Volna in bombaž
za strojno pletenje in do-
kavna ročna dela se dob-
i v veliki izbiri in po naj-
nižjih cenah pri Karlu
Prelogu, Ljubljana, Go-
spodarska ulica 3 in Stari
trg 12. 17699

Poceni se prodaj
na Trjavčevi cesti št. 16
postelja, omara, pisalna mi-
la, stenska ura, slike id. 19013

Moško kolo
dobro ohranjeno, prodam.
Naslov pove uprava »Jutra«
19031

Motorno kolo
3/4 HP. Harley elektro-
met 1926, tahometer, ampe-
rometer, elektr. razsvetljava,
va, socius-sedeč, prtljajni
torbici, voženo samo 1000
km, najboljšo ohranjenost
per casa zano z enoletnim
zavarovanjem. — Pomočnice
Ljubljana, poštni predal 161
19041

Prodaj blaginjo
znamke »Martin Kase«, do-
bro ohranjeno, porabno za
težavni kurir, se prodajo
slov. Slavko Hlastan, Tr-
bovlje 1. 19092

Čevljarji!
Razpredaja podplatnikov po
2 Din parl pri večjem od-
jemu popusti! Kavčik, d. e.
o. z., Stari trg 29. 19148

Radi selitve
ceno prodam sledeče: gugal-
ni stol, steno s šipami, dve
selezni stojali za sušenje,
selezni kurir, se prodajo
množino skateli. Naslov v
upravi »Jutra«. 19022

Dve palmi
lepi, 3 1/2 m visoki, prodam
za 3000 Din. Pomočnice na
upravo »Jutra« pod značko
»Palma« 49. 19129

Pletilni stroj
dobro ohranjen, se proda
za nizki ceni. Naslov v
upravi »Jutra«. 19168

Radio-amaterji!
Mala studnina ceno napro-
daj. Naslov pove uprava
»Jutra«. 19163

Volna in bombaž
za strojno pletenje in do-
kavna ročna dela se dob-
i v veliki izbiri in po naj-
nižjih cenah pri Karlu
Prelogu, Ljubljana, Go-
spodarska ulica 3 in Stari
trg 12. 17699

Pletilni stroj
se prodaj. Naslov pove upr.
»Jutra«. 18996

Prodaj:
omare za led (za pivu in
jedila), okrogle vrtnice mize,
omare za obleke, nočne
omare, postelje z šimicami,
1. dihanje (enakomerni
tok, 3/4 PH), težak voz za
par konj s širokimi kolesi.
Simon Praprotnik, Jenkova
št. 7. 19103

Otroški voziček
(Brunar), dobro ohranjen
se poceni prodaj. Naslov v
upravi »Jutra«. 19109

Posteljo
meko, dobro ohranjeno in
sporniti
otroški voziček
po nizki ceni prodaj Malik,
Poljanska cesta št. 40 (vo-
jašnica). 19117

Methode Mertner
English
proda Znidarič, Rimska c.
št. 5, I. nadstropje, levo. 19121

Pletilni stroj
št. 10/80, malo rabljen,
prodaj ali zamenjaj na
št. 6/60. A. Maček, Vrhnika
19125

Punktrollerji
za masažo, se dobijo zope-
ri pri trdki G. Besednik in
drug. Ljubljana, Prešernova
ulica 5. 19133

Vulkanizira
vse vrste gumijah parna
vulkanizacija P. Škafar
v Ljubljani, Rimska c. 11.
279

Stanovanjska hiša
lepo telesa na vili, 6
orolov, se da v najem. —
Pojavila daje pukovnik
Mitrovič, Gornja Poljska,
Pragersko 17714

Parcela
v izmeri ca. 750 m² v mestu
se ugodno prodaj. Naslov v
upravi »Jutra«. 19035

Visokošolec
instruira čez politice. —
Pomočnice na upravo »Jutra«
pod šifro »Instruktor« 966.
17906

Inštruktor
realce 6. ali 7. razreda, sta-
nuje v Ljubljani, se takoj
sprejme čez politice 2-3
ure na teden k dijakom III.
razreda realce, za ponav-
ljani izpit čez matematiko
in francosino. Pomočnice z
zahtevno honorarja od ure,
je nasloviti na upr. »Jutra«
pod šifro »Instruktor« 166.
19044

Izprašana učiteljica
francoskega in nemškega je-
zika, daje ure. Pripravlja
tudi dijake na ponavljajoče
izpite. Naslov pove uprava
»Jutra«. 19189

Abiturientinja
realne gimnazije, daje ure
v latinščini, francoskimi, nem-
ščini in matematiki. Naslov
pove upr. »Jutra«. 19188

Instruktorja
za francosko, iščem za
3 tedenske ur čez politice
v Ljubljani. Vgraja
naj se v Ljubljani, Ahla-
jeva cesta št. 3, pritišlje
(med 1.—2. uro popoldne). 19084

Če ima kdo naprady
smrekov, jelkov gozd (tudi
posekan) ali majhno po-
sestvo s hišo, četudi od-
daljeno od mesta in želez-
nice, naj takoj pošlje na-
slov na upravo »Jutra«. 17873

Najlepša vila
na primernem kraju in v
najboljsem stanju, se radi
gospodarske smrti prodaj.
Netz Jeserke, Kranj 11.
17674

Stanovanjska hiša
lepo telesa na vili, 6
orolov, se da v najem. —
Pojavila daje pukovnik
Mitrovič, Gornja Poljska,
Pragersko 17714

Parcela
v izmeri ca. 750 m² v mestu
se ugodno prodaj. Naslov v
upravi »Jutra«. 19035

Trgovska hiša
enonadstropna, v srezkem
trgu Slovenije, na najbolj-
šem prostoru v sredi trga,
zravn cerkev v sredi trga,
izmenična, stara in vpejla
trgovina z mešan blagom in
detel, pridelki — posebno
priporočljivo za železnico,
ker je leta v trgu in daleč
na okrog malenkostna, se
takoj ugodno prodaj. Po-
močnice na upravo »Jutra«
pod šifro »Trgovska hiša«. 17100

Letovščar. družini
se odda v najem lepa hiša
v G. O. l. e. c. 1900 m nad
morskim. Sodobna voda,
okoli hiše velik smrekov
gozd. Naslov pove uprava
»Jutra«. 17699

Hišo v Celju
Kralja Petra cesta št. 19
prodaj. Na čisti cesti. Hiša
je bila že dolgo let pekarija
in trgovina. Priprava je
za vsak veleobrat. Hiša je
enonadstropna, v najpom-
nejši ulici na vogalu in ima
fronto na tri ulice. Stano-
vanje in velika skladišča
takoja na razpolago. Ivska
Vojnaka. 19065

Vila ali hiša
enonadstropna, pod Rožni-
kom ali na Mirju, se kupi.
Pomočnice na upravo »Jutra«
pod »Prosto stanovanje«. 19017

Hišico (vilo)
kupim v Ljubljani ali Mar-
iboru. Pomočnice na upr.
»Jutra« pod značko »Do Din
120.000«. 19174

**Gostilino in vinski
veletgovino**
event, tudi posvetilo, oddam
v prometnem kraju ob želez-
nici v najem. Naslov v
upravi »Jutra«. 19114

Tovarniški objekt
sedaj tovarna vozov, pri-
pravna za vsako obrt, s
ali brez inventarja, najra-
jše. Električni tovarniški
pogon in razsvetljava. Stano-
vanje takoj na razpolago.
Vrhnika: Maribor, Mlinška
ulica 41. 18999

Gradbeni oddelek
»Marstan« v Mariboru
prejme neobvezno orca-
nizacijo za vsako hišo,
adaptacije neobrabljenih
prostorov, vporabe za ridavo
prostih stanovanj in lokalov
— Prijave Rotovski trg 4.
19205

Prostor
primeren za izvrševanje mir-
ne obrti, se išče. Pomočnice
na upr. »Jutra« pod značko
»Prostor« 270. 19092

Odda se skladišče
v sredi mesta. Naslov v
upravi »Jutra«. 19123

„I“ 614

ANTON ŠINKOVEC D. D., GROSUPLJE

„I“ 614

3 kolar. pomočnice
in delavca za omare, sprej-
me takoj v stalno delo na
Sedminski, kolar, Petrovci
pri Celju. 17528

Vajenca
za fotografiranje ob sprej-
majo fotograf Hibler, Ljub-
ljana, Valvazorjev trg. 18072

Zastopniki
(mesečno 1500 Lit.) se ta-
ko sprejmejo. — Pomočnice,
vsebujejo znamko za od-
govor naj se pošljejo na
trgovsko »Mainoli, Monte-
sarehio, Italija«. 17899

Kontoristinja
ali praktikantinja
zmožna nemške in laške
korespondence, stenografije
in strojeplasti, se sprejme
v pisarno večje trgovine na
dela. — Hrana, stanova-
nje in celo okro v hiši.
Nastop takoj. Pomočnice na
upravo »Jutra« pod značko
»Štev. 1612«. 17988

Vajenec
se sprejme za tapetniško
obrt, se takoj plačo pri
F. Sajovcu, tapetniku. —
Poljanska cesta 15. 17975

Vajenec
kateri ima stanovanje pri
starši, se sprejme v ka-
varno »Jadrano, Maribor. 18064

Učenec
za trgovino z mešanim bla-
gom, se išče za takoj. —
Pomočnice na upravo »Jutra«
pod »Dolenjsko«. 18019

Vsak trg. pomočnik
si mora nabaviti knjižico s
150 slikami za aranžiranje
zložljivih okno, stane samo
40 Din. Pomni, da le kot
dobro izdeloben aranžir, si
boš lahko pridobil veliko
boljše plačo in stalno službo
vselej tega tako pisne
na upr. »Jutra« pod šifro
»333«. 19019

Kdor išče
sigurne zaslužke, naj piše
in prišli znamko, naj piše
na naslov: F. P. R. c.
Ljubljana, Levčeva št. 5.
19024

Slugo — kolesarja
hitrega, bistrrega in zaneslj-
vega, sprejemamo. Naslov v
upravi »Jutra«. 19126

Postrežnico
sprejemamo za pisarno. —
Naslov pove uprava »Jutra«
19197

Vajenko
spejme strojna pisarna Stu-
deni pri Mariboru, Alek-
sandrova 35. 19208

Iščem natakario
ki zna šivati, da prevzame
gostilino na račun. Pomočnice
na upr. »Jutra« pod značko
»Gostilina na delnici«. 19184

Stavbno podjetje
ŠL 1846
Dvigatno dopis! 19147

Vrtnarska delavka
za okopavanje in pletje,
se sprejme na Poljanski cesti
št. 12. 19166

Zastopniki
glavni in podzastopniki (cey)
za prodajo jugoslovanskih
državnih efektov (ereck), se
sprejmejo proti visoki na-
gradam. Pomočnice na naslov
Koblit, Wien, Kolingasse
1011. 19161

Učenec
zdrav in krepak, z dobro
šolsko izobrazbo, predvsem
dobro računan, se sprejme
tako v trgovino z mešanim
blagom Edvard Počun v
Trbovljah. 19184

Natakario
pridna in poštena, se išče
za restavracijo na delnici.
— Hotel »Londar«, Tržič.
19141-4

Vajenca
z znanjem slovenskega in
nemškega jezika, sprejme
trgovina M. Terian, Ljub-
ljana, Kongresni trg št. 14.
19115

2 donašalca
se sprejmeta takoj v večji
restoraciji v Ljubljani. —
Naslov pove uprava »Jutra«
19124

Trgovski učenec
z dobriimi školskimi spriče-
vili, kateri ima res veselje
do trgovine mešanega bla-
ga, se sprejme pri trdki
Ivan Bojic, Slovogradske
Prednosti imajo oni, kateri
so dovršili s dobriim uspe-
hom 2. razreda mešanice
šole. 19098

Gospodinja
se išče za samostojnemu go-
spodu, katere prevzame ob-
nem prodajalno moke in
peciva. Zahteva se kavcija.
Nastop takoj. — Pomočnice
z navedbo kavcije pod značko
»Gospodinja 100« na upr.
»Jutra«. 19100

Kontoristinja
večja popolnoma slovensko-
ga in nemškega jezika, se
išče. Prosto stanovanje. —
Pomočnice z navedbo referenc
na upravo »Jutra«. 19055

Kuharica in pestunja
resni in pošteni, se sprej-
meta na Gorenjskem. —
Naslov pove uprava »Jutra«
19081

Klepar. vajenca
sprejme M. L. Eker s šova,
kleparstvo, Pujačeva ul. 8.
19102

Učenka
s primerno šolsko izobrazbo,
se sprejme v trgovino z
mešanim blagom. Pomočnice
na upr. »Jutra« pod šifro
»Učenka 16«. 19107

Čevljar. pomočnika
z vso opremo, sprejme takoj
Travniki, Franc, Trebnje.
Dolenjsko. 19099

Administr. oficir
v pokloju, išče primerno
mesto. Pomočnice na upr.
»Jutra« pod »Dobro moč«
18. 18994

**Knjigovodja-
bilancist**
slovenski, srbohrvatski in
nemški korespondent, mani-
pulant lesne stroje, želi pre-
meniti mesto. Cenjena po-
močnica na upravo »Jutra«
pod »Poštenost« 29. 19162

Trgovski potnik
s finim nastopom, ki je iz-
kušeni šofer, v popravilu po-
polnoma izvešan. Želi me-
niti pri boljši trdki. Naslov
v upravi »Jutra«. 19136

Mirna gospodična
šivilja, išče dela v hiši kot
šivilja. Gre tudi za boljšo
solarico. Zna perfektno il-
kati in servirati. Štilja je
dovolj sama v boljši hiši.
Marja Komidar, Ljub-
ljana, št. 8 pri Raketu. 19034

Abiturientka realke
išče primerno službo. —
Naslov pove uprava »Jutra«
19029

Stenografinja
perfektna v slovenskimi in
nemškimi, z večletno prakso,
išče mesto. Naslov: M.
Površ, Maribor, Ciril Me-
todeva ulica 1

TRETJE ZNIŽANJE CEN »PEKOV« »CEVLJEV«

SEDAJ SAMO SE 75 Din

NAJFINEŠI BELI
PLATNENI
PRVOTNO
DIN 100—
POTEM DIN 95—

BEŠ
OV DRUGIH
BARVAH
PREJE
DIN 85—

SEDAJ SAMO SE 75 Din

Stanovanja

Za letovišarje
je na razpolago le nekaj
v restavraciji pri Sv.
Križu pod Golico. — Cene
zjutraj in zvečer. — Vse
1000 m nad morjem. Spre-
hodi po smrekovih gozdih.
Vsek dan pošta. V hizi ko-
pelnice. Naslov pove upr.
»Jutra«. 19071

Letoviščarji!
V letovišču, 20 minut od
Kranjske gore se počeni
od 5 sob
z 11 posteljami (2 sobi s
opremljeno kuhinjo). Naslov
v upr. »Jutra«. 17690

**Zamenjam krasno
stanovanje**
s 8 sobami v sredini mesta
s enakim stanovanjem s 5
sobami. Ponudbe na upravo
»Jutra« pod »V. A. 16«. 17472

Prazno sobo
event. s soporo kuhinje,
iše mlad takojšn. par. —
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Tabor-Kolodvor«. 18015

Prazna soba
s posebnim vzhodom in elek-
trično razsvetljavo, se od-
da s 1. avgustom solidnem
najemniku. Naslov v upr. »Jutra«. 17997

Soba
s posebnim vzhodom, prevo-
ratno opremljena, se odda
boljmu, stalnemu gospodu
s 15. julijem. Naslov pove
upravo »Jutra«. 17983

Stanovanje
sobe in kuhinje, iše mala
družina. Plača do 600 Din.
Plačilo mesec naprej.
Vojko voda in solinno. —
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Takoj 08«. 19003

Stanovanje
2-3 sob in pritrklju, išeem
za takoj. Ponudbe na upr.
»Jutra« pod »štev. 19009

Stanovanje
1-2 sob, kuhinje in pritr-
klju, iše za takoj ali pozne-
je takojšn. par brez otrok,
ki je ves dan odstan. Na-
jemnika 400-500 Din. —
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »štev. 18993

Sostanovalec
s iše proti mesečni na-
jemnici 170 Din. Električna
luč. Naslov v upr. »Jutra«. 18976

Stanovanje
2 sob, predoba, kuhinje,
s balkonom, na razpolago.
Dopise na upravo »Jutra«
pod »štev. 18968

Soliden gospod
iše mirno, razno, opremlje-
no sobo v sredini mesta.
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »štev. 18993

Opremljena soba
sredi mesta, s 2 odda za
prij. in avst. mirni gospodu.
Naslov pove upravo »Jutra«. 19003

Opremljena soba
s iše zakonski par brez
otrok s 1. avgustom. —
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »štev. 19008

Opremljena soba
lepa in solčna, se odda na
15. julijem. Naslov pove
upravo »Jutra«. 19010

Dva dijaka
nižji razredov srednjih šol
srečuje v celotno obse-
daj. — Naslov pove upravo »Jutra«
pod »štev. 19048

Letoviščarjem
se v bližini Rogaske Sla-
ne odda krasno stanovanje.
Plačilo daje staslika. —
T. Novotny. 19083

Iščem stanovanje
2-3 sob, s vsemi pritrklju-
mi. Plačilo 600-700 Din.
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »štev. 18993

Opremljena soba

1800. Ponudbe pod značko
»Uradnik, 15. julij na upr.
»Jutra«. 19111

Prazna soba
solčna, elektr., vod., se
tako odda, event. s kuh-
njo, otir. kabinetom. Pred-
nost imajo stranke brez
otrok. Novi Vodmat, Rib-
niška ulica 171. 19094

Opremljena soba
v sredini mesta, s uporabo
kopalnice, se odda s 15.
julijem. Naslov pove upravo
»Jutra«. 19104

Opremljena soba
pri Kongresnem trgu, se
tako odda solidni gospo-
di. Naslov pove upravo
»Jutra«. 19120

Soba
oddam takoj boljši gospo-
di, event. tudi s celo
okrbo. Naslov pove upravo
»Jutra«. 19122

Prazna soba
event. s soporo kuhinje
se odda solidni gospo-
di. Naslov pove upravo
»Jutra«. 19123

Opremljena soba
se odda solidni gospo-
di. Naslov pove upravo
»Jutra«. 19127

Lepa soba
se odda takoj le boljšemu
gospodu ali ženski odso-
nemu zakonskemu paru. —
Ogleda se samo popoldn.
Naslov pove upravo »Jutra«. 19130

Stanovanje
s jako nizko najemnino, se
zamenja s 1 sobo in ku-
hinjo v Zeleni jami št. 20,
s večjim v mestu ali bližini
okoli. Jako pripravno za
vpočlenje. 19170

Stanovanje
v vili blizu mesta, se odda
samo boljši stranki. Naslov
v upr. »Jutra«. 19167

Posojilo dam
bljenu gospodaru, ki od-
stopi 2 pralni sobi. Ponudbe
na upr. »Jutra« pod značko
»Posojilo«. 19141

Sobica
s električno razsvetljavo,
se odda gospodu. Naslov v
upr. »Jutra«. 19140

Za čas počitnic
oddam opremljeno sobo s
2 posteljami, elektr. raz-
svetljavo, event. s soporo
kuhinje. Naslov v upr. »Jutra«. 19138

Zamenja se stanovanje
obstoječe iz 2 velikih zra-
nih sob, kabineta, predoba
in pritrklju, na periferiji
mesta (mesečna najemnina
200 Din), za 2 mal. sobi
s kuhinjo ali 1 večjo sobo
kuhinjo v bližini kolod-
vorov ali kavarn. Evropa.
Dopise na upravo »Jutra«
pod »Dve osebi«. 19137

Soba v Trbovljah
Kdor mi preskbi ali odda
prazno sobo takoj ali pozne-
je v Trbovljah, dobi pri-
merne nagrade. Dopise na
upravo »Jutra« pod značko
»Orbitica«. 19179

Majhno sobo
pripravo opremljeno, išeem
za 2 gospoda, ali samo za
enega. Ponudbe na upravo
»Jutra« pod »štev. 19173

Dve sobi
s posebnim vzhodom, cen-
tralna lega, se odda za
čas 3-6 mesecev. Ponudbe
na upr. »Jutra« pod značko
»Dve sobi«. 19171

3 dijake
srednješolske, boljših družin,
se sprejme septembra v
okrbo. Namika konver-
zacija. Naslov pove upravo
»Jutra«. 19171

Zamenjam stanovanje
obstoječe iz 3 parketiranih
sob, predoba, sobe za slu-
žkinjo, kuhinje, s električno
razsvetljavo in plinom, ve-
liki dvoranici, kletjo in
podstrešjem, v centru me-
sta, za enako ali večje.
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Centrum«. 19171

Soba

z elektr. razsvetljavo in po-
sebnim vzhodom, poleg glav-
nega kolodvora, se odda
»Jutra«. Naslov pove upravo
»Jutra«. 19175

Hišnik
v Ljubljani zamenja stano-
vanje 1 sobe in kuhinje. —
Naslov pove upravo »Jutra«. 19177

Opremljena soba
se odda s 15. julijem na
Krekovem trgu št. 1071.
»Jutra«. 19189

Prazno sobo
bolj v sredini mesta, iše
1. avgustom starejši gos-
pod. — Ponudbe na upravo
»Jutra« pod značko
»Samo«. 19187

Stanovanje
obstoječe iz 2 sob, kuhinje,
s balkonom in vrtom, se s
oktobrom odda v novi hiši.
Naslov pove upravo »Jutra«. 19185

2 solidna gospoda
išeeta opremljeno sobo s
posebnim vzhodom, v bližini
okoli. Jako pripravno za
vpočlenje. — Ponudbe na
upr. »Jutra« pod značko
»Zmerno in stalno«. 19172

Soba
s 1 ali 2 posteljama in saj-
trkom, se odda v d. d. d. d.
Božni dolini, cesta IV št. 10
— pritrklju. 19051

Opremljena soba
z električno razsvetljavo in
sajtrkom, se odda v d. d. d. d.
Naslov pove upravo »Jutra«. 19043

Opremljena soba
s separatnim vzhodom in
električno razsvetljavo, se
iše v sredini mesta s 1. av-
gustom. Dopise na upr. »Jutra«
pod »Takoj 20«. 19082

Soliden gospod
iše sobo s hrano ali brez
v okoliščini Tabora.
Poseben vzhod in elektrika.
luč. — Ponudbe s navedbo
cene na upravo »Jutra« pod
»Tabor«. 19014

Soba
zista in značka, krasno me-
blovana, s posebnim vzhodom
in električno razsvetljavo,
v bližini Evropa, se odda
od 15. julijem gospodu.
Naslov pove upravo »Jutra«. 19194

Lepa soba
se odda 1 ali 2 gospodom
v Slomškovi ulici št. 3/1.
desno. 19198

Dvoje stanovanj
v vili, vsako s kuhinjo, pri-
trkljami, vrtom, soporo
kopalnice in pralnice, eno z
2 sobama, drugo s 3 sobama,
odda takoj ob Dunajski
cesti na Brisju Pokojinski
stavci za nametanje v
Ljubljani, Aleksandrova ul.
180

Posojilo
15-20.000 Din proti visokim
obrestim, išeem trgovca na
delici za razširjenje trgo-
vine, za dobo enega leta.
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Sigurna varnost 91«. 19091

Družabnik (ca)
s kapitalom 20-40.000 Din
se iše za ustanovitve po-
družnice v Beogradu. —
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Trgovca 28«. 19028

Kateri lesni trgovci
mi posodi 6000-7000 Din za
nakup posestva. Denar
vrnem ali po dogovoru pre-
pustim 7 orakov bukovega
gora. — Cenjene ponudbe
na upr. »Jutra« pod »štev.
»St. 19053«. 19008

Posodim
30-30.000 Din proti sigurni
garanciji in dobri službi.
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod značko »Nizke obresti«. 19073

Brezposelnim!
Ustanavlja se prvo vrsta in-
dustrija, katera bo izdelava
ena lasti nastaviteljev. —
Kdor želi sodelovati in raz-
polaga s nekaj gotovine, naj
se oglasi pod značko »Sami
svoji 27«. na upr. »Jutra«. 19154

ŠIMENC
KONGRESNI TRG

ČOPICE • ŠETKE
HINKO
LJUBLJANA

Peš

Samostojna dama
najlepši let, želi znanstva
s inteligentnim in značaj-
nim gospodom. Neomejeno
dopise s sliko, ki se vrne
se prosi pod značko »Nada«
na upravo »Jutra«. 19201

Pekovski mojster
v mariborski oblasti, samec,
želi v svojo prevzema vse
moderno urejene pekarnice in
mesarije po starših, znanja
s gospodično ali mlajšo
vdovo s večjim premoženjem
— Ona, ki imajo veselje
do samostojnosti in ljube-
zen do dela, naj vpočlenje
le resne ponudbe s sliko
pod značko »Diskretna« na
podružnico »Jutra« v Mari-
boru. Slika se vrne. 19210

«Brimber»
Dvigajte pismo. 19180

Osamljen gospod
36 let star, delaven, s za-
dostnimi dohodki in malim
premoženjem. Išeem
gospodično iz Ljubljane ali
okoli. Jako pripravno za
vpočlenje. Dopise pod značko
»Zvestota 36« na upravo
»Jutra«. 19178

Gospodična
preravnata, življna, se želi
srednjo s kakšno boljšo
obrtinikom ali gospodom z
dobro eksistenco. Piemene
ponudbe na upravo »Jutra«
pod »štev. 19077

Dg. B.
Iskrno prosim, piši. Po-
zdrave, poljube vse Troje
Aelite. 19079

Osamljen tulipan
išeem neznatno ljubke
znanosti. — Ponudbe na
upravo »Jutra« pod »Zvon-
mir«. 19138

Resnega znanja
želi gospod, star 28 let, z
gospodično logo znanosti,
katera poseduje eventuelno
svojo sobo, v svojo sprebo-
dov, obiska kina in kavarn.
Odgovor, če mogoče s opi-
som in sliko, katera se vrne,
na upr. »Jutra« pod značko
»I. P. Popolna diskretna«. 19136

Mladenč
želi resnega znanja s mlado
gospodično. Cenjene dopise
s polnim naslovom je po-
šljal na upravo »Jutra« pod
»Prva ljubav«. 19169

Ženitve
Vdovec
brez otrok, z večjim pre-
moženjem, srednjih let, tr-
govca, želi poročiti primerno
gospodično ali vdovo. —
Naslov pove upravo »Jutra«. 19123

Dva mladeniča
dri. uveljavljena, želi ko-
responderati v svojo poznajo-
čo ženo z gospodično ali
od 18-24 let. Le resne po-
nudbe s sliko pod značko
»Pisarniška moč 92« na upr.
»Jutra«. 18992

Mladenč
z večjim kapitalom, se želi
poročiti s dekletom, katera
bi imela posestvo ali obrt.
Dopise na upravo »Jutra«
pod »štev. »Križen gospo-
dar«. 19061

Slovenec, Srb, Hrvat
trije solidni in dobri fantje
— uradniki ministrstva sa-
obračaja, išeem manjša radi
šestito z gospodično, de-
vica, v starosti 23-30 let,
s primerno doto. Ponudbe na:
Srečko Planinc, Miloš Mi-
rovič, Zvonko Pavlič —
Beograd, Beogradska 57/II. 19090

Ločenka
bivša d. uradnica, s last-
no eksistenco, želi idealno
gospo, v starosti nad 30
let. Pogoj, poštenost. Dopise
na upr. »Jutra« pod značko
»Konstantina«. 19112

Burjak Franc, krojač
na izmaki cesti št. 44
na sprejema naročil do 5.
avgusta. 19076

Pletilja
išeem dole na dom, event.
gre tudi drugam. — Proda
pletilni stroji
št. 8/29. Naslov pove upr.
»Jutra«. 19091

Alasba
Lep, črn klavir
dobro ohranjen, se proda.
Naslov pove upravo »Jutra«. 19195

Klavir
(Suzafigel), ceno napredaj
Naslov pove upravo »Jutra«. 19176

Pianino
znamke »Sting«, skoro
nov, se proda v Gledališki
ulici 10/III, desno, vrata 12
19078

Živali
Požor, lovci!
Zgubil se je pes istrjanske
pasme, ki sliči na ime
»Bro«. Pred nakupom se
sveti. Kdor kaj ve o njem
naj sporoči na naslov: St.
Loko, občinski urad v
Škofji Loki. Najditej dobi
100 Din nagrade. — Opis:
rjava barva s liso na glavi,
sprednja noga bela, na zad-
njih nogah dvakratno sled-
niko, rep malo bel na kon-
cu. 19181

Alasba

Lep, črn klavir
dobro ohranjen, se proda.
Naslov pove upravo »Jutra«. 19195

Klavir
(Suzafigel), ceno napredaj
Naslov pove upravo »Jutra«. 19176

Pianino
znamke »Sting«, skoro
nov, se proda v Gledališki
ulici 10/III, desno, vrata 12
19078

Živali
Požor, lovci!
Zgubil se je pes istrjanske
pasme, ki sliči na ime
»Bro«. Pred nakupom se
sveti. Kdor kaj ve o njem
naj sporoči na naslov: St.
Loko, občinski urad v
Škofji Loki. Najditej dobi
100 Din nagrade. — Opis:
rjava barva s liso na glavi,
sprednja noga bela, na zad-
njih nogah dvakratno sled-
niko, rep malo bel na kon-
cu. 19181

Konj za ježo
krasen belec, 15 visok, 6 let
star, se proda za 6200 Din.
Naslov pove upravo »Jutra«. 19085

Pes volčje pasme
star 4 mesece, se je izgubil.
Ogleda naj se proti nagradi
za naslov: Fr. Lovin, 77.
šalska cesta. 19143

Razno
Dr. Jos. Gostiša
bivši klin. asist. special. za
občne bolezni, ordinira od
7. t. m. naprej v Mariboru,
Čankarjeva ulica 1. 19093

Hranite za zidanje
varno naloženo, dobro ot-
rovanje hranilna vloga pri
Kreditni stavbi zadrugi
»Kredit« v Mariboru, Ro-
tovski trg 4. 19206

Vata za odeje
61%, 10, 12, 14, 28 itd., bla-
go za odeje. Odeje se spre-
jemajo v šivanje in pavoja
v cularje v Božni ulici 19.
19182

Grado
Češki penzion »Aurora« na
obali, 2 minuti od kopa-
lišča oddaljeno, izborna ku-
hinja, na željo izena za
otroke, emrne cene, radio.
Posestnik: E. Filova. 17749

Novost za dame!
Trajni valovi (Danerwellen)
Specialist v Dunaju. Valovi
držijo več mesecev. Mo-
krota ne škoduje, ker ker jo
frizura napravljena po naj-
novnejšem načinu, sistem A.
Mayer. V damskem salonu
1. Holj v Rogški Slattat. 19189

Enonadstropna hiša
pripravna za vasko obrt ali
trgovino, za hišo velik
kamelom, se zelo ugodno
proda. — Istotam se tudi
proda kompletna, nerabljena
spalnica 19189

Radi revščine
oddam milosrdnim ljudem
2 zdravi, krepki deklet,
stari 2 in 4 leta. Ponudbe
na naslov: Pepca Dinghaus-
er, Novo mesto, Dolga ul.
št. 22. 19063

Gospodična
stara 35 let, ki ima na raz-
polago brezplačno trgovski
lokal pri farni cerkvi in
nekaj denarja, išeem trgo-
sko izobražena, starjšega
gospoda, ki bi lahko takoj
začel trgovino. Ponudbe na
upravo »Jutra« pod značko
»Trgovina št. 1055«. 19042

Edino pri »VOIKA« Ljubljana
Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma)
Za trpežnost in prvovrstno kakovost blaga
se jamči. Pisarna naročila se najvestneje
in takoj izvršujejo. Za neugajajoče se povrne
denar nazaj. Razpošilja se trikrat na dan po
poštnem povzetju. Daje se tudi na obroke.

Tovorni avto
3-2½-tonski, se zamenja s
strieedstnim (osebim). —
Ponudbe na Elektrarno Ru-
do. 19087

Sejmarstvo
Kdo hoče prevzeti obrt v
Sloveniji s sladkornimi iz-
delki, galantrijo, s blagom
za obleke, zgornjimi in
spodnjimi krili itd. — za
sejmarstvo in po različnih
abih? Naslov pove upr.
»Jutra«. 19083

Dete
eno leto staro, dam proti
plačilu v okrbo. Naslov v
upr. »Jutra«. 19180

Otrok
se sprejme v okrbo. —
Naslov pove upravo »Jutra«. 19110

Dečka
starega 16 mesecev, oddam
za svojo ceno. Naslov v upr.
»Jutra«. 19156

Tovorni avto

3-2½-tonski, se zamenja s
strieedstnim (osebim). —
Ponudbe na Elektrarno Ru-
do. 19087

Sejmarstvo
Kdo hoče prevzeti obrt v
Sloveniji s sladkornimi iz-
delki, galantrijo, s blagom
za obleke, zgornjimi in
spodnjimi krili itd. — za
sejmarstvo in po različnih
abih? Naslov pove upr.
»Jutra«. 19083

Dete
eno leto staro, dam proti
plačilu v okrbo. Naslov v
upr. »Jutra«. 19180

Otrok
se sprejme v okrbo. —
Naslov pove upravo »Jutra«. 19110

Dečka
starega 16 mesecev, oddam
za svojo ceno. Naslov v upr.
»Jutra«. 19156

Penzija
Kdor ne dobiva penzije od
Italije, naj se obrne za in-
formacije na naslov: Peter
Škerbič, Ljubljana, Dome-
branska cesta 2. Prilisti
je 10 Din. 19159

Najnovejša iznadb
Brez kvarjenja blaga ke-
mično snižanje in vso-
kovrstno barvanje oblok
Anton Boc
Ljubljana
Selenburgova ulica 6/1
Glince — Vlt. 46.
69-a

Ing. Kornel Klein
Minka Sotler
zaročena
Beliste Videm pri Krakom

„VOIKA“
ne plača nič carine zato najbolj-
šemu blagu tako nizke cene!

68 Din
ženski platni
boljši
svil

Prikladna obutev za poletje

Vam poveča užitek počitnic v mestu, na deželi in v kopališču
PONOVO ZNIŽANE

5244 a

MOD. 14155 OD PLATNA
BELE, SIVE, BEŽ.

D. 79.
PRE DIN. 99.-

MOD. 15555 OD KOŽE
CRNE, ŽUTE.

D. 169.
PRE DIN. 199.-

MOD. 2137 OD PLATNA
BELE, SIVE.

DIN 99.
PRE DIN. 129.-

MOD. 1555 OD KOŽE
CRNE.

DIN. 129.

Palma

Pozor, industrijalci!

V bližini Ljubljane na razpolago do 50 KS po najnižji ceni, oziroma s pripadajočim tovarniškim poslopjem.

Ponudbe pod „Izredna prilika“ na upravo „Jutra“.

5289 a

Otvoritveno naznanilo!

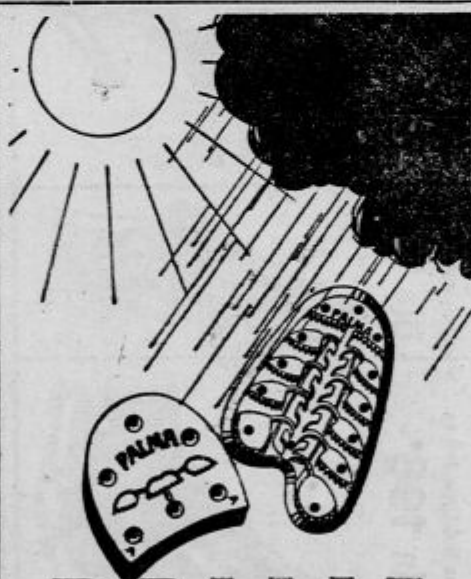
Prevzemam po najnižjih cenah v čistilno perilo, zavese, obleke itd.

Prizadevala si bodem pridobiti s prvotnim delom popolno zaupanje strank. Do časa, ko bodem uredila v sredini mesta podružnico sem radevolje pripravljena prevzeti perilo in istega na dom brezplačno dostaviti.

Z odličnim spoštovanjem

Josefina Osim, čistilnica, Maribor,
Smetanova ulica 72.

5296

PALMA

kaučukaste pete in podplate

nosite ob vsakem vremenu. „PALMA“ ni razkošje, ker nudi elastično, ugodno hojo, in je tembolj vsakemu praktičnemu in štedljivemu človeku neobhodno potrebna, ker je mnogo trpežnejša in cenejša nego usnje. — En sam poizkus vas hitro prepriča, tako da ne boste več hoteli nositi čevljev brez „Palme“.

168

Sprejme se 15 dobrih zidarjev

za ometavanje notranjih prostorov in fasad pri gradbi **Mestne hišnice**

Centrala: ZAGREB, Mažuraničev trg. števil. 4.

Telefoni: 17-31, 2-29, 18-39 in 29-13 nudi za najpovoljnije cene izdelke svojih najmodernejše urejenih tovarn v brezhibni kakovosti: 159 1

Iz tvornice v Bos. Brodu:
Petrole, vse vrste strojnih olj, bencin vseh stopenj: zdravniški bencin, hidrir, olje za pogon Dieselmotorjev (plinsko olje, modro olje). Cilindrska olja za mokro in pregreto paro, avto olja zimske in poletne kvalitete. Olje brez duha za tla, parafinske sveče različnih velikosti, parafin, kolomaz črn in rumen, tovorna masla, asfalt, olje za kurivo, gudron. Zastopstva in skladišča v vseh večjih mestih.

Originalne potrebščine za OPALOGRAPH.

Preservat in Fixat in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil.

LUDVIG BARAGA
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 6. Telefon št. 980

27 IV

Hipotekarna banka

jugoslovanskih hranilnic

Brzljavi
Hipotekarna
v Ljubljani

Telefon
173

(prej Kranjska deželna banka)

izvršuje vse bančne
posle in transakcije

Sprejema vloge na hranilne knjižice
in tekoči račun proti naj-
ugodnejšemu obrestovanju

ter daje vsakovrstne kredite in predujme.
Nakup in prodaja valut in deviz.

55 a